

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Michaëlis, Karin.

Den farlige Alder : Breve og

Dagbogsoptegnelser.

København : Gyldendal, 1910

204 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

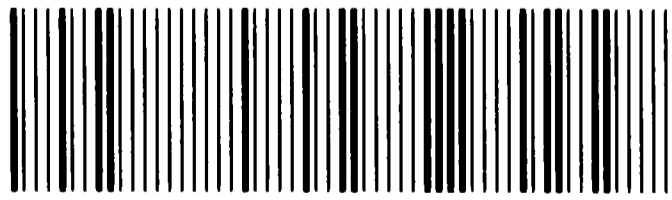

57, - 218

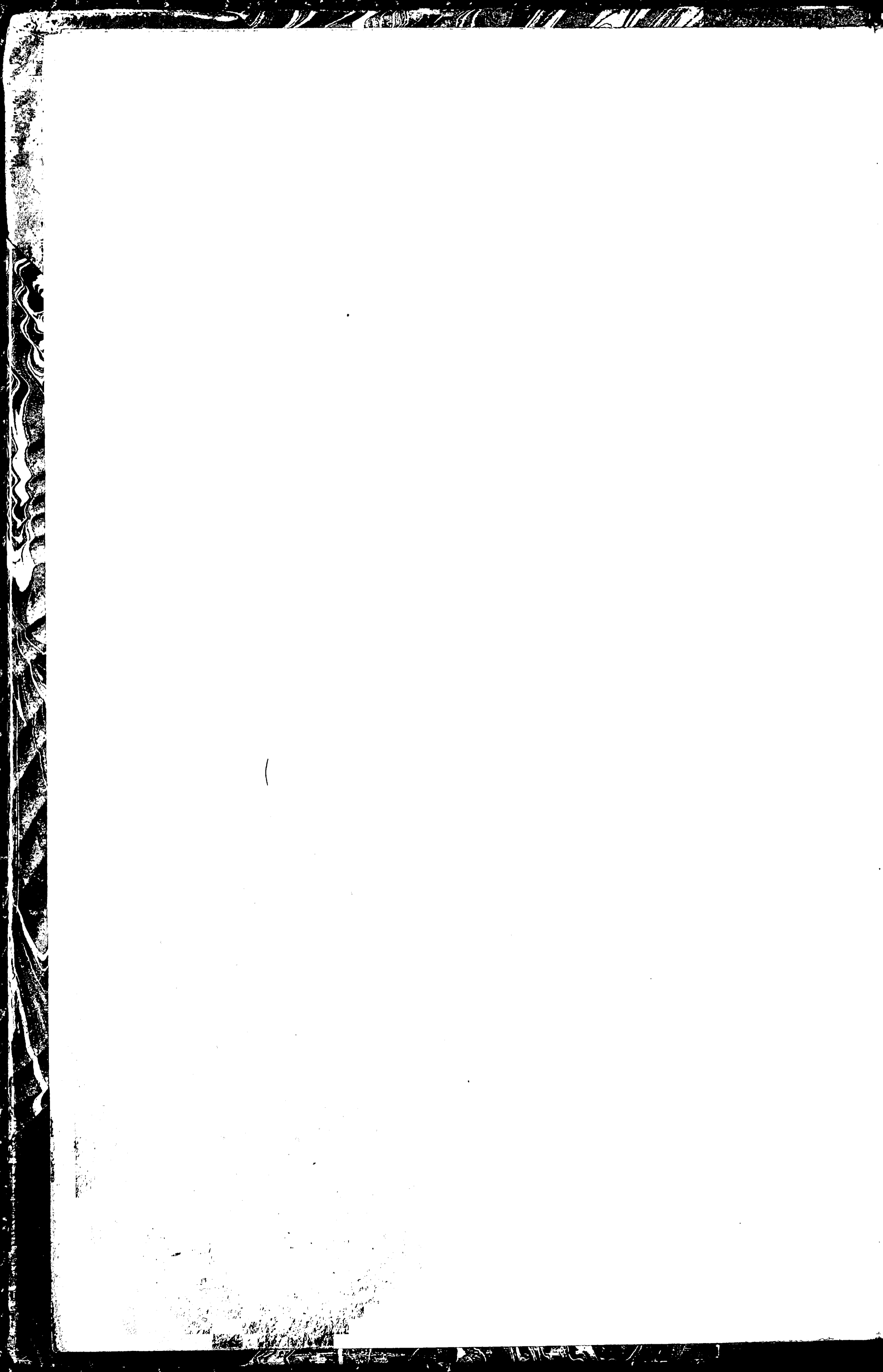

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021307859

KARIN MICHAËLIS

DEN FARLIGE
ALDER

BREVE OG DAGBOGSOPTEGNELSER

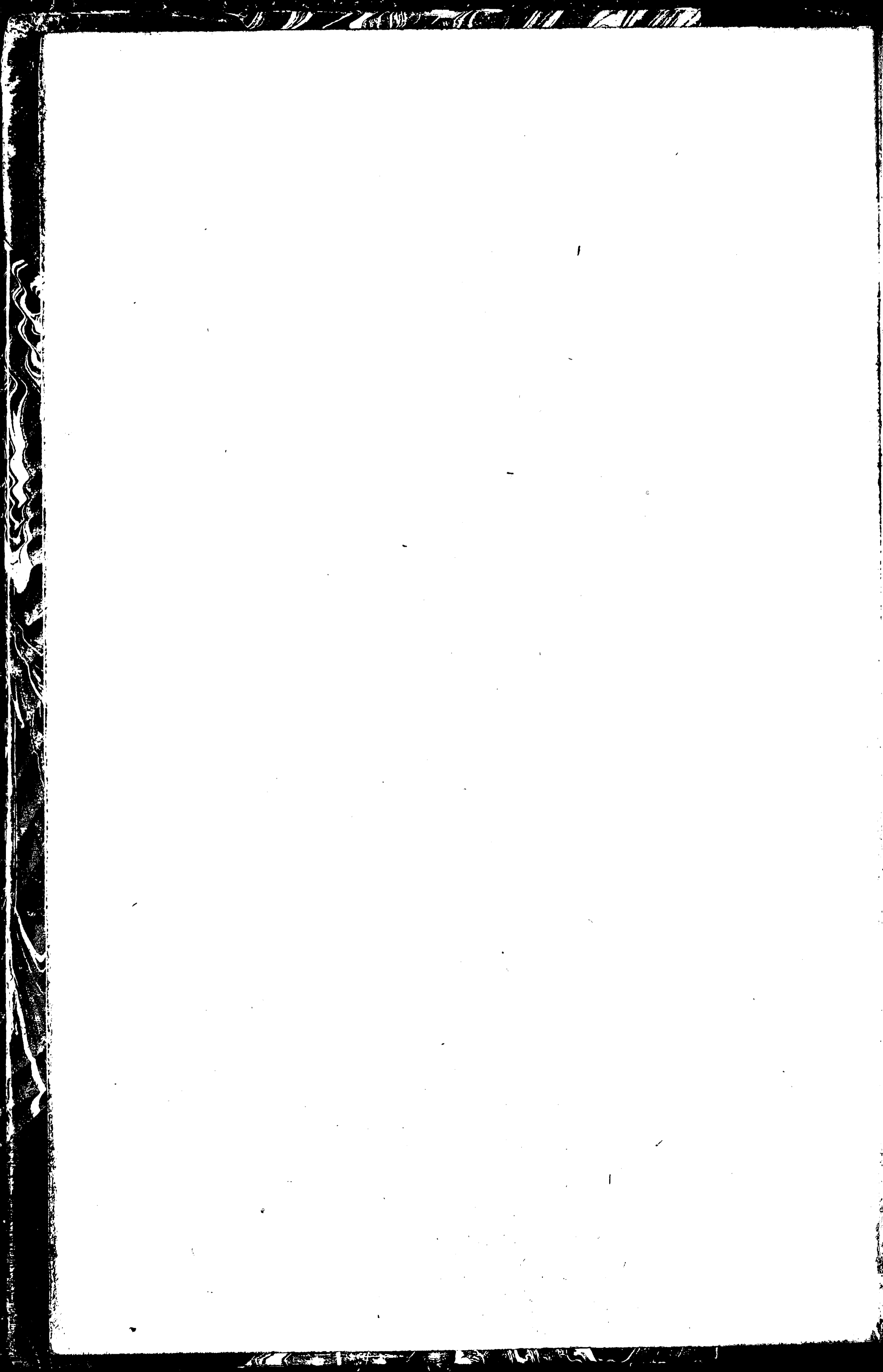

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

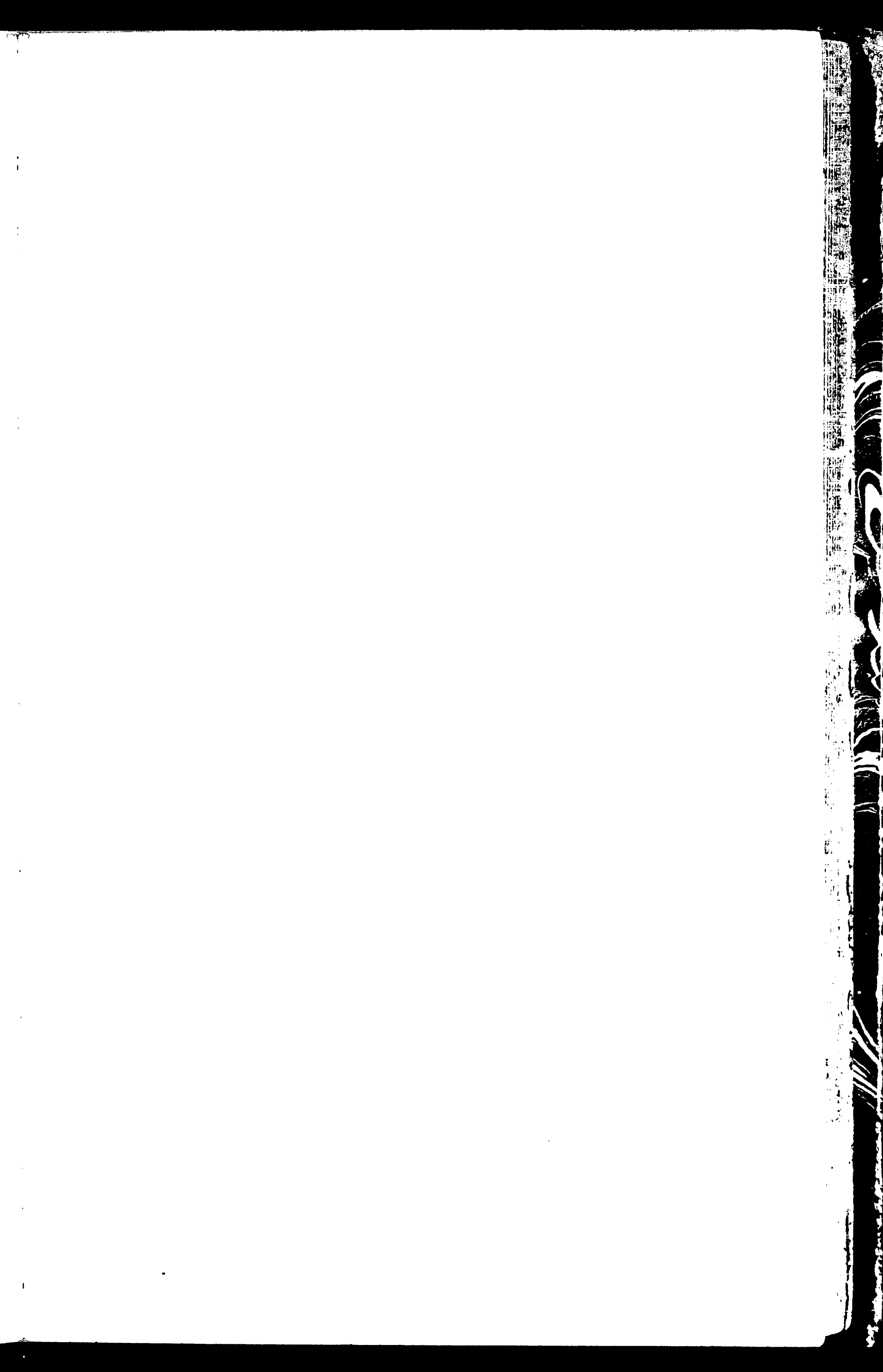

MDCCCCX

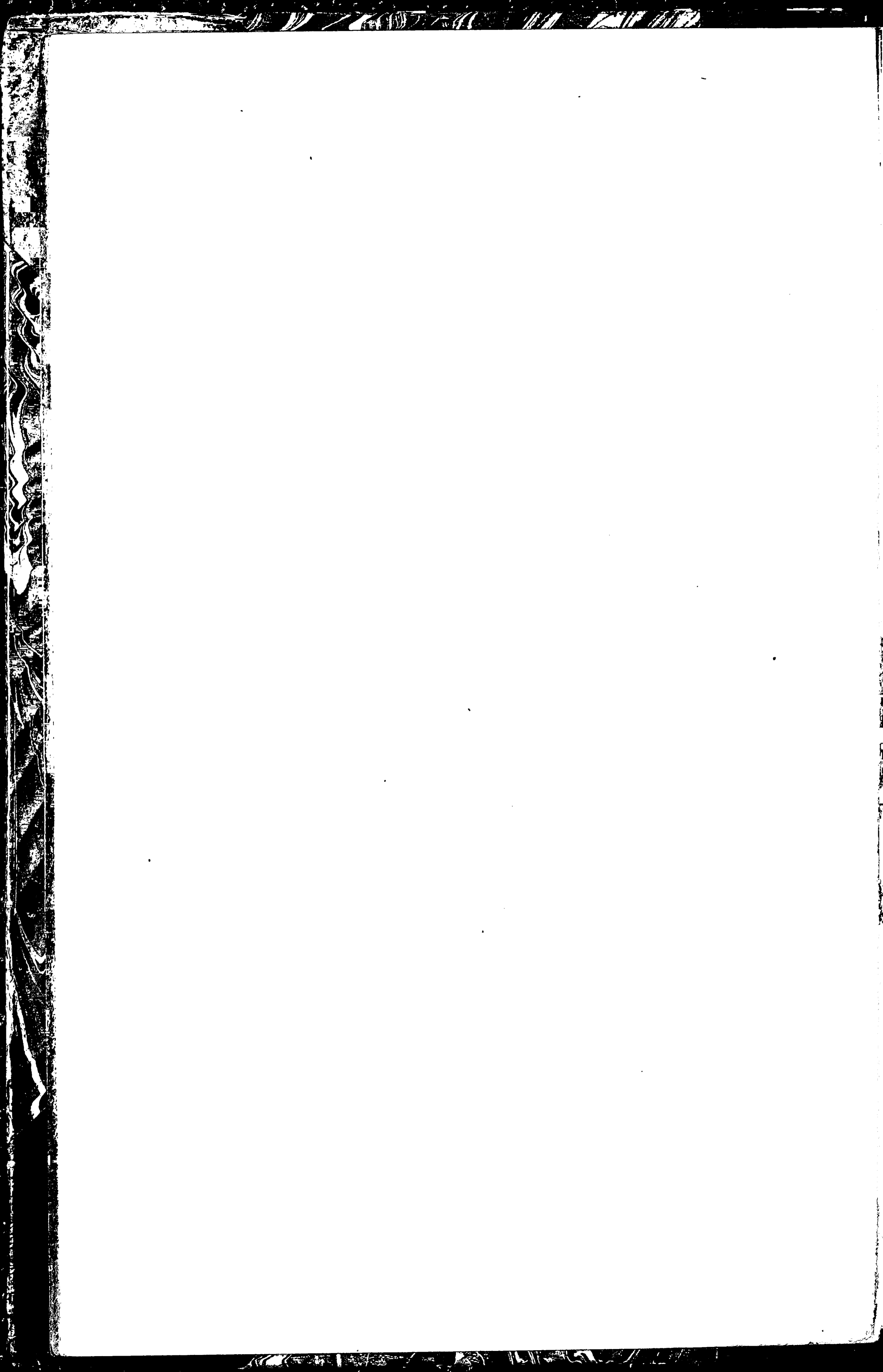

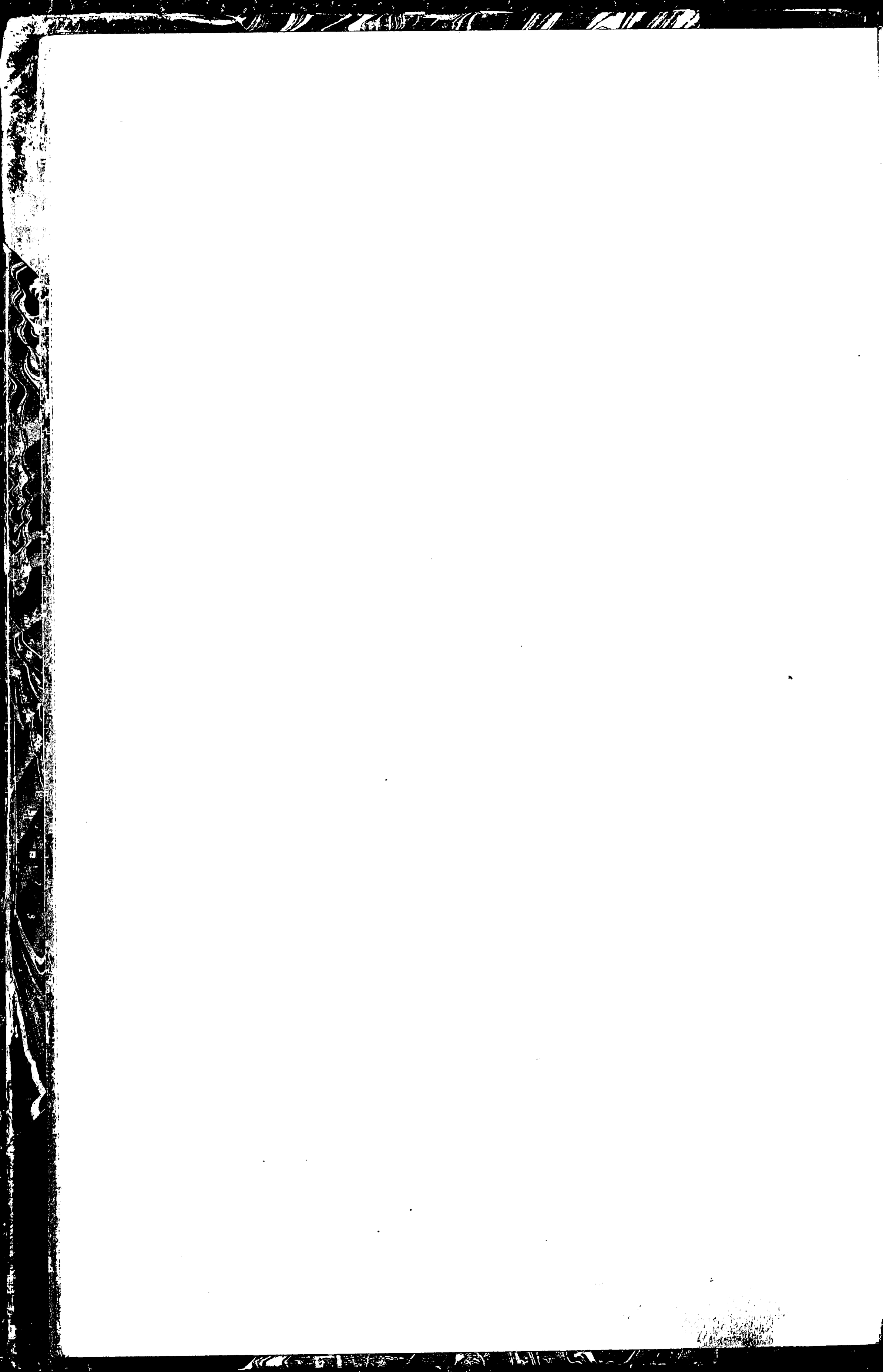

DEN FARLIGE ALDER

KARIN MICHAËLIS

DEN FARLIGE ALDER

BREVE OG DAGBOGSOPTEGNELSER

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

MDCCCCX

KØBENHAVN — FORLAGSTRYKKERIET

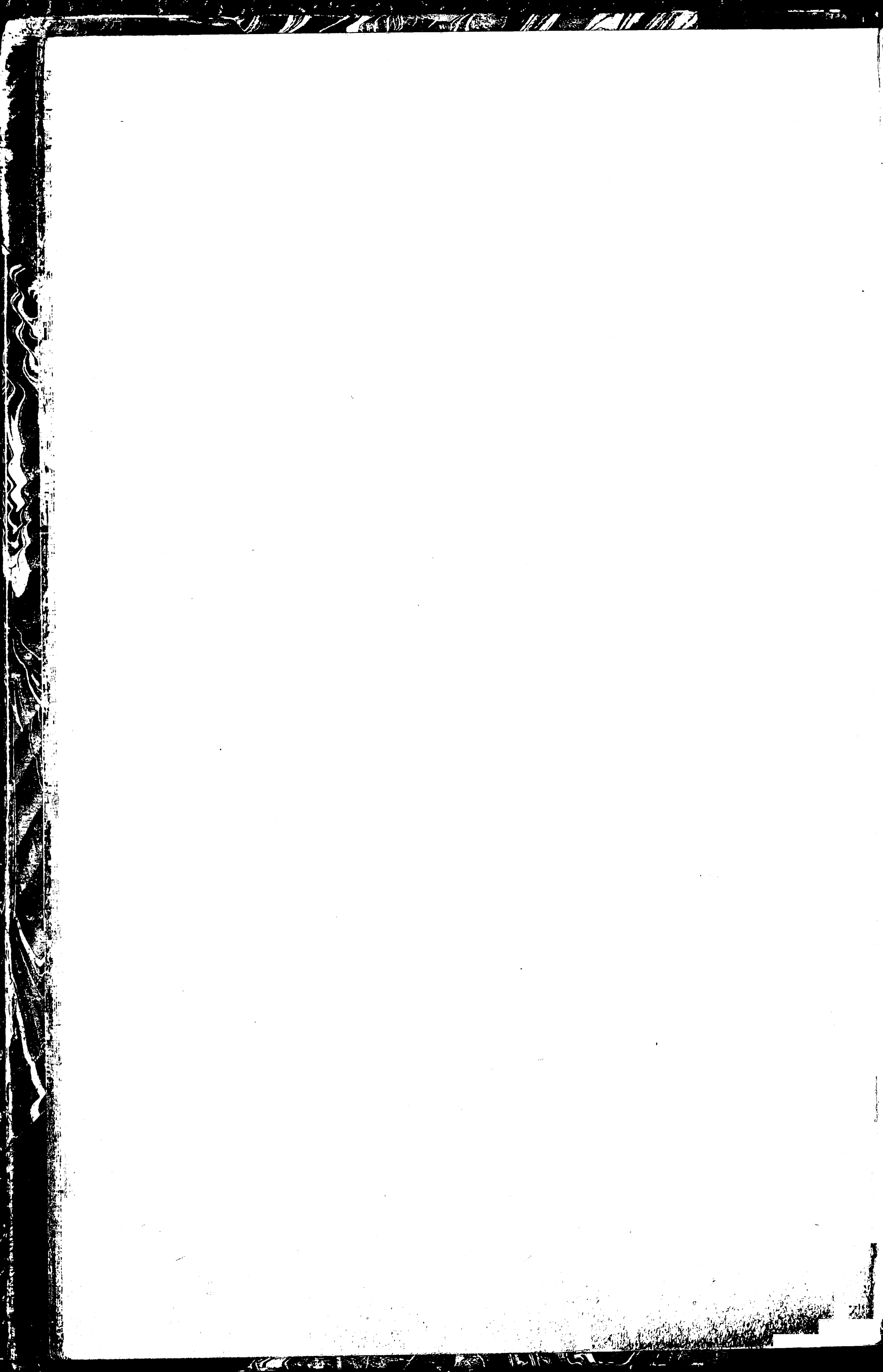

Min Svoger

Forfatteren Joost Dahlerup

tilegnet.

Kære Lili!

DET havde været mest passende, om jeg selv havde overbragt dig Nyheden for ret at svælge i din Forfærdelse, men jeg nænnede det ikke.

Skøn paa Æren, Jomfru Blidelil, du er den *eneste*, som erfarer noget direkte gennem mig. Men jeg véd jo, du dømmes ikke, det er din store Fejl og din største Dyd, at du finder alt, hvad alle foretager sig, ret og rimeligt, du, der selv bare er din Mands umaadelig forelskede Kone og hans Børns omhyggelige Kyllingemor.

Du er saa god, Lili, men du har jo heller ikke Grund til andet. For dig er Tilværelsen som én lang behagelig Dag tilbragt i en Hængekøje under et skyggefuldt Træ —

med din Mand ved Hovedgærdet og Un-
gerne ved Fodenden.

Du burde være Storkemor og bo i et
Vognhjul paa et Bondetag.

For dig er Livet dejligt og alle Menne-
sker Engle. Du er født med dit paa det Tør-
re og uden Anfægtelser, uden andre Pas-
sioner end de lovformelige. Naar du bliver
firsindstyve Aar, vil du stadig være din
Mands dydsirede Elskerinde.

Mærker du, hvor jeg misunder dig? Ikke
din Mand, ham maa du gerne beholde, hel-
ler ikke dine lange Døtre, jeg vilde nødig
være fem Gange Svigermoder, hvad du jo
risikerer, men din velsignede Ligevægt. Din
uafkrystelige Livsglæde.

Jeg har Spleen idag, vi har været til Mid-
dag to Dage i Træk, og du véd, jeg taaler
ikke det stærke Lys og al den Støj.

Og nu skal vi ikke mere sés, du og jeg.
Det bliver helt underligt. Vi havde dog saa-
meget godt tilfælles foruden vor fede
Skrædder og Massøsen med de glinsende

Hænder. Ja, ja, hende kan vi nu takke for vore slanke Hofter.

Jeg vil savne dig. Hvor du var, blev der altid lunt, jeg tror, om du saa sad paa Toppen af Brocken-Bloksbjerg, det goldeste Jordens Sted jeg véd.

Lili Rothe, min kære Kusine, bliv nu ikke altfor betuttet: Richardt og jeg skal skilles.

Eller rettere, vi er bleven det.

Ved Justitsministerens venlige Hjælp gik det hurtigt og lydløst, som du ser. Efter toogtyve Aars Ægteskab, hvis Mønsterværdighed kun overflyves af dit, gaar vi altsaa hver til sit.

Du vil græde, for du er saadan en gudhengiven god Sjæl, Lili, men du kan spare dine Taarer. Du holder jo af mig, og naar jeg siger dig, at saadan er det bedst *for mig*, vil du vel tro mit Ord og slaa dig til Taals.

I og for sig er der ingen Grund, ikke nogen Grund som man kan tage og føle paa. Richardt har ingen Elskerinde, saavidt jeg

da véd, og jeg ingen Elsker, og vi er ikke bleven gale eller religiøse. Der er ikke Fnug af Skandale udover den Skandale altsaa, at et Par halvgamle Mennesker pludselig bryder af midt i Legen.

Det har kostet min Forfængelighed uhyre at gøre dette Skridt. Jeg, der alle Dage har sat en Ære i at være og anses for uangribelig, jeg, der er museangst for Folks Dom, jeg udsætter mig nu for den argeste Sladder.

Jeg, der hidtil har hævdet, at et ulykkeligt Ægteskab var tifold at foretrække for slet intet, og at en ugift eller fraskilt Kvinde med Rette førte en halv Pariatilværelse, jeg, der har forfægtet, at Skilsmisse var en utilbørlig Taabelighed, naar ikke Parterne var ganske unge — jeg gaar nu ud af et fuldkommen harmonisk og lykkeligt Ægteskab.

Du vil indse, Tilfældet er alvorligt.

Et helt Aar har Beslutningen været taget, og naar jeg tøvede saalænge med at føre den ud i Virkelighed, var det dels for at

prøve mig selv, dels af praktiske Hensyn. Jeg er jo nemlig praktisk og kunde ikke ret tænke mig at spasere bort fra Gammeltorv uden at vide, hvorhen jeg vilde gaa.

Min Grund er saa simpel og klar, at den kun vil tilfredsstille de Færreste, men hvad skal jeg gøre, naar jeg nu ikke har nogen anden?

Du véd jo da, du som alle I andre, at Richardt og jeg havde det saa godt med hinanden, som vel overhovedet to Mennesker af forskelligt Køn kan have det. Der har aldrig været et ondt Ord imellem os.

Men jeg har nu faaet det Indfald, eller hvad du vil, *at jeg maa leve alene*. Helt alene for mig selv og med mig selv. Kald det en absurd Idé, et umuligt Indfald, kald det Hysteri, hvad det maaske ogsaa er — jeg maa bort fra Mennesker, ud af det Hele. For Richardt er det en Skuffelse, men jeg haaber, han nogenlunde snart kommer over den. Fabriken vil nok i Længden kunne erstatte mig . . .

. . . Vi har gaaet saa pænt stille dermed. Festen ude paa Landstedet i forrige Uge var en Slags Afskedsforestilling. I mærkede ikke noget, vel? Vi er dannede Mennesker, skulde jeg mene.

Naar jeg nu allerede iaften rejser, er det ikke blot — men ogsaa — for at være over alle Bjærge, naar Sladderer begynder at spy, men jeg længes saa ubeskriveligt efter at prøve Ensomheden.

Jørgen Malthe har tegnet og ladet opføre en lille Villa for mig — i den Tro, den var til en anden.

Villaen ligger paa en Ø, hvis Navn jeg foreløbig ikke nævner. Der er otte Alen til Loft og i Spisestuen Plads til seksogtrediv. Jeg faar kun to Stuer, men hvad mere behøver en fraskilt Dame i min Alder? Resten er smaa Kamre ovenpaa med Karnapper og Altaner.

Mit Soveværelse bliver helt aparte med Glastag som et Atelier. Ogsaa en af mine sære Ideer at ville have Himlen lige over

min Seng. Jeg tror, det er sundt for Nerverne, og mine er i en skrækkelig Forfatning.

Saa herefter kan jeg jo i Mangel af de kære Mænd flirte med Vorherres smaa Stjerner.

Villaen udmærker sig ellers ved sin kønne Beliggenhed, sin kastelagtige Arkitektur og sin — husk vel paa det — storartede Ugæstfrihed. Hækken om Haven er næstendels høj som Muren om Kvindefængslet paa Kristianshavn, Porten er aldrig aaben, og Portner findes ikke. Skoven gaar lige ind til Haven, Haven lige ud til Vandet. En Særling ejede Grunden og boede i en Rønne saa grøn og overgroet, at jeg har ladet den staa.

Aldrig har jeg glædet mig til noget som til dette Eneboerliv. Jeg har fæstet en imponerende Køkkenaand, Torp ved Navn, hun synes at kende alle Landes Kokkekunst som sit Fadervor. Det er nemlig ikke min

Hensigt at leve af Vand og Brød og Dyd alene.

Tjener opgav jeg, skønt jeg jo har en faible for mandlig Opvartning. Men Hartkornet er ikke til Tjener. Forøvrigt aner jeg ikke, hvordan mine Rentepenge forslaar. Men jeg vil nødig tage imod Richardts ædelmodige Tilbud om Aarspenge.

Saa har jeg antaget en Stuepige, der hedder Jeanne, hun har de kønneste Ræveøjne og skingrende rødt Haar, dertil spidse, velplejede Fingre, som jeg ikke begriber, hvor hun har fra. De to bliver min eneste Omgang, saa jeg faar Lov at tære paa mig selv.

Kære Lili, gør hvad du kan for at nedslaa den mest lurvede Sladder, nu *du véd* Sammenhængen. I dybeste Fortrolighed endnu dette, som jeg *forbyder* dig at meddele din Mand: Jørgen Malthe, det kære Menneske, har jo, hvad I alle har moret Jer over, bæret mig med sit ungdommelige Sværmeri. Han vil muligvis paa ægte Mandfolkemanér blive ude af sig selv over min mærkelige

Retraite. Vær lidt venlig mod ham, og forklar ham, at der ikke er nogensomhelst mystisk Grund dertil.

Senere, naar jeg er kommen lidt i Ro, vil jeg blive meget glad for Brev fra dig, skønt jeg jo forudser, at de fem Dele handler om dine Børn og den sjette om din Mand, medens jeg hellere vilde have alle seks om dig — og den rare By samt dens Leben und Treiben. Jeg gaar ikke i Kloster, saa jeg kan godt taale Bynyt.

Du vilde, hvis du var her, spørge, hvormed jeg dog vil faa Tiden til at gaa. Kære, Klædeskab og Spejl forlader mig ikke, desuden har Tiden jo den Evne at kunne gaa uden at skulle trækkes op. Jeg har jo Skov og Have, Klavér og Hus, kniber det endelig, kan jeg give mig til at brodere Tunger til Torpens Linned!

Skulde det ske, hvad Gud forbyde, at et Lyn ramte mig, eller jeg fik Hjerteslag, saa jeg døde inden ret længe, vil du da ikke nok som min Kusine og nærmeste Veninde paa-

tage dig at „rydde op“ efter mig? Der bliver næppe nogen Uorden, men alligevel — for en Ordens Skyld. Jeg kunde ikke lide at have Richardt til at fingre ved mine Papirer. Nu, vi ikke mere er „gift med hinanden“. Dig ønsker jeg alt godt.

Din *Elsie Lindtner*.

Min egen kære Ven og forhenværende
Husbond!

Er det ikke en stilfuld Overskrift? Og er du ikke rørt over i en fremmed By at faa Blomster fra en Dame? Bare de Folk nu forstod mit Tyske og sendte dem i Tide.

Et Øjeblik glimtede den smukke Tanke gennem min Hjerne at hilse dig velkommen paa samme Maade i alle de Byer, du agtede dig til, men da jeg jo ikke véd Blomsterhandleradresser udover højst i Hovedstæderne, og er *altfor* doven til at skaffe mig dem, opgiver jeg den skønne Letsindighed og noterer den kun som „havende været“.

Skal jeg være helt ærlig, Richardt, saa skammer jeg mig for dig, og jeg kan trøstigt sige, at jeg aldrig har skattet dig saa højt

som nu. Men det kunde ikke være anderledes, og du bør sætte din *Vilje* ind paa at gøre dig fortrolig dermed. Havde jeg ladet mig overtale, og var jeg blevet hos dig, efter at denne min Trang til Ensomhed havde gjort sig gældende, jeg vilde jo have pint dig og plaget dig hver Time paa Dagen.

Kæreste, bedste Ven, der er noget i, hvad en eller anden engang har sagt: Enten egner en Kvinde sig for Ægteskab, og da er det saa omtrent ligemeget, med hvem hun bliver gift, hun skal nok vide at opfylde sin Bestemmelse — eller hun egner sig ikke derfor, og da begaar hun en Forbrydelse mod sit eget Væsen ved at binde sig til en Mand.

Jeg egner mig aabenbart ikke til at være gift. Gjorde jeg det, *maatte* jeg for Tid og Evighed have været tilfreds hos dig, og du véd, jeg var det ikke. Men Skylden var ikke din. Jeg vilde ønske — i dybeste Alvor sagt — at jeg havde noget at bebrejde dig. Jeg har intet. Ikke i nogen Retning.

Det var en stor Fejl — en stor Fejghed — at jeg iaftes gav dig det Løfte at vende tilbage, hvis jeg fortrød min Beslutning. *Jeg véd*, jeg kommer aldrig til at fortryde den. Men ved at afgive et saadant Løfte hindrer jeg dig jo formeligt i . . . ja, undskyld, kære Ven, men jeg mener nu ikke, det var nogen Umulighed, at du traf en Kvinde, der kunde blive noget for dig. Vil du give mig det Løfte tilbage, er jeg dig taknemlig. Saa først vil jeg føle mig helt fri.

Naar du kommer tilbage, og Vennerne trænger ind paa dig med Fritten og Delta-gelse, vær da standhaftig. Det vilde beskæmme mig dybt, om nogen — dette nogen gælder uden Undtagelse *alle* — fik Indblik i, hvad vi har haft sammen af Godt og Ondt. Forbi er forbi, og ingen vil kunne forstaa, hvad der foregaar mellem to Mennesker, selv ikke om de overværer det.

Tænk paa mig, naar du sætter dig til Bords. Klokken otte bliver sandsynligvis min fremtidige Sengetid, til Gengæld staar

jeg nok op med eller før Solen. Tænk paa mig men skriv ikke altfor ofte. Jeg maa først i fuldkommen Ro leve mig ind i min nye Tilværelse, senere skal jeg med Glæde give dig et Resumé af alle de Daarskaber, et Kvindemenneske begaar, naar hun pludselig i en høj Alder bliver sin egen Herre.

Vil du lyde mit Raad, saa siger jeg altid og for tyvende Gang: Bliv ved at samle Vennerne om dig. Du kan ikke være dem foruden, og du behøver da ikke at gennemføre Sørgeaar med Flor om Kronerne og Evighedsblomster om mit Billede.

Du har været mig en god og fin og trofast Ven, og saa tarvelig er jeg heller ikke, at jeg ikke véd at paaskønne det i mit Hjerte; men dit højmodige Tilbud om Penge kan jeg ikke gaa ind paa. Jeg siger det først nu, da jeg véd, du ellers vilde prøve at overtale mig. Renterne af min lille Kapital er og skål være tilstrækkelige til mit Udkomme.

Om en Time gaar Toget. Richardt, du har din Forretning, og du har Vennerne,

du har saamange Venner som ingen anden, jeg véd. Vil du mig vel, saa ønsk, at jeg aldrig skal fortryde. Jeg ser paa mine Hænder, som du holder saa meget af — kunde jeg give dig dem! . . .

En Mand maa ikke falde sammen. Det vilde krænke mig, hvis man ynkede dig. Dertil er du meget for god.

Naturligvis havde det været bedre, som du sagde, hvis en af os var død. Men saa maatte du da ofre dig for Evigheden, for jeg har nu stort Mod paa min Ø.

I tyve Aar har jeg levet „under dine Vingers Skygge“ paa Gammeltorv, om jeg nu i andre tyve Aar kunde leve formælet med Ensomheden under de store Træer!

Hvor de vil snakke, alle de, som snakke kan! Men vi smiler ved Tanken, som de kloge Folk vi er.

Richardt, tilgiv mig nu og hver Dag den Sorg, jeg nødes til at forvolde dig. Kunde jeg, var jeg blevet.

Tak for alt.

Elsie.

At mine Følelser døde, er mig selv lige-
saa ubegribeligt som dig. Ingen anden Mand
har optaget blot en Tomme af mit Hjerte.
Det er saamænd, naar alt kommer til alt, en
ren og skær Sygdom i Nerverne, men den
er uhelbredelig, desværre.

Kære Malthe!

Vi to er jo Venner, og jeg mener, vi bør vedblive dermed, selvom Tilfældet skiller vore Veje. Bliver De nu, med nogen Grund, vred paa mig, da er Venskabet brudt, for der gives ingen senere Lejlighed til Forsoning.

Naar jeg i en ret vigtig Sag som denne ikke blot har forholdt Dem Sandheden men med Overlæg har ført Dem bag Lyset, kommer det hverken af Mangel paa Tillid eller Venskab. Jeg beder Dem, tro det. At jeg end ikke nu kan udlevere Dem Grundene, gør det yderligt vanskeligt at retfærdiggøre min Handlemaade. Altsaa maa De nøjes med at tro mig paa mit Ord: Jørgen Malthe, jeg havde gerne skænket Dem min fulde

aabne Fortrolighed, men det er umuligt. Jeg kan ikke lade nogen se helt ind i mig, kald det saa Særhed eller hvad De vil.

De har ikke glemt den Septembraften ifjor, da jeg første Gang talte til Dem om min Veninde, der vilde skilles og gennem mig bad Dem tegne hende en Villa, hvor hun kunde bo i Ensomhed Resten af sin Tid. De greb Tanken om denne Ensomhedsbolig saa forstaaende an, at Deres Udkast og Plan kom Idealet nær. Hvergang vi i det forløbne Aar var sammen, drøftede vi „den hvide Villa“, som vi kaldte den, og vi havde megen Fornøjelse af denne lille fælles Hemmelighed. Ikke mindst, da det ogsaa blev Dem overdraget at ordne Husets Indre, tegne Bohave, bestemme Farver og Udsmykning. De fandt en virkelig Glæde i dette Arbejde, skønt det ærgrede Dem sletintet at kende personligt til det Menneske, for hvem De arbejdede. De husker maaske, at jeg spøgende et Par Gange sagde: — Lad, som om det er til mig! Jeg i hvert

Fald har ikke glemt Deres senere Ytring: — Det er mig imod, at et fremmed Væsen skal rykke ind i det Hjem, der er lavet med Dem for Øje!

Døm selv, Malthe, hvor pinligt det var mig at lade Dem blive i Vildfarelsen. Men jeg kunde ikke dengang tale, jeg havde Forpligtelser overfor Richardt. Derfor undgik jeg Dem i Sommer, jeg kunde ikke vedblive at lyve.

Det er mig, *mig*, der skal bo i „den hvide Villa“. Alene skal jeg bo der.

Det nytter ikke, jeg siger: — Tag det ikke fortrydeligt op. De vilde ikke være den, De er, ifald De ikke gjorde det.

De er ung, De har Livet i Vente, og jeg er gammel. Jeg *er* jo nemlig gammel, om faa Aar saa gammel, at De slet ikke vil kunne begribe, der var en lang Tid, hvor jeg for Dem var „den eneste“. Ikke for at krænke Dem nævner jeg den Ungdom, der af Hensyn til mig er Dem forhadet. Jeg véd,

De er ikke flygtig, men jeg véd ogsaa, at Livets Love og Livets Gang er ubønhørlige.

Naar jeg nu som fraskilt flytter ind i det Hjem, De har skabt, vil jeg daglig mindes Dem og i Tankerne sige Dem den Tak, der her paa Papiret virker saa koldt.

Jeg forbyder Dem ikke at skrive til mig, men jeg ønsker, De udover maaske et Levvel vil forholde Dem tavs. Breve mellem os vil dog ikke kunne give blot Afglansen af de gode Timer, vi har haft sammen, de Timer, hvor vi talte om alt men mest om slet ingenting. Jeg tror, vi var meget lidt aandfulde i hinandens Selskab, og dog kedede vi os ikke. Bliver dette Dem baade en Krænkelser, en Skuffelse og en Sorg, giv Dem da hen i Arbejdet, saa jeg i min Ensomhed fremdeles kan være stolt af Dem. De har lært mig at bruge mine Øjne, og der er meget, meget jeg endnu kunde have Lyst at se, thi jeg har ogsaa lært af Dem, at Verden er dejlig. Men for mig er det klogest at lade alt blive ved Bestemmelsen. Nu luk-

ker jeg mig inde i min hvide Villa, og dermed er min Saga forbi.

Deres *Elsie Lindtner*.

Ved at gennemlæse Brevet fornemmer jeg, at det er tørt og uden Varme. Men det er mere vanskeligt at skrive et saadant Brev til en nær Ven end til en ligegyldig Fremmed.

Landet paa min Ø, krøbet ind i min Hule.

Det var den første Dag; Gud bedre mig for de kommende!

Foreløbig finder jeg alt modbydeligt, fra Stanken af det nye Træ og de vaade Tæpper til Regnens Skvaldren over mit Hoved.

At jeg ogsaa skulde faa den taabelige Idé med Glastag i Sovekamret! Jeg føler det, som stod jeg under en Paraply, der hvert Øjeblik kan ventes blødt igennem. I Løbet af Natten sker det vel, at Ruderne bliver utætte, saa jeg vaagner i en Pøl.

Hvis jeg overhovedet falder i Søvn! Mit Hoved brænder af Træthed, men jeg tænker ikke paa at gaa i Seng.

Et helt Aar har jeg haft at overveje, og nu begriber jeg ikke min egen Handlemaa-

de. Sæt det hele var en Dumhed! En godt gennemtænkt og ganske uoprettelig Dumhed! Et Puds spillet af oprevne Nerver! Sæt . . . sæt . . .

Jeg føler mig ene og viljelammet. Jeg gruer . . . Men Skridtet er gjort, det kan ikke tages tilbage. Og det maa ikke fortrydes.

Jeg er klam helt ind i Ryggen af al den Regn. Den ophidser mig, den plager mig.

Og hvordan vil det gaa at være henvist til to Kvindemennesker, med hvem jeg kun har Kønnen tilfælles! Ingen at tale med, ingen at se paa. Jeanne er ret indtagende, det er hun, men tale med hende kan jeg dog ikke. Og Torp — Torp passer i sin Kælder som en Dværg i sit Bjærg. Hun ser ud, som kunde hun alene forsyne et helt Lavland med Afkom. Hendes Korset er skævt baade for og bag . . .

Aldrig har jeg været saa flov og ageret saa overlegen, som da vi sjappede gennem den opblødte Have ind i det tomme Hus,

hvor ikke en Blomst bød Velkommen. Stuerne er for store og for tomme. Det burde jeg betænkt i Tide.

Men Decorum *skal* jo overholdes, og min Entré var forsaavidt god nok.

Aah den Regn, den Regn. Torp og Jeanne roder endnu, de agter vel at rode den halve Nat, som om vi ventede Gæster den Dag imorgen. Jeg pakker ud og holder op, pakker ud og holder op, og forfærdes over min Garderobe. Det havde været klogere at skænke den bort til en af de yndige Velgørenhedsforestillinger. Mig kan den hverken gavne eller glæde her. Sort Merino og hvidt Uldsjal, det er hvad jeg behøver.

Ved Gud, jeg ønsker, jeg i dette Øjeblik sad paa Gammeltorv, selvom jeg ikke havde andre at kede mig med end Richardt.

Hvad skal jeg her? Hvad vil jeg her?

Græde uden at skylde nogen Regnskab for Grunden . . .

Naturligvis kommer det kun af den Regn.

Jeg har jo længtes efter dette. Og det er ikke blot et hysterisk Indfald. Aahnej.

Jeg har ladet mig godt nok mure inde her.

Igaar var jeg gnaven, idag frisk som en Fisk. Vi har hængt Billeder op, og slaaet tre Snese Huller for meget i de nye Vægge. De er ikke til at fylde. Jeg maa skrive til Richardt om at lade mine Raderinger ramme ind. Det var Synd at sige, vi var dygtige til at hænge op, snarest var vi kejtede som Mænd til at hægte Kjoler. Men op kom de da, og nogenlunde anstændigt hænger de.

Om jeg blot vidste, hvorfor jeg lod Torp faa min „Villa ved Havet“ ned i sin Kælderstue? Var det af Angst for at have Billedet i min Nærhed? Eller var det et dumt Forsøg paa at gøre ham Fortræd? Hans eneste Gave . . . Jeg skammer mig over mig selv.

Jeanne har paa egen Haand fyldt op med Blomster alle Vegne. Det hjælper, her er allerede mere hjemligt.

Huset er mit, og jeg tager det i Besiddelse. Solen skinner. Jeg holder af at gennemgaa Møblerne et for et, og jeg husker, da vi drøftede Tegningerne. Jeg skulde ikke have ladet ham gøre dette. Det er meningsløst.

Misundelsesværdige Væsner, der kan faa Tiden til at gaa i deres eget Selskab. Naar andre blæser Boblen op, er jeg „alt hvad der er dejligt“ — ellers . . .

Nogen absolut Hyggespreder er jeg ikke. Er jeg langt fra. Her er lige ubeboet trods alle de Blomster, jeg lader Jeanne slæbe ind. Maaske skyldes det de nye Lugte — og Savnet af de gamle. Her er hverken Lugt af Snavs, Kulrøg, Benzin og hvad véd jeg, alt det, der gjorde Gammeltorv til Gammeltorv. Her er saa rent, at jeg knap tør træde. Gulvene skinner, som var de ferniseret med Sol . . .

Og nu kom Torp paa Filtben og bad saa bønligt, om hun maatte faa Løbere til sit

Køkkengulv for at skaane det. Jeg har det paa samme Maade, jeg nænner knap at træde paa de Pitchpinebrædder.

Hvad nytter al den Snakken og Skriven om Kønnenes Ligeberettigelse, saalænge vi den ene af Maanedens fire Uger er Slaver af noget, der ikke kan overvindes?

Jeg har lidt dennegang som aldrig før. Sagtens fordi jeg var saa alene. Ikke et Menneske at tale med. Og nu skulde det være ovre, men det er det ikke. Ja, jeg burde holde Sengen, ogsaa for ikke at blive grim. I Byen var jeg saa klog, her . . .

Men jeg maa endda være glad, at jeg har ejet den Selvbeherskelse, der er de fleste nægtet.

Jeg er hysterisk, Gud skal vide, jeg er det i samme Grad som alle andre, men jeg forstaar at skjule det, saa kun én, kun jeg selv, lider derunder.

Maanen er i første Kvarter. Det blæser.

En kold tør Blæst, man faar Hostefornemmelser af at høre den.

Al Blæst er min Fjende, og her synes Fjenden at have fri Adgang. Jeg skulde bare lagt mit Hus mod Syd og i en Sænkning, hvor Stormen var afskaaret. Nu vender det mod Vest og aabent Vand.

Udenfor Porten har jeg ikke været. Det er mig om at gøre at holde ud saa længe som muligt paa denne lille Plet. Jeg vil falde til, jeg maa falde til.

De kære Mennesker piner mig med deres Breve. Kun Malthe forholder sig tavs. Værdiger han mig ikke et Svar?

Jeanne følger mig med Øjnene, som vilde hun lære mig Kunsten af. Hvilken Kunst?

Herre Jesus, hvad vil det Menneske her? Hun synes skabt til noget ganske andet end Oliv og Jomfrustand. Og jeg kan da ikke holde Tjener for hendes Behov. Mandsøjne vil jeg ikke have i mit Hus, jeg har haft nok.

Tjener, det vilde blive det samme som Erotik og Brudd og Kvaler, eller Giftermaal og Skiften. Nej, min Ret er Fred, paa den vil jeg holde. Skulde det gaa galt, maa jeg vænne mig til at spille Whist med Jeanne og Torp. Og hvorfor ikke?

Torp tilbringer sine Aftenstunder med at lægge Kabale i Vinduskarmen, sandsynligvis drømmer hun om Sømænd, der strandes og kastes op paa „den øde Ø“, hvor hun opholder sig.

Men Jeanne moverer sig i Silkestrømper. Det forbavser mig. Lili kaldte det en daarlig Vane hos mig, skulde det være en Nødvendighed for Jeanne, eller — kender hun Mænd saa godt?

Det drypper gult fra alle de Birke træer, der staar og ryster rundt om Huset. Ikke en Vind rører sig, men Bladene falder og falder. Til Morgen stod jeg paa den lille Balkon og saa indover Skoven, jeg véd ikke

Grunden, men med ét blev jeg saa rolig til Mode. Jeg syntes, „alt var saare godt“. Kom det af Træernes varme rødlige Skær, kom det af Skovens dybe Dyb?

Hele Dagen har jeg tænkt paa Malthe. Med Glæde over, at jeg handlede, som jeg gjorde.

Men et Svar kunde han dog sende.

...

Jeanne har opdaget Hemmeligheden ved mit Haar. Hun spurgte, om hun ikke maatte prøve at sætte det henunder Aften, naar det „vaagnede“. Hun er en hel Kunstner paa det Omraade. Jeg sad foran Spejlet og lod hende sysle dermed, saalænge hun lystede. Hun satte det op og tog det ned, slyngede det om Panden som en Turban, knyttede det i græsk Knude, delte det og glattede det om mit Hoved som en Kyse. Hun legede med det og ordnede det om og om, som var det en Buket Markblomster. Og medens hun var ifærd dermed, blev hendes Øjne saa varme i Blikket, at jeg helt forbavsedes.

Mit Haar er jo min Stolthed, trods alle dets falmede Farver. Jeanne sagde træffende: Det ligner en Skov sent om Efteraaret!

Gad vide, om hun stammer fra en Rendesten eller et hæderligt Fattighjem.

„Tusind Kvinder kan se paa den de elsker og lægge hele deres Sjæl i Blikket, for Mænd er de ligegyldige som Stene paa Vejen. Saa faar en enkelt Kvinde, der ikke ejer Sjæl, den Naadegave ved sit tomme, kunstige Smil at kunne opægge de bedste Mænd til smerteligt Begær“ . . .

De Sætninger var en Dag streget under i en Bog, der laa paa mit Bord. Af hvem véd jeg ikke, end ikke, om den, der stregede dem under, havde til Hensigt at fornærme mig eller kun gjorde det i Tanker.

Nu sidder jeg her og venter paa min Dødsensfjende. Kommer den snigende eller pludselig? Faar den Bugt med mig, eller bliver jeg den stærkeste? Forberedt er jeg — men er det nok?

Aften.

Nej, Torp er for romantisk. Idag havde hun pyntet Bordet med Vildvin, og Vildvin hang ned fra Kronen og Vildvin slangede sig rundt om Flyglet. Stegen var dekoreret med røde Blade som et Skib med Flag paa Majestæetens Fødselsdag. Og i al den Stads sad jeg alene, uden et eneste Menneske at tage mig ud for. Jeg, der er vant til, at naar jeg blander en Salat, mindst to Øjne følger det hvidløgdryppede Brød, som var det en indisk Tryllekunst, jeg øvede.

Et ensomt festligt Bord er da det mest ensomme, der kan tænkes.

Gid Torp'en havde mindre „Stil“, som hun kalder det. Vel har hun været i store Huse og taget lidt med fra hvert Sted — og

det er hende inderlig velundt at varte op med Gummihandsker og smykke sit køk-kenduftende Haar med store Silkesløjfer, men naar hun prøver at forme sine sølle Arbejdsnegle som Pyramider, bliver hun kun tragisk.

Hun romantiserer alt, det skulde ikke undre mig, om hun pyntede Komfuret med Blomster og hængte Billeder op mellem Køkkentøjet.

Godt, jeg ikke har Samuel med, han kunde ikke passe mig bedre end Jeanne — og saa er jeg fri for de Øjne, der trods deres Ydmyghed virkede paa mig som et Flue-papir fuldt af sprællende og døde Fluer.

Jeannes Blik har noget alvidende fint og glidende, der holder mig med Selskab som den aandfuldeste Charmeur. Det er vel ogsaa hende, jeg pynter mig for. Men *tale* med hende kan jeg jo ikke. Jeg vil ikke anstille Forsøget og have Skuffelsen.

Mænd har betroet mig, jeg var den eneste Kvinde, med hvem de talte som med en

Ligemand. Jeg har aldrig følt mig lige med nogen Mand. Kun mit eget Køn forstaar jeg, kun mit eget Køn beundrer jeg.

I Virkeligheden synes jeg, der er større Forskel paa Mand og Kvinde end paa den døde Sten og den groende Plante.

Dette siger jeg . . . . jeg, der . . . .

Det angaar mig ikke. Vi var ikke Venner. At hun gav mig sin Fortrolighed, forpligter ikke mine Følelser. Og var det sket for fem Aar siden, jeg vilde jo have taget det som en velkommen Sensation, som intet andet.

Havde der staaet: død af Typhus, af Hjerteslag, af hvad véd jeg, det havde ikke taget min Ro for en Time . . . .

Jeg har jo med Vilje holdt mig fra al Avislæsning. Tilfældigt aabner jeg saa et Blad, efter en Maanedes Uvidenhed om alt, tilfældigt rammer Blikket den Overskrift: — Selvmord begaaet i Sindssyge! . . . .

Jeg føler mig utilpas, som om jeg var delagtig i en Forbrydelse, som om jeg havde været med til at drive hende i Døden.

Forsaavidt delagtig er jeg, at jeg svigtede hende paa et Tidspunkt, hvor hun maaske stod til at redde. Men det er jo sygeligt at tænke saadan. Vil et Menneske ud af Livet, saa har ingen hverken *Pligt* eller *Ret* at hindre det.

For mig er Agathe Ussings Liv eller Død en Biting, det er kun Omstændighederne, der opriver mig.

Var hun gal? Eller var hun det ikke?

Sagtens ikke mere end vi andre, men hendes Selvbeherskelse brast som en for haardt spændt Bue. Det, at hun saa, eller mente at se, Kraniegrinet i hvert Smil, var jo kun en Grille. Men hun var dum nok til at tale om det, og da man modtog hendes Udsagn med Spot og Smil, fik hendes Blik det stive, ransagende, fordi hun prøvede at overbevise sig selv. Og saa dyb Gru var der i det Blik, at enhver, paa hvem Agathe saa,

følte det kolde Pust fra sin egen hemmelige Angst.

Hun ligesom tvang os til at *vide*, hvad vi knap turde *ane*.

Aldrig glemmer jeg Brevet, hvor hun med underligt vaklende Bogstaver havde skrevet: — Hvis Mænd anede, hvordan det saa ud inde i os Kvinder, naar vi er over de Fyrre, de vilde fly os som Pesten eller slaa os ned som gale Hunde . . .

Paa den Livsfilosofi blev Konen spærret inde. Hun burde holdt den for sig selv og ikke malet den med Kridt paa Væggene i sit Hjem. Saadant regnes for *Bevis* paa Galskab . . .

Om jeg kan forstaa, hvorfor jeg tog ud paa Anstalten! Ikke af pur Medlidenhed. Snarest vel af det pinefulde Videbegær, der driver Patienten til at forlange det amputerede Lem udleveret. Jeg maatte med mine egne Øjne se de Aar ind i Fremtiden, Agathe var forud for mig.

Hvad saà jeg?

Hun, der aldrig har elsket sin Mand men snydt ham saa aabenlyst, som det kun kan gøres indenfor det gode Selskab, hun led nu Helvedes Kvaler af Skinsyge — overfor sin Mand. Ikke overfor Elskerne, deres Tid var forbi, men overfor ham. Fordi han var der. Fordi han var den eneste.

Endelig fordi hun bar hans Navn og saaledes havde ham lænket til sig.

Dog forekom hun mig fuldstændig klar af Tankegang. Hun sagde selv, da vi blev ene: Det værste er, at jeg véd, min „Galskab“ kun varer en Tid. Det er en Sygdom, der hører mine Aar til. En Dag er det ovre. En Dag har jeg raset mig gennem det Uundgaaelige. Men hvad hjælper det mig nu?

Nej, det hjalp hende ikke. Saalidt som den skrækkelige Sminke, hvormed hun belagde sit hærgede Ansigt.

Det hjalp hende ikke . . .

At hun døde, er kun godt for hende og de Efterlevende. Men jeg kan jo ikke fri mig

for at tænke paa de Timer, der er gaaet forud.

Fra Beslutningen blev taget, til den blev udført.

„Hvis Mænd anede“ . . .

Jeg tør vel sige, der findes ikke paa Jordens Overflade den Mand, der kender en Kvinde tilbunds. Ikke en eneste Mand, der „kender“ en eneste Kvinde!

De kender vel akkurat saa meget til os som Bierne, der afsøger Blomsternes Indre og véd Forskel paa Honningens Duft og Sødme. Ikke mere.

Det vilde ogsaa være umuligt. Om en Kvinde gjorde sig al tænkelig Umag for at vise sig, „som hun var“, overfor sin Mand eller Elsker, han vilde jo anse hende for uhelbredelig sjælesyg.

Vi, det vil sige enkelte af os, antyder vel vort Væsen gennem Luner, gennem hysteriske Udfald, gennem gnavende Bitterhed

og Mistro, og endda er selv Ubeherskelsen, der kunde tyde paa Ærlighed, almindeligvis iblandet den snedigste Underfundighed.

Naar tales der Sandhed mellem Mand og Kvinde? Hvor ofte sker det? I Forhold til, naar der halv- og hel-lyves, naar der forties, naar der besmykkes?

Der er et uophæveligt Fjendskab mellem Kønnene. Man pynter derpaa, fordi Livet skal leves, fordi det er nemt og bekvemt, men Fjendskabet *er* der. *Er* der altid, er der selv i de intime Øjeblikke, hvor Kønnene udøver deres højeste Bestemmelse — som Køn betragtet.

Let vilde det, for den Kvinde, der kender og forstaar Kvinder, være at bevise dette med Ord, og hver Kvinde, som i Enrum hørte Beviset, vilde give hende Ret. Men kom det paa Tale, hvor Mænd var tilstede, strax vilde Sandheden trædes under Fod som et ækelt Kryb.

Mænd *kan* være ærlige, baade mod sig

selv og andre, Kvinder kan det ikke. De er forkvaklede fra Fødslen, de fleste af dem fra Undfangsens Nu, de forkvakles siden gennem Opdragelse, Samkvem med andre Kvinder, og endelig gennem Ægteskabets Vranglære.

En Kvinde kan elske en Mand højere end sit eget Liv. Hun kan ofre ham sin Tid, sit Helbred, sit Liv — men aabne ham sin Fortrolighed, det kan hun ikke. Hvis hun helt-ud er Kvinde.

Hun kan det ikke, for hun tør det ikke.

En Mand derimod kan — om end oftest kun for et kortere Tidsrum — elske uforbeholdent. Han lader sig da oplukke som et Skab med mange Skuffer og hemmelige Rum, han udleverer sig selv og sin Fortid — Kvinden slipper aldrig mere af sin Fortrolighed i et Kærlighedsforhold, end akkurat Fornuften tillader . . .

Hendes Blufærdighedsfølelse er af en anden Art end Mandens. Hun begaar hellere Blodskam, end hun overfor Mænd udleve-

rer de hemmelige Tanker, hun dog undertiden — uden Betænkning — røber for en anden Kvinde.

Venskab mellem Mænd er af en ganske anden upersonlig Art end Venskab mellem Kvinder, der giver mere og kræver mere.

Venskab mellem Mænd er noget hæderligt, hvoraf følger, at de kan skilles uden Vrede, uden Forpligtelse, uden Frygt; Kvindevenskab er en Slags edsvorent Frimureri, hvor Brud er en gensidig Forbrydelse. Gaar to Kvinder fra hinanden, bærer de oftest dødsensgiftige Vaaben, som kun gensidig Angst hindrer dem i at benytte . . .

Der gives honnette Kvinder. Eller vi tror paa, der gives. Det er os en Fornødenhed at tro derpaa. Hvem tror ikke *godt* om sin Moder, om sin Søster? Men hvem *tror helt* paa sin Moder, paa sin Søster? Helt, ubetinget? Hvem har aldrig grebet sin Moder eller Søster i Løgn eller Forvanskninger? Hvem har ikke, om end kun glimtvis, hos Moder og Søster set ned i Afgrunde, som

selv den inderligste Kærlighed ikke kan bygge Bro over?

Hvem forstod sin Moder eller Søster?

Mennesket staar alene, Mennesket er alene. Hver Kvinde bebor sin egen Klode, dannet af Ild med kun en hærdet Jordskorpe omkring. Og saaledes som Stjernerne gaar deres evige Veje i Rummet, ensomme i det utællelige Mylr af Stjerner, gaar ogsaa hver Kvinde sin ensomme Gang gennem Livet.

Det var hende bedre at gaa paa Glasskaar med nøgne Fødder, thi den Smerte var intet mod den, hun fornemmer, naar hun smilende gaar fra sin egen Ungdom ind i den Fortvivlelse, der hedder Ælde og Alderdom.

.....

Den megen Filosoferen kommer vel ene deraf, at jeg til Middag spiste Helleflynder, som er en tung og vanskelig Fisk.

Eller deraf, at jeg kun er omgivet af Torp og Jeanne og saaledes henvist til mine egne ørkesløse Betragtninger.

Ligesom Klæderne ingen Indflydelse har paa de fleste Mænds Befindende, har ikke heller ydre Omstændigheder Magt over deres Stemningsliv. Ganske modsat os Kvinder. Vi *er* ikke den samme i de forskellige Klæder. Vi ifører os et Væsen, der svarer til Dragten, vi bærer. Vi gaar paa en anden Maade, smiler, taler, fører os anderledes, alt efter de rent ydre og rent tilfældige Omstændigheder.

Lad os sige, en Kvinde vil betro sig til en anden. Hun gør det ikke paa samme Maade og ikke med samme Ord i en Selskabsaal som en Mørkningsstund i et lille Kabinet, selvom hun i begge Tilfælde er ene med den, hun betror sig til.

Naar derfor visse Kvinder bæres med høj Grad af Fortrolighed, selv fra ret reserverede Naturer, er jeg vis paa, dette ikke skyldes sjælelige men rent legemlige Egenskaber.

Ligesom en Stue over sig kan have det lune tillidindgydende, der gør, at en Gæst

uden et eneste Velkomstord kan føle sig hjemme, kan en Kvinde udstraale en saadan Modtagelighed, at andre Kvinder strax maa udgyde sig overfor hende.

Smilets Historie er aldrig skrevet. Simplethen fordi de Faa, der kunde skrive det, holder sig for gode og er for tro mod deres Køn. Mænd er jo ligesaa uvidende om Smilets Art og Aarsag og Betydning, som de er det om alt andet Kvinden angaaende — end ikke Kønslivet undtaget.

Jeg har talt med flere berømte Kvinde-læger, og ladet, som om jeg beundrede deres Viden. Inde i mig lo det godt og længe ad deres Enfoldighed. De kan skære op og sy til, som Børn, der aabner for Dukkernes Savsmuld og næster Saaret til med Naal og Traad. Andet og mere erfarer de ikke. Jo, ét maaske. Det gaar dog vel i Aarenes Løb op for dem, at Kvinderne er dem saa overlegne i Løgn, at de gør bedst i én Gang for alle at lade, som om de tager dem paa Ordet.

Kvindelæger kan være saa kloge, de være vil, intet erfarer de af det, som Kvinder betror sig imellem. Og det er rimeligt. Mellem Kønnene er jo ikke blot det inderste evige Fjendskab, men ogsaa den uoverstigelige Kløft af Mangel paa Forstaaelse.

Alle Sprogets Ord kan ikke tilsammen udtrykke et eneste Smil — og Smilet er, mellem os Kvinder, et Frimurertegn, som vi trygt tør vise, thi ingen uden vi kan tyde det.

Smilet er et Sprog, kun vi kender. I Smilet udløser vi enhver Drift, enhver Last, i Smilet afspejler vi de største Dyder — og den store Tomhed.

Men de Kloge blandt os forskandser sig bag kunstige Smil.

Mænd kan overhovedet ikke smile; de ser mer eller mindre velvillige, mer eller mindre fornøjede, mer eller mindre erotisk optagne ud. Til at smile er de ikke smidige og ikke underfundige nok.

Den Kvinde, der ikke af Klogskab tager

en Maske over sit Ansigt, giver sin Sjæl til Pris i sit Smil. Jeg har set dem, der smilede Sjælen ud af Livet.

Ingen tænker højt, de fleste smiler i vil-den Sky. Men det, at vi tør smile vor egen Underfundighed, vort eget malstrømhvirv-lende Indre ud for alle Vinde, det viser Kønnets uhyre Sammenhold.

Naar forraades en Kvinde af en anden?

Denne Trofasthed skyldes næppe ædle Motiver men ren og skær Frygt for at udle-vere sig selv ved at aabenbare de Ting, der er Kønnets hemmelige Fælleseje.

Men vilde engang en Kvinde give sig helt til Pris . . . .

Jeg har tænkt over det, og jeg véd ikke, jeg véd i dette Nu ikke, om hun ikke vilde gøre sit Køn en gennem Tiderne ubodelig Fortræd.

Vi er jo nemlig saa sammensatte af Ondt og Godt, Ægte og Forlorent, at der maatte en mere end haarfin Defineringssevne til for

at rede Traadene ud fra hverandre, at finde de Enkeltes Udgangspunkt.

Mænd egner sig ikke til den Gerning.

I de senere Aar er det blevet Mode, at Skøger og Glædespiger i Dagbogsform eller i Form af Bekendelser udleverer deres Oplevelser. Men mon nogen Kvinde i hele den Literatur har fundet blot et eneste intimt Træk, blot en eneste ublufærdig Afdækken af det Indre, der ellers skjules bag de tusinde Slør? Jeg mener nej.

Dels er vel saadanne Stakler ude af Stand til at berette andet og mere end de nøgne Fakta, saa haardhændet Livet har taget paa dem, dels véd de af den sørgeligste Erfaring, at Forstaaelse er ikke Mandens Sag.

Hvis endelig en saadan Kvinde *vilde* sætte alt ind paa at give en sand og indtrængende Skildring af sit Sjæleliv — hvor fandtes vel den Forlægger, der vovede at lægge Navn til Bogens Udgivelse?

Jeg mindes en Mand, der engang i ædel Tro paa det gode og i stærk Forvis-

ning om sin egen Magt prøvede at „redde“ en lille Pige, der sad fast i et Bordel. Han tog hende til sig som Søster, han ofrede hende Tid og Tillid, og hans Stolthed over Forvandlingen, der foregik med hende, var grænseløs. Hun var taknemlig som en Hund og blufærdig som en Romanbrud. Han besluttede at ægte hende. En Dag var hun borte; efterladende en Seddel med de Ord: — Tak, men du keder mig!

Han havde i al den Tid ikke opfattet en Tøddel af Pigens Væsen, ikke forstaaet, at vilde han være hende *nok*, maatte han ikke blot være god mod hende men erstatte hende Fortiden.

For mig er der en egen Festivitas over Kvindebetroelser — saalænge de ikke finder Sted mellem Nærbeslægtede, thi da bliver de plumpe og gemene — en Skønhed, en Værdighed, selv hvor al ydre Anstand lægges tilside, og et Højtryk af Følelse, der tilgiver alt.

Jeg mindes en Dag — i Drivhusvarme og Duft af Roser — vi talte om at græde. I Begyndelsen krympede man sig ved at være ærlig, men det ene Ord nippede fast i det andet, vi ligesom snævrede os ind, spandt os ind i vort eget Væv, og endelig havde enhver givet det fra sig, som hidtil laa velforvaret som en god og sikkertvirkende Gift.

Ikke én iblandt os alle græd af indre Nødvendighed. Taarerne er en Gave fra Naturens Haand, det bliver saa vor egen Sag at ødsle dermed eller holde Hus.

Forunderligt rørte det mig at høre Soffi Hardens Bekendelse. Graad var for hende kun en erotisk Leg, en Smerte, der maatte til for at give hende den fuldkomne Nydelse. Og hendes Mand, det kære Væsen, troede, han voldte hende legemlig Fortræd, hvad hun alle Dage lod ham tro.

De Fleste benyttede Taarerne til at op-hidse sig selv med, naar de trængte til Scener. Men Astrid Bagge samlede husmoderligt sine Sorger til de Aftener, hendes Mand

var til Skydebanemiddag — thi han led ikke Graad. Saa fornøjede hun sig med i Mørke og Ensomhed at dryppe de forgangne Ugers Sørgmod fra sig.

Jeg talte for engangs Skyld Sandhed, da jeg erklærede, jeg af Økonomi kun tillod mig den Luksus engang hvertandet Aar, selv naar Trangen var stærkest. Min Teint var, mener jeg, Bevis for mine Ord.

Der er jo Ørkener, hvor der aldrig falder Regn og aldrig Dugg. Og mit Liv har været en Ørken.

Jeg, der elsker at modtage Fortrolighed, har en ganske syg Angst for at give den. Maaske kommer det af, at jeg som Barn var saa ene og saa henvist til mig selv.

Jo mere jeg tænker over Tilværelsen, jo klarere staar det for mig, at jeg har aagret ilde med mit Pund. Jeg ejer intet Utroska-

bens søde Minde, jeg er uangribelig — og træt.

Jeg sidder her og skriver for mig selv og véd, at hvad jeg skriver, læses kun af mig. Dog er jeg ikke helt ægte.

Jeg kan altsaa ikke være det, end ikke overfor mig selv.

Livet er gaaet mig forbi. Mine Hænder er tomme. Nu er det forsent.

Lykken bankede paa min Dør, og jeg Daare, jeg tusindfoldige Daare, lukkede den ikke ind.

Jeg misunder hver Tøs, der render af Land med sin Galan, men jeg bliver siddende og venter paa Alderdommen.

Elsbeth Bugge — — — — Nu jeg ser Navnet, er det, som om nogen stod og græd bag min Ryg, og jeg følte Taarerne dryppe paa min Hals. Selv kan jeg ikke græde. Skønt jeg saa gerne vilde.

Efteraar. Torp blusser op i de aabne Kamminer med store Brændeknuder. Det svedende Træ giver en bedaarende Duft og fylder Huset med Hygge. I Mangel af bedre Tidsfordriv passer jeg selv Ilden. Jeg piller omhyggelig Barken af hvert Brændestykke, inden jeg kaster det ind, Birkebarkens Lugt er for mig mere berusende end nogen Châteauvin. Jeg sidder og sløves over den, som en Dranker over sin Flaske. Drømmene kommer og gaar.

Jørgen Malthe, du Barn af en Mand . . .

Haven ligner en kummerlig Kirkegaard, som de Levende glemmer at passe. Den vilde Vin hænger i blodige Laser ned fra Verandaen. Sneglene buger sig afsted som foraste frugtsommelige Væsner i Regnvejr, Hækken er indsavlet i Edderkoppespind, Jorden er som et Slim at træde i.

Og saa er der Mennesker, som finder, at Efteraaret er smukt! . . .

Min Vilje er lammet af Lede ved mig selv. Uvilkaarlig lytter jeg og længes efter Posten, der intet bringer til mig. Mine Hænder fornemmer saa tydeligt de stive Indbydelseskort, der hobede sig op just paa denne Tid. Henad Aften bliver jeg urolig. Før var Dagen en træls Stigning mod „Selskabelighedens Time“ — nu falder Timerne i Aske for Øjnene af mig.

Jeg er mig selv, og jeg er ikke mig selv. Der er Øjeblikke, hvor jeg misunder alt Levende, der er to og to og som parrer sig — hvadenten det sker i Had eller Vane. Thi jeg er alene og udelukket. Hvad hjælper det saa, at jeg trodsigt kan sige: Jeg valgte selv!

Brev fra Malthe.

Nej, jeg bryder det ikke. Jeg vil ikke vide, hvad han skriver. Brevet er tungt.

Mine Nætter er rolige. Jeg ligger længe vaagen og vaagner ofte. Stjernerne staar over mit Hoved, aldrig har jeg kendt en saadan Fornemmelse af Hvile og Fred. Skyldes den Stjernerne — eller Brevet?

Toogfyrretyve Aar er jeg. Det kan ikke ændres. Ikke en Dag kan jeg købe mig tilbage. Toogfyrretyve Aar . . . Men om Natten piner det mig ikke. Stjernerne deroppe regner med Evigheder, ikke med Aar. Og jeg smiler, naar jeg tænker paa, at saa snart Richardt er vendt tilbage, vil Stuerne paa Gammeltorv atter oplyses og Kresen samles, uden mig.

Det eneste, jeg gerne gad vide, var, om Malthe endnu er i Danmark. Jeg ønsker at vide, hvor mine Tanker skal søge ham, hjemme eller ude.

Jeg har forraadt ham, jeg har kaldt ham „Drengen“, jeg har kaldt ham „Barnet“.

I Forhold til mine Aar, ja, men i Forhold til Sandheden . . .

Det er vel det usleste, et Menneske kan

nedværdige sig til, at spotte det eneste, der er det helligt. Min Følelse for ham var og er hellig. Jeg selv har besudlet den.

Men naar jeg ligger i min Seng, under den store, stille Himmel, er det, som om al min Skyld slettes ud. Skæbnen alene, den der bærer Himlen paa sine Skuldre, Skæbnen alene er Skyld i det alt. Og jeg vil ikke have noget ændret.

Brevet bliver aldrig læst. Med *min* Vilje aldrig.

Jeg véd ikke Datoen. Det er et Skridt henimod den Tilstand, der er min Længsel. Kunde jeg komme saavidt, at Dage og Maaneder gled mig forbi, saa jeg kun mærkede Aarstiderne paa Skovens skiftende Farver og Luftens Vekslen fra Varme til Kulde.

Ak, der er langt igen.

Jeg har haft et Sammenstød med mig selv. I al denne Tid her har jeg levet, som naar jeg tog en Forsæson i Tyrol. Jeg har

igen spillet Komædie med den hemmelige Bagtanke, at Livet kunde begynde forfra.

Jeg har frosset af Angst. I de sidste Nætter har jeg ikke sovet. Saadan maa det være for den, der drager over Havet og intet véd om Landet, han kommer til, men tror, det er som hans Hjemland, og saa kommer han til et Øde, som han skal give Liv og Vækst gennem Slid og Savn, som han skal beblomstre med sin Længsel og sine Drømme. Naar Ødet er blevet ham hjemligt, da er hans Tid forbi . . .

. . .

Kunde jeg faa mig selv til at brænde det Brev . . . Jeg vejer det i mine Hænder, baade i højre og venstre. Dets Tyngde gør mig det ene Øjeblik saa glad, det næste fylder det mig med Angst. Vejer Bogstaverne til, eller er det kun Papiret?

Inat holdt jeg det hen til et Lys, men da Flammen rørte mit Brev, rev jeg det til mig. Det er det eneste, jeg har tilbage . . .

Richardt meddeler, at Malthe har faaet Opførelsen af det store Hospital overdraget. I Konkurrencen deltog vore første Arkitekter. Han spørger, om jeg ikke er stolt paa min „unge Vens“ Vegne.

Min unge Ven . . .

Jeanne talte over sig idag. Hun var, tænker jeg, bleven ør af det voldsomme Blade-fald og siden den tre Dages Taage, der næsten blindede os. Hun satte mit Haar. Med sin Finger tegnede hun en Streg tværsover min Pande: — Her skulde være et Baand med røde Sten! Jeg svarede, at jeg selv engang havde tænkt det samme men opgivet det af Hensyn til mine Medmennesker.

— Her er jo ingen Mennesker! sagde hun. Jeg lo: — Saa er her heller ingen at pynte sig for! Jeanne pillede Naalene ud, saa Haaret faldt: — Hvis jeg var rig, vilde jeg pynte mig for mig selv, kun for mig selv. Mændene forstaar alligevel ikke at se.

Vi talte videre som to Kvinder, og lidt efter gav jeg hende nogle Silkestrømper, erindrende, hvad jeg havde opdaget. Istedetfor at takke, sagde hun med en Pludselighed, der virkede betuttende: — Jeg solgte mig engang for et Par grønne Silkestrømper! Uden at ville kom jeg til at spørge: — Fortrød De Handelen?

Pigen saa mig ind i Øjnene: — Jeg véd ikke, jeg tænkte kun paa mine Strømper.

Naturligvis er det farligt at føre slige Samtaler, men jeg blev klogere deraf.

Kun er det mig en tidobbelt Gaade, hvor Jeanne finder paa at gemme sig hen paa min Ø og dele min Ensomhed.

Vi har i denne Tid et Mandfolk i Huset. Torp har besørget ham. Han graver i Haven og hugger Brænde. Men Lugten smitter over paa Torp og angaar saaledes ogsaa mig. Han ser efter Jeanne; hun smiler til

mig. Torp kræser op for ham, og der er Piberøg i Kælderen hver Aften.

Jeg har lukket mig inde ovenpaa og lagt Kabaler. Jeg henter dem frem fra den Erin-dringskiste, hvis syv Nøgler, jeg mente at have kastet i Havet. Det er en ussel Tidsfordriv, men Klaveret gør mig trist, og andet har jeg ikke.

Malthes Brev er urørt endnu. Men jeg lyster mig om det som en advaret Mus om en Fælde. Mit Hjerte higer efter at vide, hvilke Ord han bruger.

Han og jeg hører sammen alle Dage. Vi gør det, fordi jeg var klog. Ser han mig ikke, vil han aldrig kunne glemme . . .

. . .

Som om jeg et eneste Øjeblik troede paa det!

Det er altsaa ikke muligt at blive alene med sig selv!

Ingen Afspærring, end ikke den mest iso-

lerede Celletilværelse forslaar. Saa stærke er de Baand, der binder til Friheden, og saa stor er Erindringens Magt, at man aldrig bliver Herre over Valget af Selskab. Har man levet sig ind med Mennesker, og er man fyldt med Viden om dem, bliver man dem aldrig kvit.

En Lyd, en Duft, og et Menneske, et Milieu, en Skæbne springer lyslevende frem. Og ofte er det ikke Mennesker, der har Betydning for mig, deres Velfærd er mig en ligegyldig Sag, men de trænger sig frem, voldsomt, uafviseligt.

For virkelige Mennesker kan man nægte sig hjemme, Tankegæsterne er man tvungen til at tage imod. Og tale med uden Omsvøb og Underforstaaelse.

Menneskene bliver som Bøger for mig, jeg gennemgaar dem, blader i dem, streger under, lærer udenad. Nu og da studser jeg, jeg ser dem i et andet Lys. Ting, der var mig uklare, bliver begribelige, tilsyneladen-

de Selvfølgelighed afslører sig som snedig Beregning.

Det kunde være en ret tiltalende Tidsfordriv, hvis det var mig, som beherskede Samværet, men jeg er Slave af dem, der ukaldet kommer saaledes til mig. I Byen var det anderledes. Dør skyllede det ene Indtryk det andet bort, jeg mærkede ikke Besværet ved at tænke.

Tiden nærmer sig. I de sidste Dage har jeg været hed og urolig af Nervøsitet. Idag har jeg uden Grund flaaet op og læst alle Breve, kun ikke hans. De virkede som fjorgamle Aviser, dog fik jeg Hjertebanken for hvert eneste, jeg aabnede.

Livet gaar sin Gang derude, det har blot intet mere med mig at skaffe, og længe vil det ikke vare, før jeg ganske stille viskes ud som Mindet om en Afdød.

Alle de Spørgsmaal, al den tildækkede Fritten, al den Omsorg og alle de Ønsker

og Formaninger, alle de Forsikringer om Trofasthed — ikke én virkelig Følelse er der bag det Hele.

Margrethe Ernst er den eneste, der bliver sig selv og ikke henrives til forloren Sentimentalitet. Hun skriver kynisk og brutalt: — En Morfinsprøjte havde vel gjort samme Virkning, men hvert Menneske sin Lyst!

Og Lili med sit naive overflydende Hjerte . . .

Hun skriver muntert og let, medens det græder mellem Linjerne. Hun under mig det godt, og tager sig moderligt af Malthe, „der nok er meget tavs og stille, men heldigvis stærkt optaget af sin nye Konkurrence-sejr, det store Hospital, som binder ham her til Landet for adskillige Aar.“

Hans Arbejde fylder ham. Han er ung nok til at glemme.

Men alle deres Beretninger om Ulykker, Dødsfald og Skandaler — for et Aar siden havde hver især sat mig i Svingning, i hvert Fald som Synet af en Brand eller en Tea-

terforestilling. Nu morer det mig mere at følge Røgen fra min egen Skorsten og se den blive fanget af Trætoppene.

Richardt rejser rundt med sin Sorg og gør mig omhyggeligt Rede for Storbyernes Seværdigheder og hans ensomme vaagne Nætter. Mon de nu ogsaa altid er saa ensomme? . . .

Han keder mig nu som før med sine alenlange Forklaringer og sit hele Storborgervæsen. Men han har i lange Aar været Herre over mine Sanser, og jeg bliver ham aldrig helt kvit. Det ene brutale Ryk, der skulde til, kan jeg ikke bekvemme mig til. Han maa blive i Troen paa vort Samlivs Lykke.

Hvorfor læste jeg de Breve? Hvad ventede jeg af dem? Der var dog en egen vag Spænding i den Tanke, at naar jeg engang brød dem, *kunde* der flagre Overraskelser ud imod mig.

Det ene, jeg har tilbage, faar jeg aldrig Mod til at bryde. Jeg vil ikke vide, hvad

han skriver. Han kan ikke skrive, jeg véd det. Han taler ikke godt for sig; skrive kan han end mindre. Alligevel forekommer det lukkede Brev mig som en Skat.

Blot jeg rører ved det, er det, som om jeg var i Stue med ham.

Lilis Breve har dog gjort mig godt. Hendes kongelige Ro gaar igen i alt, hvad hun foretager sig. Besynderligt, at hun ikke prøver at overtale mig som de andre. „Du maa jo bedst selv vide, hvad der er det rette.“ De smaa Ord fra hende styrker mig usigeligt. Omend jeg jo har paa Fornemmelsen, hun ikke har Begreb om, hvordan det staar til inde i mig.

For hende er Livet „et sejlklart Løb af Dage“ — lykkelige Lili! Hun glider ind i Alderdommen, som hun gled ind i Ægteskabet, smilende, rolig, tilfreds. Ingen og intet kan forstyrre hendes Ro.

Saaledes er det altsaa, naar Sjæl og Legeme finder Hvile i den samme Omfav- nelse.

Jeanne har bedt mig, lidt forlegen, om hun turde benytte Styrtebadet, og jeg har givet hende Lov. Det er kun rimeligt, hun ikke gouterer en Bolig i Kælderen. Men det vil vare et Par Uger, inden jeg faar indret- tet Badeværelse ogsaa der, saa i den Tid maa jeg give Afkald paa Badet.

Jeg kan ikke dele Bad eller Soveværelse med nogen, mindst med en Kvinde. Ikke skal jeg glemme mit eneste Besøg i de ro- merske Bade og Synet af Hilda Bang. Hun, der med Klæder paa dog virkelig var en pompøs Skikkelse med gode Former, blev alle Hæsligheders Hæslighed derinde i Var- metaagen.

Jeg kunde før gaa nøgen mellem nøgne Mandfolk end vise mig upaaklædt for en Kvinde.

Bevis paa Blufærdighed er det ikke.
Hvad er det da?

Hvor er her stille! Kun Onsdag og Lørdag gaar Englandsdamperen forbi, jeg véd det, jeg hører den skovlende Lyd, men jeg holder mig tilbage for ikke at se. Sæt, jeg fik Lyst at løbe min Vej . . .

En skønne Morgen, naar Jeanne bragte Theen, var Buret tomt . . .

Nej, de Mure binder mig godt nok. Hvorhen skulde ogsaa jeg gaa? Det ene vanvittige, jeg forhen saa ofte var fristet til, er nu for sent.

Tiden er spildt, Livet er forbi.

Men jeg har vænnet mig til at sidde og prikke med et Sytøj. Gud skal vide, det forter ikke svært, men det tvinger mig til en egen Form for Ro.

Jeg er begyndt at blive ugidelig. Udenfor Maaltiderne ringer jeg paa The to tre Gange om Dagen som en Reconvalescent, der skal

fedes. Jeanne sætter mit Haar med bestandig Omhu, hvem véd, om det ellers blev sat.

Hvad mere behøver et Menneske end Fred og Stilhed?

Kunde jeg blive fri for den Fornemmelse af Tomhed i Hænderne, saa var alt godt. Igaar gik jeg nede ved Vandet og samlede Smaasten, jeg tog dem med op og legede med dem, de fyldte i Hænderne. Inat maatte jeg rejse mig og hente dem, og jeg vaagnede med en skarp Sten i hver Haand.

Hysteri giver sig de forunderligste Udslag. Men om jeg da véd, hvad Hysteri egentlig er? Engang mente jeg, det vedkom Driftslivet, men jeg har truffet dem, der var saa velforsynede som muligt med baade lovlige og ulovlige Erotik, — hysteriske var de ligefuldt.

Jeg begynder at fatte Klosterlivets Fortryllelse: Stilheden, Ensformighed, Sløvheden. Dog glipper Ligheden: I Klostret er man berøvet Ansvar og Vilje, og for de Dele kan jeg ikke frigøre mig.

Men saavidt er jeg kommen, at kun det, der ligger indenfor min Havemur, synes mig Virkelighed og Tanker værd.

Huset paa Gammeltorv kan for mig brænde ned til Grunden, Richardt kan gifte sig igen, Malthe kan . . .

Ja, jeg tror det. Jeg tror, jeg kunde tage den Meddelelse med samme Fatning som de tavse Munke, naar Prioren forkynder dem: En Broder er død! Bed for ham! Ingen véd, om det er hans Broder eller hans Fader og ingen faar det at vide. Jeg har revet mig løs.

Men helt fri er jeg først den Dag, jeg hører, han har bundet sig til en anden. Grænseløse Fejghed, at jeg ikke tør aabne det Brev.

Aften.

Der burde grundtes en Klosterorden, i stor og munter Stil, for Kvinder mellem fyrre og halvtreds. Et Slags Asyl for Overgangsaarenes Ofre. Thi der kommer jo de Aar i enhver Kvindes Liv, da hun er bedst tjent med frivillig Indespærring, eller i hvert Fald fuldstændig Afspærring fra det andet Køn.

Saadanne Kvinder, der lider under samme Sygdom, maatte kunne gøre Tilværelsen ikke blot taalelig men harmonisk for hverandre.

Vi er i de Aar gale, men vi kæmper for at lade os anse for kloge.

„Vi“. Jeg er ikke saavidt endnu. Nok maaske af Aar men ikke af Temperament. Men hver Dag kommer Tiden nærmere; langt borte hører jeg dens Listen. Af Tilfælde og af Beregning er mit Ydre ungt endnu. Men hvad har det ikke kostet mig at økonomisere med mine Følelser?

Alderdommen er til syvende og sidst et anseeligt Maal. En Tinde, der skal bestiges. Et Bjærg, hvorfra man overskuer Livet til alle Sider — hvis man ikke paa Vejen op blindes af den evige, faldende Sne. Jeg frygter ikke Alderdommen, men Overgangen. Den Dag, det Nu, hvor man føler „det“ glide sig ud af Hænderne. Hvor Hjertets Raab kun bliver lattervækkende.

For os alle kommer vel den Stund, da vi indbilder os, Tiden kan lade sig besejre eller narre — snart indser vi Kampens Ulighed. Udfaldet er ens.

Bange er vi. Bange for den kommende Dag, endmere bange for Natten. Vi pynter os for Natten, som kunde vi dermed kyse vor Angst paa Flugt.

Vi vogter paa, hvad vi spiser, hvorlænge vi sover, om Smilet slider Rynker . . . Men vi er tavse med vor Frygt. Vi tier og lyver. Af Stolthed, af Blufærdighed.

Ingen har nogensinde højt sagt den Sandhed, at Kvinden for hvert Aar der gaar —

som mod Sommer, naar Dagene længes — bliver mere og mere Kvinde. Hun sløves *ikke* i det, der angaar hendes Køn, hun modnes langt hen i Vinteren.

Men Samfundet tvinger hende til at holde en falsk Kurs. Hendes Ungdom maa kun vare, saalænge Huden er glat og Legemet fristende. Ellers prisgiver hun sig til den ondeste Latter. En Kvinde, der vover at kræve Livets Ret i de sene Aar, betragtes med Afsky. Ingen giver hende Medynk, ingen giver hende Medhold.

Det skeer, at Stormen kan feje Bladene af et Træ i en eneste Nat — naar blev en Kvinde ældet paa Sjæl og Legeme i et eneste Nu? Vi er forbandede fra Fødslen.

Jeg anklager ingen for mit Liv. Jeg har selv været Herre over det. Og kunde jeg begynde forfra, vilde jeg vel spille Aarene for anden Gang.

Juleaften.

Nu er der Fest paa Gammeltorv. Richardts Brev gik mig dybt til Hjerte, noget i mig længes efter hans Retsind . . .

Hvortil al denne Løgn? Mit Legeme har vel en Omfavnelse behov.

Er det raat? Saa forkvaklede er vi Kvinder, at det vilde være en Skam at vedgaa sligt. Ja, jeg savner Richardt, ikke Manden, ikke Vennen, men Elskeren, jeg savner det ene: Træthed efter Nydelsen.

Hvad hjælper det mig saa at gaa timevis i den tomme Skov!

Lili har i sit Hjertes Uskyld sendt mig et diminutivt Juletræ, som hun og de lange Pigebørn har pyntet.— med smaabitte Net og Kurve. De behandler mig som en Syg, eller som et Barn.

Nej, det er godt, som det er. Aldrig skal Lili have den Sorg at vide, jeg hadede hendes Børn, fordi de var Ungdommen, der før eller senere trængte mig ud.

Jeg har brugt mine Øjne godt, og jeg véd, hvad jeg véd: Der er mellem Generationerne det samme dødelige Fjendskab som mellem Kønnene, men medens de Unge i deres kaade Ubarmhjertighed smiler ad os, lader vi, som om vi morer os med og over dem.

Kunde Kvinder købe sig ny Ungdom ved at drikke deres Børns Hjerteblod, vilde mange Mord i Smug begaaes . . . Hvor har jeg hadet Richardt, naar jeg så ham befandt sig vel blandt de helt Unge og tage dem alvorligt.

Det er Juleaften. Jeg er iført et af mine mest beundrede Skrud — Paquin, til Ære for Jeanne. Og jeg har behængt min Person med Kæder og Ringe, som var ogsaa jeg et dumt Træ.

Jeanne har glædet sig til denne Aften. Hun og Torp stod op før Lyset idag for at smykke Stuerne med Gran. Over Verandadøren hænger det svenske Flag, som Torp ellers — til Minde om Herren véd hvem —

har over sin Seng. Det fornøjede mig at overraske Jeanne med det grønne crêpe de Chine — mine Farver bliver dog herefter graa og sorte. Men hvorhen skal Pigen begive sig i crêpe de Chine? Jeg maa vel saa ogsaa silkefore Personen, at hun ikke skal føle, hvad jeg tænker.

Men efter den obligate Gaas og de uundgaaelige Julespiser har jeg helliget Aftenen til Læsning af de Breve, „Vennerne“, som paa Tælling, bærer mig med.

Uden at kende Skriften, uden at læse Navnene, vilde jeg efter Indholdet kunne afgøre, fra hvem hvert af Brevene var. Alle skriver de om al den Ære, der er vederfaret Jørgen Malthe. Hospitalet her og Arkivet dèr. Hvad angaar det mig? Jeg vilde ønske, de hellere havde skrevet: — Idag blev Jørgen Malthe paakørt af et Automobil og døde paa Stedet.

Saaledes er jeg indrettet.

Men jeg vil ikke tænke paa ham i denne Nat. Jeg maa hellere prøve at skrive til

Magna Wellmann. Det er muligt, jeg kan være hende en Smule nyttig. Ihvertfald kan jeg faa sagt hende Ting, hun har godt af at høre. Hun er en af dem, der har det sværest.

Kære Magna Wellmann!

At raade Dem i dette Øjeblik er et Vove-
stykke, jeg daarlig tør inklade mig paa.
Dertil er vi to hinanden for modsatte af
Vaner, Tankegang og Temperament. Fæl-
les har vi kun den uheldige Alder og Køn-
net, saa det vilde ikke gavne Dem det rin-
geste at høre, hvordan *jeg* i det givne Til-
fælde vilde handle.

Maa jeg uden Hensyn til, om jeg saarer
Dem, tale rent ud, skal jeg derimod gerne
prøve at vejlede Dem, men det bliver kun
ved at klarlægge Situationen for Dem. De
selv har ikke Mod dertil. Først naar De ser
Forholdene, som de er, kan De træffe en
Bestemmelse uden senere at angre.

Deres Brev var den mest forvirrede Blanding af Selvbedrag og Vilje til at være helt aabenhjertig. De forsøger at stikke mig Blaar i Øjnene samtidig med, at De røber, hvad De absolut vil skjule. Efter Brevet at dømme er saaledes Moderfølelsen dyrisk stærk hos Dem. De er rede til at kæmpe og ofre Dem for Børnene. De vil opgive alt Deres eget for at skaffe Børnene sunde rolige Vilkaar.

Sandheden er, De sidder og er forpint af Samvittighedsnag, som *Fremmede* har propet Dem med. Moderfølelsen er ikke oprindelig hos Dem, tvertimod. I Deres Mands Tid lod De fem og syv være lige, og meget ofte viste De ret tydeligt, at Børnene kun var Dem til Besvær. Kærligheden, da den omsider opstod, gjaldt ikke Deres eget Kød og Blod, men de smaa Væsner, som dagligt Samvær gav Dem Anledning til at kende og skatte.

Nu har De tabt Hovedet, fordi det ser lidt slemt ud. Deres — eller rettere Deres

Mands — Slægt har, paa en efter min Mening utilbørlig Maade, truet sig ind paa Dem. Og De har ladet Dem true og derved givet *Uvedkommende* Ret over Deres Liv og Færd.

Husk, Fru Wellmann, *uopfordret* skød Familien sammen til den aarlige Sum, der satte Dem istand til at leve som i Professor Wellmanns Tid. Summen var Dem ikke overdraget paa Vilkaar. Nu fordrer de samme Individier — under Snak om Forargelse — at De skal haandfæstes, i modsat Fald vil man inddrage Pengene — eller berøve Dem Opdragelsesretten over Deres Børn. Det er ganske egenmægtigt af de Folk.

Tænk nu nøje over, hvad der kræves, inden De af Nervøsitet lader Dem svinebinde.

Er De istand til at overholde et *Kyskhedsløfte*, De, Magna?

Muligvis burde der indføres en Lov, hvorefter uformuende Enker uden Børn edeligt forpligtedes til at leve som Nonner,

eller blev brændt ved Mandens Ligfærd. Men saalænge en slig Lov ikke eksisterer, kan jeg næppe tro, nogen voksen Kvinde behøver at lade sig aftvinge den Art Løfter.

Et Løfte er jo ikke givet for at skulle brydes, og et saadant Løfte vilde De, min kære Magna Wellmann, ikke være istand til at overholde.

De er for Tiden ved at miste Deres Selvfølelse og blive et holdningsløst og ansvarsløst Menneske.

Naturligvis burde De aldrig have gjort Dem afhængig af Fremmede ved at modtage Hjælp til Deres Børns Opdragelse. Dog indser jeg fuldtud, hvor svært det maatte være pludselig at staa med to tomme Hænder og en hel Flok Børn, der har Krav til alle Sider. Turde De ikke prøve at slaa Dem igennem med Enkepensionen, havde De dog været bedre stillet ved at lade Slægten hjælpe Dem til et Selverhverv.

De tænkte ikke derpaa, og jeg var dengang for optaget af de selskabelige Forplig-

telser, min Stilling som Richardts Hustru medførte, til at ofre Energi paa andres Ve og Vel. Tilmed lod De baade rørt og taknemlig over Ordningen.

Men nu nærmer vi os det centrale. Jeg har jo i længere Tid haft Deres Fortrolighed — i længere Tid og i højere Grad, end jeg egentlig skøtter om. Det var mig ikke lidet pinligt, medens Deres Mand levede, saa at sige at betragte ham gennem et Nøglehul. Denne Fortrolighed berettiger mig til at tale frit.

Se, Magna, et Menneske med Deres Natur burde aldrig ved Ægteskab være knyttet til en Mand og ikke heller sætte Børn i Verden.

De er skabt — tag nu ikke Ordet op som en Fornærmelse — De *er* skabt til at være Skøge. Det klinger ilde, men jeg véd ikke noget andet Ord, der er bedre.

Deres stærke Sanser, Deres bestandige Higen efter nye Nydelser, Deres hele Temperament henviser Dem dertil. Opdragelse

og Vilkaar tvang Dem ind i ordnede Forhold. Men De vil jo ikke nægte, at Deres Ægteskab var et uhyre Fejlgreb.

Der er en — svag — Mulighed for, at De endog for længere Tid kunde have fundet Dem til Rette hos et Menneske, der først og mest var Mandfolk, og helst af den Art, der svinger Svøben og behandler Kvinden halvt som Nydelsesmiddel, halvt som Træl. Men jeg tror, at den Dag, De for Alvor havde „lært ham Kunsten af“, vilde Freden have været forbi.

Deres stille, fornemme Mand var Dem en Pine, som De var ham en Plage. De mishandlede ham, uden at ville det, værre end nogen Bøddel. De frygtelige natlige Scener, De tirrede ham op til, og som endte med, at han gjorde Vold mod sin Natur og blev brutal, de Scener var jo Dem et Behov som Mad og Drikke og Søvn. Kun derigennem fandt Deres Sanser nu og da den Tilfredsstillelse, han ellers ikke formaaede at skaffe Dem.

Kære Fru Wellmann, De synes, ogsaa jeg er brutal, at jeg siger Dem dette *nu*, — dengang havde jeg ikke Mod til at tale. Men tro mig, mere end én Gang laa det mig paa Læberne at sige: — Tag Dem en Elsker fremfor at pine den arme Mand, hvis eneste Forbrydelse er, at han ikke er Dem nok!

Jeg vogtede mig for at agere Skæbne, og De foretrak at forblive ham tro. En dyrekøbt Troskab!

Jeg paastaar ikke, at De ikke holdt af Deres Mand. De lærte at sætte Pris paa hans gode Sider, men noget Samliv mellem ham og Dem var der ikke. De hadede hans Arbejde. Ikke paa skinsyge Kvinders Vis, fordi det berøvede Dem hans Tid og Fortrolighed, nej, kun fordi han tilsatte sin Mandskraft i det store Hjernearbejde, der for ham var Livets højeste. Skønt De ikke elskede ham, havde De gerne givet hele hans Berømmelse for en glødende Elskovsnat.

Ved hans Død mistede De en omhyggelig Forsørger og den Position, det giver at være knyttet til en fremragende Mand. Deres Sorg var virkelig, De følte Tomhed og Ensomhed. Og saa klyngede De Dem i god — men fejlagtig — Tro til Børnene. De havde den redeligste Hensigt til at leve udelukkende med og for dem.

Vist i tre Maaneder gik det godt, saa begyndte Kampen. Véd De, Magna, jeg beundrer Dem for den Kamp!

De vilde ikke give fortabt. De klædte Dem saa at sige i Sæk og Aske, De klamrede Dem til Sørgesløret, De omgav Dem med Deres Børn, De kæmpede for Livet. Den indre Kamp gjorde Dem blot endnu mere fængslende, den ligesom gav Dem et Adelspræg, der før ikke fandtes.

Man talte om Dem og mistroede Dem allerede dengang, hvor De intetsomhelst havde at bebrejde Dem.

Jo, det havde De. For medens De sled Dem ud i Kampen mod Deres egen Drift,

og udadtil opretholdt den sørgende Enkes Værdighed, udviklede De Dem i Hjemmet — uden Deres Vilje men ikke mod Deres Vidende — til en komplet Furie. Den Forskræmthed, der dengang lammede Deres Børn, har aldrig helt fortaget sig. Fremmede blev opmærksomme herpaa og foreholdt Dem Deres Adfærd.

Da De saa skrev til mig, at nu havde De ladet Dem indlægge paa en Nerveklinik, maatte jeg, hvor sørgeligt det end var, smile. De Herrer Nerveelæger kan være saare fuldkomne, dog vilde det være lovlig meget forlangt, om de skulde kunne erstatte Savnet af bortfaldne Ægtemænd — i hvert Fald mod Betaling. De blev lagt i Seng og tyttet med Sovemidler. Nogle Uger efter udskreves De som rask, en Smule fyldigere, en Smule mat efter Sengelejet.

De endevendte Huset under en Rengøringsmani, De gik milelange Ture, De hengav Dem til Madlavning, og naar Dagen var jaget igennem ved rastløst Legemsar-

bejde, sløvede De Hjernen til Søvn ved Romanlæsning.

Hvad hjalp det alt? Dengang De betroede mig, De havde gaaet paa Gaden en hel Nat, fordi De var bange for at gøre en Ulykke paa Dem selv og Børnene, vidste jeg, at nu var Kampen til Ende. En Uge senere var De ude i Deres første Forhold — en Maaned senere vidste hele Byen derom.

Det var akkurat Aaret efter Professorens Død. I de seks-syv Aar, der er gaaet siden, har De haft en Række Forhold, der alle har udmærket sig ved samme uhyre Mangel paa Diskretion.

Grunden hertil maa søges i Deres Hang til Selvbedrag. De vil tvinge Dem selv og andre til at tro, det bestandig er *Kærlighed*, De søger. Medens det jo er noget ganske andet. De nærer den overleverede Anskuelse, at det vilde være en dødelig Skam, ifald De tog en Elsker for — nuvel for det, hvortil en Elsker kan bruges. De kunde

være gaaet frank og fri gennem Livet, havde De ikke prøvet at lyve for Dem selv og villet tvinge andre til at tro paa Løgnen.

Det er sent paa Natten og en højhellig Julenat tilmed.

Jeg vil ikke anklage Dem uden at føre Bevis. Indlagt sender jeg Dem en Række Breve, en ufuldkommen Række, da de jo kun er fremkomne, naar jeg var paa min aarlige Baderejse. I disse Breve, som jeg møjsommelig har fundet frem, og som jeg ikke har nogen Grund til at forholde Dem, vil De se Dem selv afspejlet. Bliv ikke skamfuld, Selvbedraget er ikke Deres Fejl, men Samfundets. Jeg sender ikke Brevene for at ydmyge eller saare Dem, men læs, hvorledes De Gang efter Gang har gennemløbet nøjagtig den samme Skala af Følelser med den samme ynkelige Udgang.

En uformuende Enke i Begyndelsen af Fyrrerne — vi er jo omtrent lige gamle — og med fem Børn, har saa godt som ingen

Chancer for Giftermaal. Lad hende være nok saa indtagende.

Det har jeg sagt Dem ofte nok.

Men Deres Forfængelighed som Kvinde krympede sig ved at slaa det fast. I hver ny Elsker saa De en vordende Ægtemand — ikke fordi De følte nogen særlig Trang til Giftermaal, men fordi De ikke vilde gaa ud af Ungdommens Kapløb.

De har, uden Iagttagelse af de almindelige Sømmelighedsformer, viist Dem sammen med Deres Elskere overalt, indført dem i Deres Hjem, givet dem en pretentiøs Stilling overfor Deres Børn, kort sagt understreget enhver af de Forbindelser, der først og sidst burde glide ubemærket hen.

Og hvad var det saa for Mandfolk, De valgte ud? Jeg gaar ikke i Rette med Dem i Deres Valg af *Elskere*, men jeg forstaar, at man paa Deres Vegne skammede sig over de nye *Venner*, De anskaffede.

I Begyndelsen holdt man gode Miner til slet Spil, sagtens i det stille Haab, at For-

holdet virkelig udviklede sig til Ægteskab, hvorved de pengelige Forpligtelser af sig selv bortfaldt. Gentagelsen trættede og forargede.

De, Magna, var stadig lige blind, De vandrede troligt forfra gennem Flirt, Forelskelse, Fortrolighed, Tilbedelse, Underkastelse, Skinsyge, Mistro, Nag, Had, Foragt.

Jo ringere den Mand var, De kastede Deres Øjne paa, jo mere krampagtigt udstyrede De ham med festlige Egenskaber. Naar den næste viste sig, saa De klart paa den forrige.

Hvis nu herved var opnaaet fredelig Udvikling for Deres Børn, vilde jeg ubetinget sige: Kære Magna, blæs Alverden et Stykke og handl efter eget Tykke! Men det er jo Ulykken, Børnene lider under dette. De er nu saa store, Wanda og Ingrid er jo saagodt som Voksne, om et Par Aar er de giftefærdige, hvorlænge endnu kan de holdes uden for al Viden? Maaske véd de alle-

rede. Der er noget i Wandas Blik, der tyder paa, at hun ser mere, end hun ønsker, vi andre skal tro.

Jeg mener, det var bedst for Børnene, at visse Ting først kom til dem, naar de var modne nok til at forstaa dem helt, men den Skade, der er sket, kan ikke ændres. Og dog, Magna, *De* og *De* alene er Herre over Børnenes Fred. De er Herre over den uden at behøve at gribe til det Offer, der kræves af Dem.

Børnene maa ikke leve i en usund Atmosfære. Og den Atmosfære, der omgiver deres kære Moder, er desværre alt andet end sund.

Var *De*, foruden at være et stærkt Temperament, ogsaa et stærkt Menneske, da tog *De* Konsekvensen heltud. Men saadan er *De* ikke. *De vil* ikke arbejde saa haardt, som det blev nødvendigt, hvis de ekspatrierede Dem for at skabe et nyt Hjem i et fremmed Land, og *De kan* ikke opgive

Børnene. Gjorde De det, nedværdigede De Dem i Deres egne Øjne.

De kan ikke i de første 5-6 Aar, maaske længere, leve uden at have en Elsker, — da De nu engang ikke kan faa en Mand. Altsaa maa De indrette Dem paa en saadan Maade, at Tingene glider saa lempeligt som vel mulig.

Klogt beregnende Forsigtighed, det eneste, der er Dem fjernt, bliver en Nødvendighed. Hav Deres Elskere, men hold dem fra Deres Hjem.

Hvad har de med Deres *Børn* og Deres *Venner* at skaffe?

I samme Nu, De anviser Elskeren (*Mandfolket*) den Plads, der tilkommer ham, vil De fornemme den faste Grund under Fødderne. Kunde De med det samme gøre Dem selv begribeligt, at ikke en halv Snes Mænd elsker Dem for Evigheden i en halv Snes Aar, var det vel. En Kvinde af Deres Art kan faa Snese af Elskere; til de mere solide Forhold, dem der rinder ud i

varige Venskaber, er Deres Temperament for voldsomt.

Naar De nu atter og atter slippes af Mænd, før De selv ønsker det, er det udelukkende, fordi De stiller Regnskabet galt op.

Jeg kender en Dame, der nogenlunde lever under samme Vilkaar som De, ogsaa hun har en ret stor Børneflokk og et ukueligt Mod paa Mænd. Alverden véd, at hendes Elskere er mange og flygtige som Skyerne, men alle sænker Kaarden for hende.

Og hun er Respekt værd. Bemeldte Frue lever i sit Hjem som den mest fuldkomne Moder, er et sandt Mønster paa Huslighed og øm Forstaaelse af Børns Behov. Ingen Mand kommer over hendes Tærskel, men kun de faa kvindelige Venner samt Huslægen.

Kære Magna, De ser, jeg har skænket Dem den halve Julenat, dette gjorde jeg vel næppe, hvis jeg ikke nærede særdeles Sympathi for Dem. Naar jeg nu slutter med

noget, der kan volde Dem øjeblikkelig Irritation, saa vid, det sker kun i en god Hensigt.

Jeg er saa vel aflagt med Penge, at jeg naarsomhelst staar til Tjeneste med et rentefrit Laan paa uvis Tid. Benytter De Dem heraf, saaledes at De anvender et Par Aar paa at lære et eller andet, hvorved De senere kan sikre Dem en Eksistens, bliver De Slægtens Understøttelse og — Indblanding kvit. Tænk over det! —

Jeg lever her saa ganske for mig selv, at jeg har god Tid til at grunde over baade min og andres Skæbne. Skriv til mig, saa ofte De føler Lyst og Trang, jeg skal svare Dem efter Evne. Naar jeg er faamælt angaaende mit eget, har det sin Aarsag i en vis Særhed, som jeg ikke formaar at overvinde.

For en Sikkerheds Skyld har jeg gennemlæst Brevet, det udtrykker ikke helt, hvad jeg mener, men i Hovedsagen fortryder jeg

intet deraf. Kun maa De forstaa, det indeholder ingen Dom over Dem, kun et Forsøg paa Klargørelse.

Tusind gode Tanker

Deres *Elsie Lindtner*.

Det sner. Det bliver ved at sne.

Træerne er allerede pakket ind som Smykker i Vat, snart bliver der vel Kørevej henover dem. Fnuggene er større end Gaaseurter. Gaar jeg ud, overfalder de mig som en Sværm kaade Sommerfugle. Men de, der drysser i Vandet, forsvinder som Stjernes kud, ikke et af dem bliver tilbage.

Taget over mit Sovekammer er tungt som et Kistelaag, men jeg sover for aaben Dør — et Vindpust, og jeg har Øjnene fulde af Sne. Imorges da jeg vaagnede, var min Pude vaad, som havde jeg grædt.

Torp fantaserer om at sne inde og faa Føden ned gennem Skorstenen. Hun pyn-ter sig for Tilfældet. Hendes Haar lugter, som naar hun pyner Fugle, og hun illumi-

nerer i Kælderen med smaa Lamper med røde Skærme og Perlefrynser.

Ogsaa Jeanne er betaget. Hun ligner en hel Ildebrand, som hun gaar derude uden Hat. Hun taler ikke, hun hvisker og træder endnu sagtere end ellers, som var hun bange for at vække nogen, der laa og sov.

...

Jeg husker engang, vi talte om Grækenland, og Malthe beskrev mig et Snevejr oppe i Delfi. Nej, jeg husker det ikke, jeg hørte ikke efter, jeg tænkte kun paa, om Sneen vel smeltede, naar den faldt paa hans Hoved.

Han har opfyldt min Bøn om Tavshed. Udover det ene Brev ikke en Linje.

Det er vel det bedste, og jeg har selv villet det. Alligevel. . . .

Jeg har brændt hans Brev.

Jeg har brændt hans Brev. Asken er alt, hvad jeg har tilbage.

Det piner mig at se paa den Aske, jeg kan ikke overvinde mig til at kaste den ud.

Asken er ikke mere. Men jeg er urolig. Det var sværere, end jeg troede.

Godt, at jeg brændte det Brev. Nu er jeg først fri. Mine Anfægtelser har rent naturlige Aarsager.

Det hjælper at ligge de Dage. Jeanne er en ekscellent Plejerske. Hun passer mig, som om jeg var syg, og saadan behager det mig.

Alderdommens Nirwana tager sin Begyndelse. Strax om Morgenen, naar Jeanne

sætter mit Haar, begynder det kriblende Velbehag, der varer ved Dagen igennem. Jeg klæder mig ikke om mere, jeg bærer ikke Smykker, mit Spejl har mistet sin Interesse.

Ofte synes det mig, Tankerne hele Dagen gaar i Staa som et Ur, man glemmer at trække op. Men Tomheden kvæger mig kun.

Det er Uger siden, jeg skrev i min Dagbog. Flere Gange har jeg villet, men naar jeg tog Bogen frem, mærkede jeg, at der var intet.

I Mørkningen sidder jeg som et andet gammelt Barn og smaasnakker med mig selv henne ved Ilden. Kommer Torp for at spørge om noget af det, hun dog selv bestemmer, opholder jeg hende og faar hende til at fortælle om hendes eget. Forleden kom hun ind paa Spøgeri, og hun var saa ladet dermed og fortalte med en saadan Overbevisning, at hendes Tænder klaprede

af Skræk. Lykkelige Væsen, der har Indbildningskraft.

Der er Dage, hvor jeg ikke rører mig af Stedet og daarligt nok kan faa mig til at staa op fra Bordet, andre Dage, hvor jeg ustandseligt gaar og gaar. Skoven er stille og fri for Mennesker. Møder jeg endelig nogen, skotter vi til hinanden som to Dyr, der ikke véd, om de skal flygte eller kæmpe.

Skoven er min.

Klaveret er lukket, jeg har ikke Brug derfor. Suset i de bladløse Træer er mig Musik nok. Jeg kan staa ud af min Seng og lytte, til jeg næsten er stivfrossen — jeg, der aldrig kom i Stemning under Virtuosers Spil.

Ikke et Ønske har jeg, Fortid som Fremtid hviler i samme blide, blinde Taage, jeg er tilfreds med at leve, som jeg lever.

Men den mindste Bagatel her i Huset river mig ud af min Døs. Torp havde en Mand her igaar til at rense Skorsten, da

jeg saa ham i min Stue, kom jeg til at skri-
ge. Jeg kunde ikke faa presset ind i min
Hjerne, hvad en Mand skulde her.

Den anden Dag var en tilløbende Kat
kommen ind under Bordet. Jeg vidste det
ikke, men straks jeg satte mig, var det, som
blev jeg ladet med Elektricitet, og jeg maatte
ringe paa Jeanne. Da hun kom, fo'r Katten
frem, og jeg fik et Tilfælde af panisk
Skræk.

Jeanne bar Katten ud, men længe efter
sitrede det igennem mig, naar jeg saa paa
hende.

Hvoraf kommer dog den Afsky for
Katte? Mange Mennesker har dem jo til
Yndlingsdyr. Jeg vilde før have en Boa
Konstriktor til Legekammerat.

En krænket Mand tog sig engang for at
sige mig den nøgne Sandhed. Han gjorde
mig den Ære, fordi jeg ikke skønnede nok
paa hans Kur.

Jeg var hverken klog eller begavet, sagde han, men jeg havde en egen Evne til at undgaa Blottelser, og saa forstod jeg Kunsten at give Stikord i rette Tid. Han ramte godt.

Hvor har jeg ofret Tid og Kraft paa at holde den Midtpunkt-Stillings, jeg egentlig slet ikke var voksen! Min Forfængelighed krævede, at jeg ikke blot blev dyrket for mit Ydres Skyld, og saa sad jeg der mellem de klogeste Mænd og lod mig kalde klog. Det var Kejserens nye Klæder.

Vi talte om Politik og Nationaløkonomi, om Kunst og Literatur, om Kurser og fremmede Religioner — intet vidste jeg, min opmærksomme Lytten klarede alle Skær. Jeg fik Ord for at være aandfuld.

I de engelske Romaner, hvis Sødme ofte minder mig om syge Kartoffler, tillader Heltinden sig stundom den Luksus at blive blind, koparret eller lam i Benene, Helten elsker hende bare dobbelt højt. Hvor er det forlorent!

Vi skulde se en Forandring i min Tilværelse, hvis for ti Aar siden jeg havde mistet mine lange Øjenvipper, hvis mine Fingre var krogede, hvis min Næse var rød . . .

Rød Næse er vel det værste, der kan times et kønt Fruentimmer. Jeg har en Anelse om, det var derfor, Adelheid Svanström tog Gift. Det Skind, hun tog ikke nok.

Jan.

Mine Sanser begynder at vaagne. Lys og Lyd giver nye Indtryk, det, jeg ser, fornemmer jeg med Nerver, jeg ikke før kendte til.

Naar Aftenen kommer, stirrer jeg ind i Tusmørket, til det gror for mine Øjne, og jeg drømmer som et Barn.

. . .

. . .

. . .

Iaftes gik jeg ud paa Balkonen for, som

jeg plejer, at kaste et sidste Blik ud over Søen. Da fik jeg Øje paa Stjernehimlen. Den aabnede sig for mig, den gav sig til mig. Jeg havde aldrig set den før — jeg, der har sovet med den over mit Hoved!

Hver Stjerne blev som en Duggdraabe, skabt kun for at lække min Tørst. Jeg drak Himlen ind, som en Plante, der er ved at forgaa af Mangel paa Væde, og medens jeg drak, fornemte jeg noget, jeg ikke kan gøre mig Rede for. Det var, som om jeg for første Gang følte, at ogsaa jeg ejede en Sjæl. Jeg lagde mit Hoved tilbage og så og så. Natten oplod al sin Herlighed for mig, og jeg græd.

Hvad gør det, om jeg bliver gammel, hvad gør det, om mit Liv er forfejlet — hver Nat kan jeg vende mit Ansigt mod Stjernerne og lade mig dysse ind af deres kolde, evige Fred.

Jeg, der aldrig har kunnet læse et Digt uden i Tanken at haane den, der skrev det! Jeg, der aldrig har troet paa Sandheden af

nogen Digtors Ord, naar han lovede Naturen, jeg ser den nu som den store, den eneste tilbedelsesværdige Gud.

Jeg savner Margrethe Ernst. Allermest det morsomme Syn af hende. Som hun slanger sig om mellem Mennesker, altid parat til at spille med Tungen, altid med Brodden rede. Dog er hun ikke ondsindet, trods sit underfundige Smil. Hver Bevægelse hos hende er særpræget — og beregnet.

Som hun og jeg havde det fornøjeligt sammen! Vi talte saa sandfærdig sandt om alle andre og løj saa nydeligt og graciøst om os selv. Forresten mener jeg, hun er trofast i Venskab, og hendes Breve er de mest vel-skrevne af dem alle.

Hende kunde jeg lide at pille ved, men hun var den eneste, der forstod at dække sig. Altid havde jeg Følelsen af, at hun under sine tynde Klæder bar et Skælpanser,

som end ikke hendes vist meget glødende Elsker fik Lov at trænge igennem.

Hun hører til de Kvinder, der sletter alle Spor efter sig uden tilsyneladende at vise Forsigtighed.

Jeg har set hende skifte Væsen to, tre, fire Gange paa én Aften, efter de Mennesker, hun talte med. Hun smøg sig opad dem, ligesom for at indaande deres Atmosfære, og straks var hun i Kontakt.

Hun er beregnende, men ikke for egen Fordels Skyld, kun som den fødte Matematiker, der helst giver sig i Lag med de sværeste Opgaver.

Jeg kunde lide at have hende her en Ugestid.

Ogsaa hun er bange for Overgangsaarene. Men hendes Forsøg paa at narre sig forbi, vil ikke lykkes. Nu klæder hun sig à la Hofsorg og bærer Ærværdighedens smaa Hatte til sit smalle, spanske Hoved — for saa en skønne Dag, naar hun er sidst i Fyrrerne at vende tilbage til Løv-

farver og Strudsdyr. Hun haaber paa endnu et Udspring . . . . Hvad, om jeg stævnede hende herved?

Hun kom. Selvfølgelig kom hun, med første Tog og vejrende Næsebor. Med Kufferterne sendt efter.

Nej, det vilde være den ynkeligste Fallit-erklæring.

Jeg er i disse Dage kommen til et Resultat, der undrer mig selv. Jeg véd nu, at selv om Aarene ikke stod os imellem, *kunde jeg ikke blive hans Hustru.*

Jeg kunde begaa Dumheder — ja Bassetser — for den Mand, den eneste mit Hjerte har elsket. Jeg kunde, som hans Elskerinde, nedværdige mig, som kun en Kvinde kan det. Jeg kunde dø med ham. Men danne Hjem med Jørgen Malthe — aldrig.

Det er det forfærdelige, hvert Møbel i Hjemmet bliver et Led i en Lænke, der binder, selv naar Kærligheden forlængst er

slidt op, selv naar den aldrig har været. To Mennesker, der er forskellige, som to Mennesker altid er det, tvinger sig til at have samme Blik og samme Smag. Hjemmet er Resultatet af deres uophørlige Strid. En Strid, der ofte er stum, men derfor ikke mindre bitter.

Naar jeg tænker paa de Snese og Snese af Gange, hvor Richardt og jeg gav efter for hinanden med en Hensynsfuldhed, der til syvende og sidst vel var værre end det iltreste Skændsmaal . . . . . Hvor jeg foragtede hans Smag, og hvor han — uden med et Ord at røbe det — saa ned paa min.

Hans Hjem var ikke mit, skønt vi som to ideelle Ægtefæller bestandig var enige om Tingene. Mit Legeme — hans Penge. Det er den raa Sandhed.

Som man arrangerer Personerne i et Tableau vivant, forberedte jeg min „levende Grav“ i det Hus, Malthe havde bygget uden at vide til hvem. Og her opstod den Følelse,

der hedder Besiddelsesglæde. Jeg kendte den før kun overfor Smykker.

Huset blev for mig *et Hjem*. Mit første, mit eneste. Alt her er mig kært, fordi det er mit.

Jeg holder af Ormene i Jorden, fordi de gavner *min* Have. Jeg betragter Fuglene i Træerne om Huset som min personlige Ejendom. Jeg kunde ønske med en Mur at omringe den Himmel og de Skyer, der rettelig tilkommer mig.

I Richardts Hjem var jeg aldrig hjemme, og dog var det, som om Nerver blev revet over, da jeg forlod det.

Jørgen Malthe er Manden, jeg elsker, udover det, er han mig fremmed. Vi tænker ikke ens, vi føler ikke ens. Han har sin Verden, som ikke er min. Som en Vampyr vilde jeg udsuge ham. Hans Arbejde vilde, inden en Maaned var gaaet, blive mig forhadet. Vi er alle, naar vi elsker, som Magna Wellmann. . .

Det gyser i mig ved Tanken om den store

grimme Stue, Fyrretræsreolerne med de støvede Bøger, Kufferten med et Rejsetæppe over, de snavsede Gardiner, det bare Gulv.

Hvem véd, om ikke den Armods- og Uhyggefølelse, der greb mig hin Dag, var Hovedgrunden til, at jeg aldrig vovede Springet!

Op og nedad Gulvet gik han, talende i det Uendelige om Brunelleschis Kuppel. Han formede den i Luften med sine Hænder — og jeg tænkte mig de Hænder omslutte mit Hoved. I hvert Tonefald røbede han sin Kærlighed, men han talte om Kuppelen, der var mig saa ligegyldig som Blækpletterne paa hans Bord.

Saa forvirret han blev, da jeg ytrede min Forundring over, at han kunde nøjes med den Bolig: — Her er jo Sol! sagde han og rødmede.

Jeg er vis paa, han mange Gange har staaet og bygget af Solnedgangens røde Guld og Sten fra Skyernes vældige Marmorbrudd.

Du store Barn, hvor jeg elsker dig!
Men bygge Hjem med dig, aldrig. Aldrig.

Det er min Fødselsdag. Her i Huset véd ingen det. Hvem fester vel for sit treogfyrretyvende Aar? Det skulde da være Lili Rothe! . . .

Jeg spurgte engang en Kvindelæge: Hvornaar hører man op med at være „Kvinde“? Han saa meget alvorligt paa mig og svarede: — De, Frue, vil sikkert have Deres overstaaet, naar De er sidst i Fyrerne, men forresten er der ingen absolut Grænse. Jeg har haft Eksempler paa, at Kvinder højt op i Treserne har gennemgaaet de Kriser, man skulde tro kun tilkom Ungdommen!

Derpaa kom vi ind paa at tale om de Tusinder af Kvinder, som Lægevidenskaben redder fra Døden men siden bereder et sørgeligt Halvliv. De Kvinder, der i Aarevis gaar om med legemlige Lidelser, knugede

af et Tungsind, der tilsyneladende er uden Grund. Omsider søger de Læge, lægges ind paa Klinik og optager efter overstaaet Operation Tilværelsen, som om de var raske, som om der intet var sket. Deres Omværende behandler dem som før, der stilles alle det daglige Livs — ogsaa Samlivets — Krav til dem, og Staklerne, der ofte daarligt selv véd, hvad der foretages med dem, er fortvivlede over ikke at kunne føle Glæde ved Tilværelsen.

Jeg tillod mig at sige, at i mange Tilfælde havde det sikkert været bedre, om de aldrig var vaagnet efter Narkosen. Lægen satte mig i Rette og mente, at jeg maaske hørte til dem, der ogsaa holdt paa, man skulde dræbe Krøblinge ved Fødslen for at befri dem for Livets Pine.

Jeg indser ikke, de to Ting har med hinanden at skaffe, men jeg afholdt mig fra at slaa ham paa Munden med et Citat, der formelig har brændt sig ind i min Erindring.

Hvor jeg husker Mathilde Bremer før og efter Operationen. Hun var ikke bange for at dø, da hun vidste, at Manden elskede hende. Men hun blev ved at sige til Lægen: De maa dræbe mig eller gøre mig rask, leve som en Stakkel vil jeg ikke, hverken for min eller hans Skyld!

Og hun blev „rask“. To Aar efter opløste hun sit Ægteskab, meget mod Mandens Vilje forresten, men sikkert til Bedste for alle Parter. Til mig sagde hun: Ingen Tortur kan lignedes ved, naar man elsker en Mand og véd sig genelsket — at ville være alt for ham og bestandig holde ham fast og *ikke kunne det, fordi Legemet ikke mere slaar til.*

Det Liv, hun nu fører i sin Ensomhed og som Fraskilt, er ikke misundelsesværdigt, dog indrømmer hun at have det Tusindfold bedre nu end før.

Man skulde tro, jeg var ifærd med at ud-danne mig som Kvindesagskvinde! At jeg

dog gider beskæftige mig med andre! Som om jeg ikke havde nok i mit eget.

Himlen være da evig priset, at jeg ikke er besværet af mine Sønner, eller gaar om med indvendige Skavanker.

Herrejemini, hvor Tiden kan falde lang. Hvert Døgn her har da mindst otteogfyrretyve Timers Varighed.

Jeg ligefrem føler Sekundernes langsomme Dalen. De lægger sig paa mit Hoved som Støvet paa de blanke Bordplader. Mit Haar begynder saa smaat at graane.

Intet Under, forresten, jeg forsømmer det. Hvorfor skulde jeg vedblive at fylde det med Vædsker, der kunstigt holder det ungt. Lad det kun graane!

Torp har opdaget, at jeg har langt større Glæde ved god Mad nu end i den første Tid.

Mine Kjoler bliver for snævre. Jeg savner min Massøse.

Idag har jeg gaaet Linnedskabet efter med en Omhu, som var jeg Oldfrue i et adeligt Frøkenkloster. Jeg fryder mig ved Synet af de hvide Stabler, og jeg har Tal paa alt. Med min Guldbeholdning er jeg gerrig, men ellers kan jeg ikke faa nok i Huset. Jo flere Flasker, Krukker, Daaser og Poser, der er i Fadeburet, jo bedre. Paa det Omraade mødes Torp og jeg i fælles Forstaaelse. Blev vi afskaaret fra Yderverdenen ved Stormflod eller Jordskælv, vi skulde kunne klare os en rum Tid endda.

Var jeg mere sensibel, og havde jeg en Smule Fantasi — bare som Torp, der gør Vers ved Hjælp af Salmebogsmetrikken — tog jeg mig for at skrive. Man vader jo i Stof som i vissent Løv om Efteraaret.

Saare behændigt, og uden at bringe mine Modeller i Forlegenhed, vilde jeg afsløre en Række kalkede Grave under Fælles-titlen: *Kvinden i den farlige Alder*. Men for-

uden Fantasi mangler jeg vel ogsaa den Taalmodighed, der haardnakket og længe ad Gangen beskæftiger sig med andres Anliggender.

Vi sejler under falsk Flag de fleste af os. Men det er nødvendigt, og det er sagtens ogsaa Meningen. Skulde vi gaa rundt og være gennemsigtige som Glas, hvorfor fødes vi da med usynlige Tanker?

Og viste vi os i vor sande Skikkelse, blev vi sikkert Eneboere hver paa sin Bjergtop — eller Mordere nede i Dalen.

Torp er vandret af til „Aftensang“, den Engel som hun er! Hun tog Lygte med, saa vi ser hende vel først henad Midnat. Af Hensyn til hendes Aftensang fik vi Middag ved Frokosttid. Ja, Torp forstaar at tage Tilværelsen! Naturligvis skal hun ikke mere i Kirke end jeg, det gælder vel en el-

ler anden af de Søfolk, der „ligger op“ her for Vinteren. Fred være med hende. Men jeg keder mig.

Jeg har en bitter Følelse af, at Jeanne og jeg sidder i Skammekrog hver i sin Etage. Min Barndoms Søndage var ikke værre.

Den Smule sprukne Klokkeklang skiller Dagen ud og fordømmer den. Baade Jeanne og jeg ligger under derfor. Jeg har prøvet de tyve Ting og opgiver dem alle.

Var det endda Sommer. Jeg har samme kvælende Fornemmelse, som sad jeg i et Jasminlysthus — men det er Midtvinter, og min Hud har i Maaneder ikke kendt Parfume.

Paa Gammeltorv var Søndagen ikke bedre. Dør havde jeg Richardt fra Morgenstunden. Det er galt at kede sig alene . . . men værre, naar man er to. At Richardt dog aldrig mærkede det! Han forekom mig som en malende Mølle, naar han talte, og jeg fik Melet i Øjnene.

. . . .

Jeg vil løbe en rask Tur . . .

. . . .

. . . .

Hvad gaar der af mig, jeg er saa nervøs, at jeg daarlig kan holde paa Pennen. Aldrig har jeg set Taage falde med en saadan Brathed. Jeg troede nær ikke, jeg havde fundet Vej. Den er saa tæt nu, at jeg ikke kan se de nærmeste Træer. Den trænger ind i Huset. Den hænger ned fra Loftet. Mine Klæder er klamme, selv de inderste.

Ilden er gaaet ud. Jeg fryser. Det er min egen Skyld, jeg kunde have ringet paa Jeanne eller selv lagt Brænde paa, men jeg kan ikke bekvemme mig til noget.

Hvad ligner det ogsaa af Torp at blive borte halve Dage ad Gangen. Og hvordan skal hun finde hjem? Ikke med tyve Lygter kan hun se ti Alen frem. Lampen her brænder, som om der var Vand i Olien.

Jeanne gaar op og ned ovenpaa, jeg hører det, skønt hun gaar saa sagte. Hun er og-

saa urolig. Vi paavirker hinanden. Det er ikke første Gang, jeg mærker det.

Blot hun af sig selv kom herved, saa vi var to!

Paa Ære jeg har samme Kulde i Ryggen som hin Aften, Stine lokkede mig med over Kirkegaarden, og jeg troede, jeg saa de Døde staa ud af Gravene. Da var det ogsaa Taage. At man husker saa langt tilbage og saa skarpt!

Træerne rører sig ikke. Det er, som om ogsaa de lytter efter noget. Efter hvad? Her er jo ingen. Ikke andre end jeg, og saa Jeanne.

En anden Gang faar hun ikke Lov at gaa. Vil hun absolut i Kirke, kan hun gaa om Formiddagen.

Det er alligevel en utryg Sag at være alene her midt inde i Skoven, uden saameget som en Hund eller et Mandfolk i Nærheden. Kom her noget paa, var man prisgivet.

Som nu de drukne Matroser, der ruskede

i Porten forleden . . . Skønt da var jeg ikke det ringeste bange. Da var det mig, der blæste Mod i Torp.

Det aner mig, Jeanne er dødsensangst. I Himlens Navn, for hvad? Jeg sidder her med Pennen og tør ikke slippe den. Den ligger i min Haand som et Vaaben. Kunde jeg dog faa mig til at ringe . . .

. . . .

. . . .

Saa, saa, saa. — Min Haand ryster som et Espeløv, men hun maa ikke se det. Jeg vil lade som ingenting. Stakkels Pige! Hun kom farende ned og ind, uden at banke paa, hvid i sit Ansigt og med stive Øjne. Hun klamrede sig til mig som et Barn, der har drømt ilde. Hvad er der med hende? Hvad er der med mig? Vi er begge lige skræmte. Taagen har slaaet os med Vanvid.

Jeg har tændt alle Lysene, de flakker sygt som Jeannes Blik.

Taagen bliver tættere. Jeanne sidder i Sofaen med Hænderne under Hjertet, jeg synes, jeg hører det slaa.

Det er, som om nogen er ved at dø, her i min Nærhed, her i min Stue.

Jørgen . . . er det dig? Svar, er det dig?

Aah, jeg er gal. Jeg er jo ikke overtroisk, kun bange.

Alle Døre er laasede, alle Vindueskroge er paa. Det er ganske stille, jeg hører ikke en Lyd derude.

Det er Stilheden, der skræmmer os. Ja, den er det . . .

. . . .

Nu sover hun. Jeg kan næsten ikke se hende for Taage, hun sidder som en Skygge, som en Aandetegning, Taagen ligger over hendes Haar som Røg over Ild.

Ingenting véd jeg om hende, hun er tavs med sit som jeg med mit. Dog er det, som om jeg i denne Time gennem hendes grænseløse Angst har set til Bunden af hendes Sjæl. Jeg forstaar hende, fordi vi begge er Kvinder. Det er Blodets Uro. Blodets evige, kvalfulde Uro. Blodet der kræver sin Ret.

Hun er skræmt i sit Inderste, nogen har gjort hende Fortræd, og hun kan ikke tale sig Fred til.

Hun og jeg har det fælles, der ellers kun findes mellem Blodbeslægtede. Vi burde ikke være under Tag sammen.

....

....

Taagen begynder at lette. Lysene brænder klart. Jeg ser Drømmene gaa under hendes Pande. Munden staar aaben som paa en Dødning. Hvert Øjeblik farer hun op, men naar hun ser mig, smiler hun og falder hen igen. Gode Gud, hvor er hun udmattet af Angst.

Men der er nogen . . . der er nogen . . . Ude mellem Træerne. Der gaar nogen

....

....

Torp. Ikke andre end Torp, med sin Lygte og Sypigen oppe fra Landsbyen! I samme Nu, hun aabnede Kælderdøren, og

jeg hørte hendes Røst, var jeg mig selv igen.

Vi har spist som Ulve, for første Gang har Jeanne siddet ved mit Bord og spist med mig — for første og vel for sidste. Torp lavede Øjne som Thekopper, men hun vogtede sig dog for at bryde ud i Ord.

Saameget har jeg lært af denne Aftens Vanvid, at jeg snarest vil anskaffe et mandligt Individ til vor Beskyttelse.

Jeanne har betroet sig til mig. Hun var for oprevet til at sove. Hun bankede paa og bad, om hun maatte komme ind. Jeg var gaaet i Seng men lod hende komme. Hun sad saa ved min Seng og fortalte mig sin Historie.

Den er forunderlig nok, saa forunderlig, at jeg faar Lyst at skrive den ned.

Nu forstaar jeg bedre hendes smukke Hænder og hele hendes Væsen. Nu forstaar jeg ogsaa, hvorfor hun en Dag stod

og bladede i Anatole France, som om hun læste Fransk.

Hun var født efter et tolvaarigt Ægteskab; da hun var tretten Aar, holdt Forældrene Sølvbryllup. Indtil da havde hun levet i Troen paa, at alt var godt og lykkeligt mellem dem. Faderen var Apoteker i en lille By, og de førte selskabeligt Hus.

Sølvbryllupsfesten stod i deres eget Hjem. Ved Bordet blev Jeanne uvel af Vinen og maatte gaa bort. Til Moderen hviskede hun, at hun gik op paa sit Værelse, men paa Vejen følte hun sig saa svimmel, at hun tog fejl og gik ind paa Gæstekamret, hvor Moderens Fætter, en Ritmester fra Nabobyen, boede. Hun var for træt til at gaa igen, og lagde sig derfor i Mørket paa en Sofa. Noget efter vaagnede hun og hørte Dansemusiken nedefra, men følte ingen Lyst til at gaa ned. Hun faldt hen igen. Da hun anden Gang vaagnede, hørte hun Hvisken i sin Nærhed. Straks blev hun kun flov over, at Gæsterne skulde finde hende

dør, og hun trak Vejret ganske sagte for at undgaa at blive bemærket. Saa skelnede hun Moderens Stemme. Lidt efter forstod hun.

Hendes Mor, hendes forgudede Mor, og Officeren, hun med sit Barnehjerte beundrede!

Saa tændte de Lys. Hun tvang sig til at lade, som om hun sov fast. Hun hørte Moderens forfærdede: — Jeanne! Og Ritmesterens: — Gudskelov, hun sover som en Sten!

Moderen rettede paa sit Haar, og de forsvandt.

Lidt efter kom Moderen igen med en Lampe i Haanden og kaldte: — Jeanne, Barnlil, hvor er du? Vi gaar og leder alle vegne!

Moderens foregivne Overraskelse over at finde hende, gjorde det Hele end mere gyseligt for Barnet. Men med en sidste Rest af krampagtig Sjælsstyrke mumlede hun: — Jeg er saa træt, lad mig da sove!

Moderen bøjede sig over hende og kyssede hende atter og atter, men for Barnet var det, som om hun skulde dø under de Kys.

Den ene Times sørgelige Viden havde sprængt Livsglæden i hendes Sind, mere end det, havde fyldt hende med urene Tanker, der forfulgte hende ved Dag og Nat.

Hun modnedes før Tiden, og modnedes til sin egen fortvivlede Angst.

Ingen havde hun at betro sig til. Alene bar hun Byrden af to Hemmeligheder, der hver for sig var nok til at tyngge hende ned.

Hun kunde ikke møde Moderens Blik og veg for Faderen, som om han havde gjort hende Uret. Hun længtes kun efter at komme bort. Alt i hende var besudlet.

To Aar efter døde Moderen. Jeanne var ikke til at formaa til at vise hende mindste Tegn paa Æmhed. Moderens klagende Blik blev ved at følge hende, hun lod som intet. Et Øjeblik, hvor Faderen var borte, kaldte hun hende hen. Jeanne kom. Moderen saa paa hende: — Du véd det! Jeanne bøjede

sit Hoved til Svar. — Tilgiv mig, Barn, inden jeg dør! Men hun gik bort fra Moderen uden at værdige hende Svar.

Næppe havde Lægen erklæret, at Livet var udslukt, før Angeren meldte sig. Og i sin Iver for at gøre noget godt til Gengæld for sin Haardhed, besluttede Barnet i hvert Fald at gøre sit til, at Faderen intet skulde opdage.

Samme Nat gav Jeanne sig, i det Værelse, hvor Moderen laa Lig, til at gennemrode alle Skuffer og Gemmer. Og hun fandt de Breve, hun ledte efter. De laa i Bunden af Moderens Smykkeskrin. Hun stak dem til sig, men idet hun vilde lægge Smykkerne tilbage, kom Faderen ind, han havde hørt Støjen. Hun kunde ingen Forklaring give og maatte finde sig i hans frygtelige Anklage: — Er du saa graadig efter Smykker, at du ikke kan vente, til din stakkels Moder er kommen i Jorden? —

Samme Aar lod hun sig forføre af en af Kandidaterne paa Apotheke, men da han

talte om Forlovelse, vrængede hun ad ham. Siden løb hun bort med en Handelsrejsende, og hverken Trusler eller gode Ord formaaede hende til at vende tilbage.

Endnu et Par Gange fristede hun den Lykke, som for hende ingen Lykke blev, at give sig hen til tilfældige Mænd. Den eneste Glæde, hun havde deraf, var de smukke Klæder, man forærede hende. Men da hun indsaa, at Skøgetilværelsen ikke passede hende, tog hun resolut Plads hos en tysk Familie, der rejste til Syden.

Dèr blev hun, til Længsel efter Hjemlandet drev hende tilbage. Hendes totale Mangel paa Ærgerrighed er Skyld i, at hun føler sig tilfreds med en ganske underordnet Stilling. Fra Faderen hører hun ikke mere, men hun véd, at han har bortlegeret sin Formue, og det volder hende ingen Bekymring. Hun lever kun, fordi hun ikke kan bekvemme sig til at søge Døden.

Jeg gad vide, om der findes den Mand, som kan redde hende. Den Mand, som kan

fjerne Bitterheden af hendes Hjerte. Hun fortæller mig, at jeg er det eneste Menneske, hun har følt sig tiltrukket af. Hvis jeg var en Mand, vilde hun elske mig og ofre alt for mig.

Det er et ret uhyggeligt Fænomen. Men jeg har ondt af Pigen. Hun er en Blanding af større Kulde og stærkere Glød end nogen anden, jeg kender.

Da hun havde sagt, hvad hun havde at sige, gik hun ganske stille bort. Og nu véd jeg, imorgen er alt mellem os som før igaar. Hverken hun eller jeg vil hentyde til Taagen og det, Taagen førte med.

Naa, en Gartner kan jo endelig ikke forpuste Luften her. Keder han mig, siger jeg ham op.

Mennesket kommer fra Frijsenborg, vil han nøjes med min halve Tønde Land, maa han have skjulte Fejl foruden sit Ansigts Grimhed. Men forhøre om Hr. Under-

gartner Jensens sjælelige Kvalifikationer gider jeg dog ikke.

Vi rodede i Fotografierne, som var det Kjoleprøver fra Paris, Jeanne og Torp var med. Til min stille Morskab saa jeg Jeanne uvilkaarlig holde enkelte af Billederne op for sin Næse, som mente hun, Lugten lod sig fotografere med.

Af Klogskab valgte jeg ham, han skal næppe gøre det af med Freden her.

Heldigt nu, at jeg lod Særlingens Skur staa, hans to Kamre maa være gode nok til den Herre, og saa har vi ham lidt paa Afstand. Torp spurgte, mellem „jeg vil og jeg vil ikke“, om han skal spise i Kælderen. Det maa han vel, da jeg ikke har tænkt mig ham til vis à vis. Forresten kan han jo spise ovre hos sig selv, derved slipper vi for Lugten.

Vi nedstammer dog vist alle fra Menne-skeædere eller Hunde, siden Lugten har en saa mægtig Indflydelse paa vore Sanser.

Jeg skulde paatage mig i det blindeste

Mørke kun ved Hjælp af min Næse at finde enhver Mand, jeg kender, forsaa-vidt jeg da har været ham nær nok til at fornemme hans Atmosfære. Skammeligt at tilstaa, men jeg har det jo med Mænd som med Blomster, jeg værdsætter dem efter Duften, og det er ikke altid den blideste Duft, der tiltaler mig mest.

Jeg husker en lille engelsk Opvarter, blot han gik min Stol forbi, var det, som om alle mine Porer aabnede sig og drak ham ind. Jeg saa ham tørre Sveden af sin Pande. Ja, havde Richardt ikke været med!

Derfor var det, jeg ikke taalte v. Brinckens Berøring — og derfor var det, Richardt fik Bugt med mine Sanser.

Hvergang jeg bider i Stedmoderblomstens Stængel, har jeg samme Vellystførelse, som da den engelske Opvarter hidsede mig op.

Mænd burde ved Lov forbydes at benytte nogen Slags Parfume. Skaberen har i den Retning forlenet dem med alt, hvad

de behøver. Med Kvinder er det en ganske anden Sag, synes jeg.

Der kommer dog de Øjeblikke, hvor vi ikke, trods Alverdens kunstige og æteriske Oljer, slipper for at udlevere det, vi saa omhyggeligt prøver at skjule.

Jeg bliver gal af al den Syngen og Spil-
len. Det er, som Baadene roes af Sang, og
Skibene skydes gennem Vandet af græsse-
lige Orkestre — Fædrelandssange og Folke-
viser den udslagne Dag.

Til Tider ligner Sundet en stor blænden-
de Tørreplads med alle sine røde og hvide
og lappede Sejl.

Var de Fugle, de Baade, jeg købte en
Bøsse og øvede mig i at skyde for at plaffe
dem ned. Men de er nok fredede om
Sommeren.

Strøget i en Storby kan ikke være mere
befærdet end Vandet her, der i Vinter var
stille som et Kapel.

Mennesker begynder at gaa i min Skov og luske rundt om min Have. Jeg ser dem med deres nysgerrige Ansigter mod Gitterporten. Jeg tror, jeg anskaffer mig en Hund til at sætte Skræk i dem. Skønt, saa skal jeg vel døje dens Hysten efter kvindeligt Selskab.

Som han ærgrer mig, den Gartner. Hans Øjne formelig skinner af slimede Tanker. Jeg vilde give Penge til, han var vel herfra.

Men han har et Fodskifte . . . Aldrig har jeg set et Mandfolk gaa paa sine Ben som han. Han véd det, og han véd, at jeg ikke kan undlade at se det.

Torp er besat af ham. Til hans Ære be-reder hun de smukkeste Retter. Hendes franske Kogebog er i Brug alle Dage nu. Og af de krydrede Dufte, der staar ud fra Kælderen, mærker jeg, at hans Smag er for det stærke.

For Jeanne er han Luft, heldigvis. Om-end hun vel har bemærket hans Gang og hans Lænder.

Middagstimerne er de bedste. Da er der stille paa Vandet, og selv Fuglene holder Hvil. Da sover Gartneren, og Jeanne sidder paa Verandaen, som jeg har tilladt det, med sit lille Sytøj. Det er noget med smalle Silkebaand, der bliver til Roser, et lille nydeligt Arbejde.

Kære Professor Rothe!

Deres Brev gjorde saa stærkt Indtryk paa mig, at jeg ikke, som jeg gerne havde villet, kunde skrive straks. Derfor det korte, telegrafiske Svar, som jeg desværre maa gentage: Jeg véd intet. Aldrig har Lili med et Ord antydnet noget, der pegede i den Retning. Jeg tror, jeg tør sige, hun aldrig har nævnet Direktør Schlegels Navn for mig.

Min første Tanke var den, at Lili maatte være bleven gal, og det undrede mig, at De som Læge ikke selv havde indset det. Men ved moden Overvejelse — jeg har i disse to Døgn kun tænkt paa Lili — er jeg kommen til en anden Anskuelse.

Jeg tror, jeg begynder at fatte, hvad der

er sket, men jeg beder Dem huske, at hvert Ord staar for min egen Regning. Det er en Formodning, ikke mere.

Lili har ikke bedraget Dem. Med hendes retsindige Natur er ethvert Bedrag udelukket. Naar hun overfor Dem og overfor os alle har viist sig som fuldkommen lykkelig i sit Ægteskab, var hun det ogsaa. Jeg besværges Dem, tro det.

Lili, der aldrig sagde blot en Nødløgn, Lili, der vaagede over sine Børn som den mest gammeldags Moder, der var bange for, hvad de læste, hvilke Skuespil de overværede, hun skulde bag Deres og Børnenes Ryg have staaet i Forhold til en anden Mand! Umuligt. Umuligt, Professor Rothe. Jeg siger ikke, De har hørt fejl, men De har lagt en anden Betydning i Lilis Ord.

Ikke én men tusinde Gange har Lili overfor mig udtalt sig om Dem. Hun elskede Dem. Hun ærede Dem. De var for hende Idealet af en Mand, af et Menneske, af en Fader. Hun var stolt af Dem. Hun selv

var, som saa mange gode Kvinder, uden personlig Ærgerrighed og uden Forfængelighed. Kun paa Deres Vegne var hun ærgerrig og forfængelig. Hun holdt formelige Foredrag om Deres Operationer.

Jeg behøver jo ikke at sige det, ingen véd bedre end De, hvorledes hun fulgte Deres Arbejde. Hun, der lærte Latin for at kunne forstaa Deres mange videnskabelige Værker. Hun, der, trods sin oprindelige Skræk for Blod, gik til anatomiske Forelæsninger, hun, der overværede Deres Demonstrationer . . .

Naar Lili siger til Dem: — Jeg elsker Schlegel, og har elsket ham i mange Aar! betyder dette ikke: — Og i al den Tid har min Kærlighed til dig været udslukt.

Nej, Lili elsker Dem, og hun elsker ham. Det hele er saa simpelt og saa indviklet paa samme Tid.

De vil mene, at enten elsker man den ene eller den anden, og De vil med en vis Berettigelse hævde, at Lilis Bortgang i hvert

Fald beviser, at hun paa dette Tidspunkt alene elsker Schlegel.

Alligevel hævder jeg, saaledes forholder det sig ikke.

Lili er tilsyneladende en sund og nøgtern Natur, der tager fornuftigt paa Tingene. Hendes berømte Sindsligevægt har narret os alle. Bag den har slumret den mest kvindelige af alle kvindelige Egenskaber: det fantastiske Sværmeri.

Véd De eller jeg, hvorledes Lilis første Ungdomsdrømme var beskafne? Har De nogensinde, trods Deres lykkelige Samliv, prøvet at trænge ind i det rent sjælelige hos Lili? Tilgiv min Tvivl, men jeg tror det ikke. Ejer man, som De ejede Lili, bliver man sikker. Ingen Tvivl har foruroliget Dem. De har end ikke tænkt Dem Muligheden af, at Lili kunde føle noget Savn i Deres Nærhed. De har ment, De fyldte hende ud, helt og ganske.

Véd De, om hun ikke i mange Aar har baaret paa en Længsel, hun ikke selv be-

greb, en Tomhed, der var hende uforklarlig, véd De det?

De er ikke blot en klog og en dygtig Mand, De er ogsaa en god og hyggelig Mand, De er underholdende, De har et Utal af Dyder, som i Lilis Øjne rakte til Stjernerne. Men synderlig poetisk er De ikke. De gaar fast paa Jorden, De tror kun, hvad De ser. De dømmer ikke overilet, De er retfærdig i Deres Syn og i Deres Dom.

Men læg Mærke til Lilis grænseløse Overbærenhed. Hvorfra stammer den, om ikke fra en medfølende Forstaaelse, der er os andre fremmed. Husker De, hvor ofte vi lo, naar Lili skulde forsvare en eller anden Forbryder, der absolut var uforsvarlig? Da kom der i hendes Blik noget anstrengt søgende. Hendes Hjerte indgav hende et For svar, Forstanden ikke fandt Ord for.

Hun stod ganske ene med sin Medfølelse mod os andre skeptiske kolde Mennesker.

Hvad har hun ikke lidt under det?

Husker De hendes Lyst til at drøfte reli-

giøs-filosofiske Spørgsmaal? Hun var ikke „troende“ i den Forstand, hvori Ordet almindelig tages, men hun ønskede at komme til Bunds i Ting, der satte hendes Fantasi i Bevægelse. Vi andre slog saadant hen. Det kedede os.

Og Lili, der var blid, bøjede af.

Husker De hendes Passion for Blomster? Det var hende en fysisk Lidelse at se afplukkede Blomster, der ikke stod i Vand. Jeg har set hende engang købe saamange, hun kunde bære, af en Kone i en Port paa Vesterbro — kun for at give dem det Vand, de tørstede efter. Hverken De eller nogen af Børnene havde Sans for Blomster. De, som Læge, forfægtede endog, det var usundt at have Planter i Værelserne. Følgelig var der ingen. Lili har aldrig beklaget sig over det.

Lili forstod ikke moderne Musik. Hun kedede sig over César Francks og fik Hovedpine af Wagner. Et gammeldags Spinet var hendes Yndlingsinstrument. I Hjemmet tærpede fire lange Pigebørn Rubinstein og

Wagner paa Koncertflygel, medens De, min gode Professor, gik og fløjtede falsk, naar De var i allerbedst Lune.

Endelig havde Lili det med smaa stilfærdige Ord, og hun var omgivet af højtalende Mennesker.

Det er alt kun Bagateller. Men det forklarer, at selvom hun har følt sig fuldkommen lykkelig, hvor hun var, *maa* der have været Omraader, hvor hun ikke blot *ikke* blev tilfredsstillet, men hvor hun uden nogen ond Vilje daglig blev saaret.

Lili søgte aldrig Fejlen hos andre. Har hun mærket Mangel paa Forstaaelse af det, der var hende kært, har hun i samme Øjeblik søgt at underkue denne Fornemmelse som urigtig, og hendes ligevægtige Sind har baaret hende over det.

Hun var glad, for hun vilde være glad. Hun havde engang sat sig fast i Hovedet, at hun var det lykkeligste Menneske, i alle Retninger det lykkeligste, altsaa blev hun idel Taknemlighed.

Men langt inde i hende, saa langt inde, at det maaske end ikke naaede op til Overfladen i Form af Drømme, har ligget det, som blev Skyld i Ulykken.

Jeg *véd* jo intet om hendes Forhold til Schlegel, men jeg tør igen paastaa, Forholdet har i Hovedsagen været af sjælelig Art. Netop derfor saa skæbnesvangert.

Jeg kan tænke mig, at Klangen af hans Stemme — kender De den? han talte sagte men forunderlig blødt — fra først af har behaget hende. Og at hun ganske langsomt, uden at vide deraf, er gledet imod ham. At han har ejet alt det, hun savnede.

Manden er jo saa godt som afdød, han kan aldrig forklare os, hvad der var imellem dem. Hvis der overhovedet har været noget. Saavidt mig bekendt, var Schlegel lige til det sidste meget optaget af en anden Dame. Havde han været forelsket i Lili, havde han ikke, ganske afgjort ikke, ladet sig nøje med Ord og Haandtryk. Og da Lili ikke kan have bedraget Dem, — det er

udelukket — vil jeg formode, Manden har været uvidende om hendes Følelser.

De vil sige, at isaafald er det jo den rene Overspændthed af Lili. Paa ingen Maade. Men De er Mand, og De forstaar ikke, hvormed en Kvinde kan lade sig nøje, naar hendes Kærlighed er tilstrækkelig stor.

Hvorfor gik Lili da fra Dem? Hvorfor nægtede hun at give Forklaring? Hvorfor tillod hun Dem at tro det Værste?

Jeg siger Dem jo, hun elskede paa samme Tid de to Mænd, hvis forskelligartede Natur og Væsen udfyldte hende. Var Schlegel ikke faldet med Hesten og havde paadraget sig den Rygskade, der berøvede ham alle Sansers Brug, var Lili blevet hos Dem og havde bestandig været den samme lykkelige Hustru og Mor. Og var De faldet med Hesten, havde hver Tanke om Schlegel været udvidsket, og hun havde kun tænkt og aandet for Dem.

Nu vilde Tilfældet, at Ulykken ramte ham. Lili har ikke haft Styrke til at be-

kæmpe den første forfærdelige Sorg. Det er slaaet sammen over Hovedet paa hende. Hun har pludselig følt sig i en falsk Stilling. Den Kærlighed, der blev nærret af Fantasien, er forekommet hende at være den ene rigtige. Hun har følt sig som Forræder mod Dem, mod ham, mod sig selv. Det har været hende en Livsfornødenhed at bringe det Offer : at forlade alt for at bevise sin Kærlighed.

Men De, Professor Rothe, har handlet som en Daare. De har handlet, som ethvert Gennemsnitsmandfolk i lignende Tilfælde vilde handle. Forfængelighedens Krænkelser er hos Dem, som hos de allerfleste, større end Hjertets.

Der var kun to Alternativer, enten var Lili gal, eller hun var ansvarlig. De var overbevist om, hendes Forstand intet fejlede, altsaa har hun koldblodig bedraget Dem. Hun ønsker at gaa, De slipper hende. Hvad der siden bliver af hende, vedkommer ikke Dem. De vadsker Deres Hænder.

De skriver til mig, at De foreløbig kun har indviet de to ældste Døtre i Moderens Adfærd. At De nænnede det! At De ikke før fandt tusinde falske Grunde at give!

Lili har kendt Dem bedre, end jeg troede. Hun har vidst, at bag Deres Godhed var et koldt, selvretfærdigt Hjerte. Hun har vidst, at i Deres Hjem var hun en Fremmed, en Forbryder, den Dag De erfarede, at De ikke havde haft Herredømme over hver af hendes Tanker og Følelser.

De har ladet hende gaa. De har troet, at hun spillede en artig Komedie bag Deres Ryg, og at jeg var Medvider, maaske den oprindelige Frister.

Lili har søgt Ly hos sin gamle Barnepige! Hvor betegnende! Lili, der havde akkurat ligesaamange Venner som De og jeg, har med sit fine Instinkt indseet, at ikke én af Vennerne var hendes Ven i Ulykken.

Var De, Professor Rothe, lidt af et stort Menneske, véd De, hvad De saa gjorde? Saa sørgede *De* for, gennem Overlægen, at

Lili fik sit eneste Ønske opfyldt, at være hos Schlegel, til alt er forbi.

Tænk over, hvad jeg nu siger. Lili er og bliver den samme som altid. Hun elsker Dem, og en saadan Handling fra Deres Side vilde fylde hende med livsalig Taknemlighed. Og gik der endelig noget fra Dem, fordi hun et Par Uger, eller hvorlænge det nu kan trække ud, opholder sig hos en Syg, der end ikke kan genkende hende, der ikke kan sige et Ord, gøre en Bevægelse?

Naar Schlegel ikke var mere, vilde Lili ikke vægre sig ved at gaa med Dem — forudsat det var med Deres Billigelse, hun havde været hos ham. Det er muligt, hun i den første Tid vilde føle sig nedbrudt, men det blev da Deres Sag at besejre en Anger, der intet Sted hører hjemme.

Jeg kender en Smule til Schlegel, for Aar tilbage saa jeg ham endog ret ofte. Uden at være nogen eminent Personlighed havde han netop det over sig, der drager Kvinder.

Man tiltroede ham alle de Egenskaber, hvormed man udstyrer sine Drømmes Helt. Om De forstaar mig. Jeg kunde tænke mig en Kvinde, for hvem fast Mandighed var det højeste, hun vilde i Schlegel se den ubøjelige Fasthed, medens ogsaa en Kvinde, for hvem Blidhed var alt, vilde tillægge Schlegel den ømmeste mest eftergivende Blidhed. Hemmeligheden var maaske den, at Manden havde kendt saamange Kvinder, at han — en uhyre Sjældenhed forresten — vidste at tage hver enkelt paa sin Façon.

Schlegel var et levende Menneske, han kunde for den Sags Skyld godt have været en Romanfigur, eller et Billede — Lili havde forelsket sig i ham paa samme Maade, fordi hendes Forelskelse var en Fantasi.

Gør nu, som De vil. Men det skal De da vide, at tager ikke De Affaire nu, saa gør jeg det. Jeg er en særdeles Egoist og indrømmer det gerne, men Lili holder jeg af, og slipper De hende paa denne grusomme

og meningsløse Maade, henter jeg hende herover til mig, og saa skal jeg vel vide at erstatte hende en utaknemlig Mand og en Flok dumt ligeglade Børn. En af Lilis Taarer er mere værd end hele Deres mandfolkede Vrede.

Et endnu, før jeg standser. Lili er, saa vidt jeg erindrer, et Aar ældre end jeg. Kunde De ikke, Hr. Kvindelæge, have fundet en Forklaring dèr? Var Lili femogtredve eller otteoghalvtreds, var dette jo ikke sket. Jeg ynder ikke at indvi Fremmede — og forsaavidt er De mig jo en Fremmed, om De aldrig saameget er gift med min Kusine — i mine strengt personlige Forhold, alligevel vil jeg sige Dem: Vi er i en vanskelig Periode. Jeg føler det hver Dag. Dette Brev, som jeg nu har skrevet med fuldkommen rolig Hjerne, havde jeg absolut ikke kunnet skrive hele den foregaaende Uge. De vilde istedetfor have faaet et Væv af meningsløse Udbrud.

Viis Lili at Deres Kærlighed ikke er ren
og skær Egenkærlighed.

Med hjertelig Hilsen Deres

Elsie Lindtner.

Deres Udfald mod mig er det ikke værd
at drøfte. Jeg kunde ikke handle anderle-
des, end jeg gjorde, og jeg angrer intet.

Jeg siger ham simpelthen op, og det den Dag imorgen. Han kan faa Løn og Kostpenge, blot jeg bliver ham kvit.

Jeg vil have Lov at sove i Fred og vide mit Hus lukket og slukket. Og jeg kan ikke sove, saalænge det Menneske er hos hende.

Selvfølgelig angaar det ikke mig, om Torp har Mandfolk hos sig eller ej, men det generer mig. Jeg kommer til at tænke paa Ting, jeg ikke ønsker at tænke paa.

Jeg synes, jeg hører dem hviske og le dernede. Vaas, ikke en Lyd hører jeg. Fuglene er urolige, heller ikke de kan sove i de lyse Nætter. Himlen er som Sølv. Vandet skinner.

Hvad nu? . . . Se, se, Jomfru Jeanne gaar i Skoven. Hendes Hoved ligner oppe-

fra en af de smukke Svampe, der gror mellem Granerne.

Hvis han slog ned paa hende . . . men Torp . . . . .

Jeg faar selv Lyst til at gaa over i Skoven og overlade Huset til de to dernede. Men løber jeg paa Jeanne, hvad saa? Hvad skal jeg give som Grund? Det vilde dog være for latterligt, om vi begge strøg rundt i Skoven, fordi Torp har en Mand i Kælderen.

Vinduer og Døre er aabne, der er to Etager mellem os, endda synes jeg at mærke hans ramme, ækle Atmosfære . . . Hysteri.

Nej, sove kan jeg ikke. Og nu er Klokken fire. Solopgang er en dejlig Ting, naar man er oplagt til at nyde den. Jeg vilde i Øjeblikket foretrække det sorteste Mørke.

Saa, dør er han. Luskende som en Tyv. Han ikke saameget som vender sig og ser tilbage. Jeg er da vis paa, hun, Kræet, staar i Døren og vifter og vinker . . .

Men hvad gaar der af Jeanne? Stakkels Pige, hun staar ret op og ned bag et Træ. Hun vil ikke opdages af ham. Det var ogsaa for stor en Ære at gøre den Karl.

Blot det at se Richardt spise var — eller blev — mig en daglig Lidelse. Skønt han jo behandlede Kniv og Gaffel med fuldendt Gratie. Om han engang havde lagt Albuerne paa Bordet, eller bidt af et uskrællet Æble, eller smasket! Richardt smasket!! Men evig og altid den samme urokkelige Korrekthed.

Jeg glemmer ikke hans zart bebrejdende Blik, naar jeg flængede et Brev op, inden han naaede at bringe mig Papirkniven. Sandsynligvis gjorde det ondt i hans Nerver paa samme Maade, som det gjorde ondt i mine, naar han spejlede sig.

En Plet paa Dugen forstemte og distraherede ham. Han nævnede den ikke, men han saa paa den, som var det Blodspor efter en Forbrydelse.

Hans altfor pilne Properhed tirrede mig til, mod min Natur, at begaa alle mulige Smaasjuskerier. Med Vilje satte jeg Bøgerne skævt ind i Bogskabet — ikke var han jo fem Minutter i Stuen, før han vejrede det og fik glattet efter.

Naa, havde jeg elsket ham, var vel denne hans Ordenssans kun blevet en Charme mere . . .

Gad vide, om Richardt har været mig tro! Eller rettere, om han har haft noget ud af *ikke* at være det. Selvfølgelig er Tilfældets Fristelse kommen ogsaa paa hans Vej, og medens jeg som Kvinde havde de tusinde Ting, der hindrede mig i at give efter, var han i sin rimelige Ret til at tage, hvad der faldt for.

Og naturligvis har han gjort det. Om ikke andre Steder saa paa sine Forretningsrejser. Om ikke andet, saa naar Længslen efter mig blev allerstærkest.

Men jeg er da temmelig vis paa, at Udbyttet, han har haft, har været pauvert. Jeg

frygter jo ikke for Sammenligning mellem mig og — de andre.

Og maaske har min gode Richardt til syvende og sidst — netop ifølge hans usædvanlige „Ordenssans“ — været mig tro i alle Maader.

Jeg kunde næsten lide at have været ude for „et Bedrag“ af den allerhøjtideligste Art med Opdagelse, Opstandelse, Scener, Suk og Taarer. Hvem véd, hvad det havde været godt for! Den Tryghed, hvormed hans bestandige Forelskelse omgav mig, har i hvert Fald ikke været ham nogen Fordel.

Den eneste — den allereneste — Gang jeg fornemmede en Smule Skinsyge, og Fornemmelsen var ikke behagelig, var den sikkert mere end grundløs. Det var, da han foreslog mig at invitere Edith med til Monaco. Han blev da ogsaa ganske bleg, da jeg spurgte, om mit Selskab ikke længere var ham nok.

I det Hele taget, jeg begriber jo ikke, at

voksne Mandfolk kan tage Syttenaarige alvorligt. Mig irriterer de kun.

Malthe er kommen hjem fra Wien. Altsaa har han været i Wien! Jeg havde tænkt mig ham i København.

Underligt nok, at det kan forstemme mig. Enten han er her eller dèr . . .

Var han ti Aar yngre, eller jeg endnu ti Aar ældre, kunde jeg have adopteret ham. Det er før hørt, at ældre Damer paa den Maade erstatter Skødehunde. Og valgt Kone til ham. Samlet en Flok Skønheder og valgt den smukkeste. Hvilken Udsigt!

Jeg har ikke gjort mig latterlig, og jeg gør mig ikke latterlig.

Jeg møder Mennesker i Skoven. I min Skov. De plukker Blomster og bryder Gre-

ne af, jeg synes, de stjæler fra mig. Kunde jeg forbyde Folk at gaa i Skoven og sejle i Sundet!

Det er galt nok, jeg skal have den Gartner trampende rundt i min Have. Han er overalt. Haven bliver saa lille, siden han er kommen. Og alligevel maa jeg ofte staa og se paa ham, naar han graver. Han har Kræfter, og han bruger dem. I min Nærhed er han mere end underdanig, men hans frække Øjne nægter sig intet.

Torp gaar sig slank for at skaffe fede Kyllinger til ham. Til Gengæld spiller han Kort med hende.

Jeanne afskyer ham. Hun formelig samler Kjolen om sig, naar hun gaar forbi ham. Det glæder mig.

Jeanne og jeg har leet omkap som to Børn til Morgen. Jeg stod og saa udover Vandet og sagde i Tanker: — Her maatte være dejligt at bade! Jeanne svarede: —

For den, der havde et Badehus! Og jeg, der stadig var tankefuld, sukkede: — Ja, for den, der havde et Badehus! Pludselig kom vi til at le aldeles ustyrligt.

Og nu er Jeanne paa Jagt efter Haandværkere. Vi skal have dem paa Akkord, ellers bliver de aldrig færdige. Jeg husker nok Fyren, der savede Brænde i Efteraaret.

Og saa vil jeg tage Solbad hver Dag.

De er Mestre beggeto. Tømmermestre, og de lader til at være gode Venner. Jeanne og jeg ligger ude i Baaden og ser paa dem og styrker dem med Øl. Men ligemeget hjælper det. De forhaster sig ikke. Den ene har Kone og tolv Børn, der sulter. Naar de har sultet en rum Tid, gaar de rundt og tigger. Manden synger som en Lærke. Han har været i Amerika to Aar, „men det var meningsløst, som de jagede paa derovre“, saa gik han hjem som Fyrbøder. „Danmark

er saadan et rart lille Land, og der er saa kønt med alt det Vand og Skovene“ . . .

Jeanne og jeg smiler til hinanden, vi morer os kongeligt.

Iforgaars kom de ikke. Der var død et Barn inde paa Øen, og den ene Mester, som ogsaa var Ligkistesnedker, skulde skaffe Kiste. Det var jo en gyldig Grund. Men da jeg spurgte, om Kisten var bleven færdig, svarede han: — Jeg købte den inde i Byen, saa slap jeg for den Besvær! Og hans Ven og Kollega tog med til Byen, for at hjælpe at vælge!

Vandet er klart og Sandbunden hvid og fast. Jeg længes efter at prøve. Jeanne har tilbudt at ro Baaden langt ud, men bade fra Baad, og i hendes Nærværelse! Saa hellere vente.

Det er Fuldmaane. Langtude sejler Baade med hvide Sejl. De glider i Natten som Svaner paa en Sø. Her er saa stille, at jeg

hører, hvergang en Fisk snapper efter Luft. Hvergang en Fugl rører sig i sin Rede. Jeg mærker helt herop Duften af de røde Roser, der sprang ud igaar . . .

Jørgen Malthé . . .

At skrive hans Navn er som give ham et af de Kærtegn, mine Hænder skælver efter. . .

Ja, jeg maa ud i det Vand.

Jeg klæder mig af heroppe og svøber Badelagnet om mig. Jeg gaar ud nede ved Granerne.

. . . .

. . . .

Dejligt, dejligt! Hvad behøver jeg Badehus for? Jeg gaar ud fra min egen Have. Bunden er fast og blød som Stien mellem Granerne. Sandet skrider som Naalene. Der var Morild. Mine Arme gled i Sølv. Jeg havde Lyst at stænke Ildstjernerne til alle Sider, men jeg forholdt mig stille. Jeg svømmede ud til Pælene, hvor Bundgarnene er

gjort fast. Maanen stod ret over mit Hoved.
Jeg tænkte paa Malthe. . .

En eneste Nat. Blot en eneste Nat . . .

Jeanne har sagt op. Jeg spurgte om Grunden, hun rystede paa Hovedet og svarede ikke. Hun var meget bleg, og jeg nænnede ikke at trænge ind paa hende.

Det vil blive mig mere end svært at undvære hende. Paa den anden Side, hvorledes skal jeg binde hende, naar hun selv ønsker at komme bort? Penge frister hende ikke. Vidste jeg, hvad det er, hun savner? Jeg har end ikke spurgt, hvor hun vil hen.

Aah, jeg forstaar hende. Det er Blodets Uro. Hun længes efter det, der er hendes Behov som Kvinde. Hun slaar Øjnene ned, naar jeg ser paa hende.

Jørgen Malthe!

De er det eneste Menneske, jeg har elsket. Og nu rejser jeg ved dette Brev en uoverstigelig Skranke mellem os. Jeg er ikke den, De har troet, og den, jeg er, kan De ikke elske.

Jeg er til Mode som en Forbryder, der har prøvet enhver Udflugt for ikke at tilstaa, men tilsidst, efter truet og pint at have skreget sin Brøde ud, fornemmer en uhyre Lindring.

Jørgen Malthe, jeg har elsket Dem i ti Aar, saalænge som De har elsket mig. Jeg har løjet for Dem, jeg har bedraget Dem, men jeg har været tro i min Kærlighed.

Var jeg blevet længere i Richardts Hjem,

var jeg en Dag kommen til Dem og havde bedt Dem tage mig til Elskerinde. Ikke til Hustru. Modsig mig ikke. Jeg véd bedre, jeg er den stærkeste af os to.

Jeg flygtede for Dem. Jeg flygtede for min egen Kærlighed — jeg flygtede for min Alder. Jeg er fyldt treogfyrre, ja, det véd De vel, og De er kun femogtredve.

Gennem frivillig Given-Afkald troede jeg at kunne besejre den Forbandelse, Alderen udøver over de fleste Kvinder. Dette Aar har viist mig, man hverken undflyer eller narrer sin Skæbne, thi man bærer den i sit Hjerte, i sin Natur.

Her er jeg, og her bliver jeg, til min Tid er forbi, derfor er det saa taabeligt af mig nu at fremkomme med en Bekendelse, der kun kan være Dem pinlig, men jeg faar ikke Ro, før det er sket.

Mit Liv har været fattigt, og jeg har traadt paa mit eget Hjerte.

.....

.....

Saa vidt jeg véd, var min Far Hæderligheden selv. Et Uheld ramte ham, og hans Tilværelse splintredes i et Nu. Ved et pludseligt Kasseeftersyn manglede der Penge — et Laan til en Ven i Nød — og Far blev tvunget til at tage sin Afsked. Han var dermed en stemplet Mand udadtil og indadtil. Vi flyttede udenfor Byen, Far og jeg, Mor døde ved min Fødsel, Pensionen, som han ved en sær Naade fik Lov at beholde, dækkede akkurat vore beskedne Udgifter. Men Far levede kun for sin Skam, og jeg var ganske overladt til Pigens Omsorg. Gennem hende forstod jeg, at vor Ulykke skyldtes Mangel paa Penge. Og Penge blev min Afgud.

Jeg kunde grave en Mønt ned — som en Hund et Ben — og om Natten ikke sove af Angst for ikke at finde den næste Morgen. Stine fortalte mig, Maanen var af Guld, og jeg klatrede op i et Træ for at naa den, jeg faldt ned og forvred min Fod, men udholdt

Smerten af Frygt for, andre skulde gøre mig det efter og stjæle Maanen fra mig.

Jeg kom i Skole. En Kammerat sagde til mig: Du bliver nok gift med en Prins, du er den allersmukkeste! Jeg bar Ordene hjem til vores Tjenestepige, hun nikkede: — Det har sin Rigtighed, et kønt Ansigt er mere værd end en Skæppe Guld!

— Kan man da sælge det? spurgte jeg, og hun lo: — Ja, mit Barn, til den, der byder højest!

Fra den Dag begyndte hin usalige Dyrkelse af mit eget Ydre, der optog hele min Barndom og min første Ungdom. For mig stod det at blive rig ikke blot som det højeste men som det eneste Maal; og nu mente jeg selv at eje Midlet til at naa Maalet. Tanken om Penge blev en Gift i mit Blod.

I Skolen var jeg flittig og artig, jeg indsaa, det var klogt, og det gjorde mig godt at mærke, hvorledes Lærere og Kammerater tog Hensyn til mig for mit blotte Ydres Skyld. Jeg havde anlagt et beskedent

Væsen, som ingen gennemskuede. Hvert Ord, der blev sagt om min Skønhed, sugede jeg ind og opbevarede.

For at undgaa Fregner skyede jeg Solen. Jeg samlede Regnvand til at vaske mig i, jeg sov med Handsker paa. Søde Ting, hvortil jeg følte stærk Trang, gav jeg Afkald paa af Hensyn til mine Tænder. Timevis børstede jeg mit Haar.

Hjemme fandtes kun Spejl i Fars Sovekammer, hvor jeg aldrig kom, desuden hang det for højt. Mit Lommespejl gengav kun et Øje ad Gangen. Saa stor var min Selvbeherskelse, at jeg overvandt enhver Fristelse til at spejle mig i Butiksruderne paa min Vej til og fra Skole. Ikke til noget Menneske betroede jeg min Længsel efter et Spejl.

Saameget mere overvældende var det, da jeg en Dag efter Skoletid fandt et stort Spejl i forgyldt Ramme hængt ind paa mit Værelse. Det var Fars eget. Jeg fik Frysninger og Feber af Bevægelse. Stine maatte

lægge mig i Seng. Men ud paa Aftenen, da alt var stille, stod jeg op, tændte min lille Lampe og satte mig hen foran Spejlet. Dør blev jeg siddende, til Solen brød frem.

Spejlet blev min Fortrolige. Det skabte den eneste Form for Glæde, min Barndom kendte. Naar jeg var hjemme, laaste jeg Døren og forblev Ansigt til Ansigt med mig selv. Jeg dannede mit Smil. Jeg formede mit Udtryk. Ofte overfaldtes jeg af Skræk for at miste det, der var mere end „en Skæppe Guld“ værd.

Jeg undgik Kammeraternes kaade Leg for ikke at faa Skrammer. Engang var jeg dog med til Leg i en Købmandsgaard. Der stod mange Vogne, og vi balancerede op og nedad Vognstængerne. Jeg faldt og jog et Søm ind i min Kind. Smerten var intet mod den vilde Rædsel ved Tanken om Ar. Min Nedtrykthed varede Maaneder, til en af mine Lærere bemærkede, at Arret ikke var til at skelne fra et Smilehul.

Sad jeg foran Spejlet, tænkte jeg kun

fremefter. Barndommen var mig bevidst som en lang, besværlig Vandring, der kun skulde foretages for at naa Maalet: Rigdom! Mit eneste Lykkebegreb.

I Nærheden af mit Hjem laa Amtmandsboligen. Den hvide palæagtige Bygning, hvis Mure om Sommeren var overgroet med Glycener og Klematis, forekom mig det største og fornemste i Verden. Huset laa tilbagetrukket i en Have med store grønne Plæner og fritstaaende Træer. Stedet var skilt fra Vejen ved et højt Jerngitter med forgyldte Spidser.

Undertiden, naar Gitterporten var aaben, blev jeg staaende og saa ind, og det var, som om Huset kom mig nærmere. I Kælderen var Køkken, dernede saa jeg Tjenestepigerne med hvide Blondekapper, for mig var det en umaadelig Finhed. Man sagde mig, at de gule Gardiner for Stueetagens høje Vinduer var af Silke. Ovenover var Vinduerne oftest dækket af hvide Skodder. Værelserne deroppe stod urørt, siden v.

Brinckens Hustru døde. Han førte ikke mere Hus.

Det hændte, Amtmanden, medens jeg stod og stirrede derind, kom ridende med Tjeneren efter sig. Han hilste og henvendte gerne et Par Ord til mig. En Dag slog Tanken ned i mig med en saadan Magt, at jeg uvilkaarlig gav et Skrig fra mig, saa svimmel blev jeg: Dèrinde vilde jeg bo. Som Amtmandens Frue.

Jeg havde Maalet foran mig, Dag og Nat. Alt andet var uvirkeligt.

Tilfældigvis erfarede jeg, at Amtmanden var hyppig Gæst i Hjemmet hos en af mine Kammerater. Jeg søgte hendes Venskab; og vi blev uadskillelige. Skønt ukonfirmeret opnaede jeg Indbydelse til en Middag, hvor Amtmanden var med.

Endnu var jeg fremmed for enhver erotisk Fornemmelse, jeg kendte end ikke til Sværmeri, men da han ved Bordet ligesom undrende saa over paa mig, blev jeg urolig. Jeg følte Ubehag, som havde jeg spist for-

dærvet Mad. Ud paa Aftenen gav han sig i Snak med mig, og jeg fik ham derhen, at han spurgte, om jeg ikke havde Lyst at se hans Have.

Et Par Dage efter aflagde han min bærede Fader et Besøg og hentede mig for at vise mig Haven. Han behandlede mig som Voksen. Medens vi gik om i den store Have og Varmehuset, hvor Druerne just var modne, følte jeg mig allerede halvvejs som Herskerinde. Det faldt mig ikke ind, min Plan kunde strande.

Men da var jeg ogsaa delvis klar over, at hans Person, eller vel snarere hans Alder i Forhold til min, indgød mig en Art Væmmelse. Der var, hans elegante Skikkelse tiltrods, allerede noget gammelmandsagtigt over ham. Da vi kom ind i hans Bolig, tog denne Følelse til. Der var overalt høje Spejle, og for første Gang nød jeg mig selv fra Hoved til Fod — ved en gammel Mands Side.

Dette var Indledningen. Aaret efter, da

Konfirmationen var overstaaet, blev jeg sendt til en Pension i Genève, for hans Penge. Jeg nærede intet Øjeblik Tvivl om, at Frieri og Ægteskab maatte følge paa.

De andre Pigebørn i Pensionen var livsglade og fulde af Sværmeri for Naturen. Jeg var en stakkels Automat, for mig havde hverken Søer eller Bjerge Tiltrækning, jeg afventede kun som en anden Salgsvarer det Øjeblik, hvor Handelen gaar i Orden.

To Aar senere ved min Hjemkomst blev Forlovelsen, forberedt gennem Breve, fuldbyrdet. Hans første varsomme Kys fik mig til at gyse, men jeg tvang mig til foran Spejlet at tænke paa hans Kærtegn og endda bevare mit straalende Smil.

Et Par Gange mærkede jeg, at han studerede, naar han tilfældigt saa paa mig, men jeg tillagde ikke dette nogen Vægt. En Dag, Brylluppet var allerede berammet, modtog jeg et Brev, der begyndte med Ordene: — Dyrebare Elsbeth, herved løser jeg dig fra

dit Løfte. Du elsker mig ikke, du véd ikke, hvad Kærlighed er.

Dette Brev kuldkastede alle mine Fremtidsplaner. Men jeg kunde ikke og vilde ikke gaa glip af hans Rigdom. Med en Anspændelse, der var Vold mod enhver Fiber i mit Legeme, besluttede jeg at tilintetgøre det Indtryk, han havde modtaget af min Holdning. Jeg lod ham forstaa, at hvad han antog for Mangel paa Kærlighed, kun var Udslag af min Ungdoms naturlige Blufærdighed. Han gik i Fælden. Vi besluttede at fremskynde Brylluppet, og hans Jubel over mig var grændseløs.

En Dag var jeg hos ham for at træffe Aftale om noget angaaende Udstyret. Ved Middagen drak vi Champagne, og jeg, der ikke var vant til Vin, blev meget oprømt. Jeg ligesom saa det hele i et nyt og gyldent Lys. Arm i Arm gik vi gennem Huset, han havde ladet tænde overalt. Vi kom ind i det Værelse, der var indrettet til vort fremtidige Soveværelse. Sagtens vildledt af min Mun-

terhed og maaske selv opstemt af Vinen, forglemte han sin vanlige Varsomhed og kærtegnede mig med en Voldsomhed, han ikke før havde tilladt sig. Lidenskaben fordrejede hans Træk, han blev hæsleg. Jeg prøvede at lade, som om jeg gengældte hans Kys, men med ét kvalmede det for mig, og jeg faldt sammen i en Art Halvbesvimelse. Saasnart jeg kom til mig selv, tog jeg Forstanden fangen, og gav Champagnen Skylden for mit Ildebefindende.

Han saa alvorligt paa mig og sagde med en Stemme, hvis trætte triste Klang jeg aldrig glemmer: — Ja, du har Ret, du taaler ikke min Champagne.

I den tidlige Morgen bragte Tjeneren to Breve fra ham. Et til min Fader, hvori v. Brincken skrev, at han saa sig nødsaget til at give mig mit Ord tilbage. Han led af en Hjertesygdom, og en ny Undersøgelse havde bevist, at det vilde være uforsvarligt af ham at binde en ung Kvinde til sig. Til mig skrev han: — Du vil forstaa, hvorfor jeg gi-

ver din Fader og Alverden en falsk Grund. Jeg vilde begaa Sjælemord, hvis jeg tog dig, saaledes som Vilkaarene er. Min Kærlighed til dig er stor, men den er ikke stor nok til at overvinde din Ungdom.

For hans Penge blev jeg igen sendt bort, efter eget Ønske til Paris. Dèr traf jeg en ung Kunstner. Havde jeg ikke paa den usleste Maade undertrykt alt, hvad der stod i Modstrid til min Pengetørst, var jeg vel kommen til at elske ham. I hvert Fald vaagne mit Hjerte. Men samtidig mødte jeg Richardt. Jeg forraadte mig selv, jeg fornægtede min første Forelskelse, den, der kunde have reddet mig og gjort mig til et varmt levende Menneske.

For Øjnene af ham, der vakte min første bævende Attraa, lod jeg, som om jeg droges af Richardt. Jeg var nu klog af Skade, ikke to Gange skulde mine Planer mislykkes.

Min dybe Fornedrelse bestaar ikke i, at jeg solgte mig for Penge, men deri, at jeg spillede den foragteligste Komædie Dage,

Maaneder, Aar. Jeg, der overfor Richardt kun følte Ligegyldighed parret med Ubehag, jeg fingerede den store Lidenskab. Dyrt, dyrt har jeg betalt mit Guldbur paa Gammeltorv.

Richardt er uden Skyld, han kunde intet vide.

Det er saa let, saa sørgeligt let for en Kvinde at spille Kærlighedens Komædie. Enhver klog Kvinde véd, uden Forklaring, gennem et usvigelig sikkert Instinkt, hvorledes den Mand er beskaffen, der skænker hende sin Elskov. Og den mest glødende Kvinde vil, om hun bruger sin Forstand, agere koldsindig i Forholdet til en koldsindig Elsker. Og omvendt.

Jeg, Jørgen, jeg, for hvem der i lange Aar kun fandtes et eneste Menneske, jeg selv, jeg har overfor Richardt været den Elskerinde, hans Lidenskab attraaede.

De er Mand, og De er ligetil, De gruer ved at høre dette, og De forstaar det ikke.

Jeg tænker mig, at ogsaa De har kendt

Kvinder og ejede Kvinder uden at elske dem. Men det er ikke det samme. Var det, vilde min Skam være mindre.

Jeg har ladet mine Sanser opflamme, medens Hjernen var kold, og Hjertet krympede sig af Lede. Jeg har bevidst misbrugt Kærlighedens helligste Ord overfor en Mand, der kun var mig kær i Kraft af sine Penge.

Samtidig var det, jeg udviklede mig til det lette Verdensmenneske, alle anser mig for at være. Vi bærer, vi Kvinder, hver sin Maske, den, der er os bekvemmest. Min var mit Smil. Jeg vilde ikke gennemskues af andre. Det er sket, at jeg under en pludselig Stilhed har hørt min egen Latter, den ogsaa De fandt saa stort Behag i, at jeg har hørt den og gyst.

Aanej, saadan er det ikke. Sammen med Dem var jeg, bag Masken, et levende Menneske. De lærte mig at leve. De har set mine egne Øjne, De har hørt mig le.

Vi to, Jørgen, vi har tilbragt saamange

Timer sammen, men vi har dog vist aldrig talt med hinanden. Vi kom ikke saavidt. Jeg husker saalidt af, hvad De har sagt, skønt jeg ofte prøver derpaa. Hvormed tilbragte vi dog Tiden?

De er den eneste, jeg har elsket . . .

Da vi mødtes, var De femogtyve Aar, saaug, og jeg otte Aar mere. Kærligheden opstod hos os begge i samme Nu.

De vidste det ikke.

Fra det Øjeblik var jeg en anden. Ikke en bedre men en anden. Tusind nye Følelser opstod i mig, jeg saa, jeg hørte, jeg sansede paa en anden Maade. Alle Mennesker forandrede sig for mig. Jeg, der var ligegyldig overfor andres Ve og Vel, begyndte at se for at forstaa, jeg blev medfølende. Ikke overfor Mænd. Jeg forstaar ikke Mænd, det er min Undskyldning for det Spil, jeg ofte drev med dem. For mig var og er der kun én Mand: Jørgen Malthe.

Dengang tænkte jeg ikke paa Aldersfor-

skellen, vi var jo begge unge. Men De var fattig. Ingen, ihvertfald ikke jeg kunde ane, hvilken Marschalstav De bar i Deres Taske. Penge havde ikke bragt mig Lykke, men Fattigdom stod endnu for mig som den største Ulykke, der kan ramme et Menne-ske.

De fik Deres første store Hverv overdra-get, og jeg vovede at drømme for os begge. Det var ikke Æren, jeg tænkte paa, ikke Berømmelsen, hvad angik Domkirkens Re-stavrering eller ikke-Restavrering mig. Jeg foregav en Glæde over Deres Talent, som jeg slet ikke følte. Mit Hjerte higede efter Manden, Elskeren i Dem, andet ikke. Og nu havde De en Fremtid, nu kunde De skaffe Penge til os. Men De selv, De var saa ubekymret for Penge, at jeg ræddedes. Min Drøm ophørte, som en Ild, der dør af Mangel paa Næring.

Havde De foreslaet mig at blive Deres Elskerinde, intet, intet, intet havde afholdt

mig derfra. Men De var for hæderlig til blot at undfange den Tanke. Hvor skulde De ogsaa kunne det!

Jeg, som lod Dem tro, at jeg elskede min Mand . . .

Jeg vidste jo, at den Dag, mine Følelser var Dem klare, vilde De ikke tøve et Nu men tage mig som Deres retmæssige Ejendom, saa ligetil er De, Jørgen Malthe.

Jeg lod Lykken gaa min Dør forbi . . .

For to Aar siden døde v. Brincken. Han efterlod mig en anselig Del af sin Formue — og et Brev skrevet hin Nat efter vort sidste Samvær. Nu havde jeg Penge, nu kunde jeg gaa. Deres udholdende Følelser var mig Borgen nok for Fremtiden.

Et Tilfælde rev mig ud af Illusionen. En af mine Bekendte, en jævnaldrende Dame, der havde giftet sig med en ung Officer, blev efter et Aars Lykke ladet i Stikken. Istedetfor Medynk opvakte hun kun Latter.

Da var det, jeg tog min eneste store Beslutning, at vige for min egen Kærlighed.

....

Jørgen Malthe, Dem skylder jeg de bedste Timer i mit Liv. Hine Timer, hvor De viste mig Udkast til den hvide Villa. Jeg følte det kvalfuldt og dog som en usigelig Lykke, at De, at *De*, kom til at mure mig inde i min Ensomhed.

Jeg har brændt af Længsel efter Dem, nu er jeg som en Askehob. Vinden har spredt mine Drømme.

Jeg lever, fordi det er langt fra mig at foretage nogen stærk Handling. Jeg lever altsaa, og vedbliver at leve.

Vidste De, hvad der er gaaet over mig, og hvorledes jeg er kommen saa langt ned, at jeg har kunnet skrive denne Bekendelse, vilde De foragte mig mere, end jeg kan bære. Der er Tanker, som en Kvinde end ikke formaar at udlevere til den Mand, hun elsker, om det saa gjaldt hendes Liv — og hans . . .

Det er Nat, Stjernerne staar over mit Hoved. Jørgen Malthe, hvad vil jeg Dem? Hvorfor har jeg skrevet og skrevet alt dette? Til hvad Nytte?

Nej, nej . . . og i al Evighed nej.

Jeg kan det ikke. Aldrig skal du faa det Brev at læse, aldrig, aldrig. Hvad andet behøver du at vide, end at jeg elsker dig! At jeg elsker dig. Elsker dig . . .

Og nu vil jeg skrive til dig, ydmygt og stilfærdigt. Jeg vil sige dig, som det er: Jeg frygtede Fremtiden, og at du skulde ophøre at elske mig. Derfor flygtede jeg. Jeg frygter endnu Fremtiden, og at du skal ophøre at elske mig. Men al min Modstand er brudt af det ene: Jeg elsker. For første, for eneste Gang i mit Liv.

Derfor beder jeg dig om at komme nu. Men nu. Du tør ikke vente en Maaned, ikke en Uge. Du maa komme nu. Medens Lindene dufter. Hører du, Jørgen, hører du, nu, medens Lindene dufter.

Og hvad du saa bestemmer med mig og over mig, det bliver det ene afgørende.

Vil du have mig til Hustru, da følger jeg dig som gamle Dages Kvinder fulgte deres Herre og Husbond i lydige Glæde.

Men vil du eje mig kun for en Tid, da gør jeg Huset rede til min Gæst.

Hvad du end bestemmer, for mig bliver det en Lykke saa stor, at jeg ængstes for, noget kan ske, der hindrer dens Fuldbyr-delse.

Og lad saa Aarene gaa, lad saa Alderdommen komme. Inden den Tid vil jeg af Minder om dig og Lykken have plantet mig en Skov, hvori jeg trygt kan vandre og hvile Resten af mit Liv.

Solen skinner paa Ruderne. Det er, som om Edderkopper har overspundet dem med deres regnbuefarvede Lykketraade.

Du Barn af en Mand ... hvor jeg elsker...

Kom til mig og bliv hos mig — eller gaa, naar Tiden er omme.

Brevet er sendt. Jeanne er roet til Byen dermed. Hun saa paa mig, da jeg gav hende Brevet og bad hende skynde sig, at det kunde naa Nattoget. Begge fik vi Taarer i Øjnene. . .

Jeg vil ikke af med Jeanne, hendes Plads er hos mig. Og ham. Jeg stod ved Vinduet og saa hende ro bort i den lille hvide Baad. Hun trak saa haardt paa Aarerne, blot hun har Kræfter til at blive saadan ved. Der er langt ind til Byen.

Aldrig har en Aften været saa stille. Alle Ting hviler i sig selv. Der er Højtid i Himlen og paa Jorden. Jeg har vandret gennem Skoven og over Markerne, og jeg følte ikke, jeg gik. Blomsterne dufter stærkt. Jeg er saa bevæget.

Hvor er det muligt at sove? Jeg synes, jeg maa vaage og vente, til Brevet er i hans Haand.

Nu bæres det afsted gennem den stille, stille Nat, til ham . . . Det længes som jeg.

Saa blev jeg da ung igen . . . Ja, jeg er

ung, ung . . . Se, Natten er ganske blaa. Ikke en Aaleblusser er ude.

Blev dette end min sidste Nat, jeg skulde ikke klage. Jeg føler min Lykke saa nær, at Hjertet aabner sig og drikker som Blomsternes Porer, naar Duggen falder.

Alt det, som var, er ikke mere. Jeg er Elsbeth Bugge, og jeg staar endnu paa Tærsklen ind til det store, skønne Liv.

Han kommer. Med Morgentoget kommer han. Jeg synes, det er altfor hurtigt. Havde han blot ventet et Par Dage. Jeg maa dog samle mig først. Der er saameget . . .

Hvor mine Hænder ryster.

Jeg gaar med Telegrammet inde paa Brystet. Og nu er jeg ganske rolig. Hvorfor vil Jeanne saa have mig i Seng? Jeg er jo ikke syg.

Jeanne siger, det nytter ikke at sætte

Blomster i Vaserne før straks imorgen, ellers taber de sig. Men kan jeg stole paa, Torp sørger for at have Mad i Huset? Det løber rundt i mit Hoved. Græsset trænger til at slaaes. Og Hækken . . . Aah, jeg er dum, som om han ser paa Græs eller Hæk . . .

Jeanne spørger, hvor „Herren“ skal ligge, og jeg kan ikke bekæmpe Rødmæn. Nu reder hun op i det lille Værelse i Gavlen. Der er mest Sol.

Jeanne læser mine Tanker. Hun har foreslaaet at bo nede hos Torp, „saalænge vi har Gæster“.

Jeg har begyndt paa et langt Brev til Richardt, og Tiden er gaaet saa godt dermed. Gid han dog snart fandt sig en eller anden lille Skabning, der kunde forsøde ham Tilværelsen. Det kære Menneske. Jeg synes

ligefrem, jeg er kommen til at holde saameget af ham i disse Dage.

Vi vil rejse. Jeg har jo ikke set noget paa mine mange Rejser. Jørgen skal vise mig Verden. Alle de Steder, hvor han har været alene, vil vi hen sammen . . .

Hvor jeg forstaar den vantro Thomas. Heller ikke jeg tør tro, før jeg ser.

Jørgens Hoved er saa stort — jeg synes, jeg kan føle det mellem mine Hænder.

Torp foreslaar mig Konferentsraadens Menu, da Prins Valdemar var Gæst. Ja, kan hun skaffe den med det Varsel, saa lad hende kun muntre sig med Telegrafan. Jeg er ikke bange for at hjælpe til. Røre Mayonnaise kan jeg da . . .

Det var ogsaa dumt, jeg gav Lili mine Lalique-Kamme! Kunde jeg blot være be-

kendt at forlange dem tilbage! Jørgen er saa vant til dem, han vil straks savne dem.

Jeg har alle mine Kjoler fremme, men jeg kan ikke beslutte mig. Jeg kan jo ikke møde frem i Middagstoilet om Morgenen, og en hvid Kjole — i min Alder! Hvorfor ikke? Netop en hvid. Den hvide med Madeira-broderierne. Og den klæder mig. Jeg har ikke baaret den, siden han besøgte os paa Landstedet. Den er en Smule gulnet af at ligge, men det ser han ikke.

Inat *vil* jeg sove. Jeg vil sove som en Sten og staa op og tage mit Bad og gaa en lang, lang Morgentur — og naar jeg kommer tilbage, vil jeg sidde og se udover Vandet, til jeg ser den hvide Baad . . .

Jeg maatte tage Sovemidler, men sovet har jeg da, hele elleve Timer, fra ni iaftes.

Gartneren er roet ind, jeg har to Timer til at klæde mig paa.

Men jeg véd ikke, hvad det er, nu jeg er Lykken saa nær, bliver jeg bange . . .

Jeanne raader mig til at lægge rødt paa Kinderne. Nej, Jørgen elsker mig, som jeg er.

Han vil le ad mig, naar han hører, jeg har grædt, fordi den hvide Kjole ikke mere passede mig. Det er min egen Skyld. Jeg har faaet for lidt Motion. Men det er mig en stor Skuffelse. Mine andre hvide klæder mig langt fra som den.

Jeg ser Baaden . . .

Han kom med Morgentoget. Han rejste med Aftentoget. Det er to Dage siden, og jeg har ikke sovet. Jeg har heller ikke tænkt. Der er Tid nok til at tænke.

Han rejste med Aftentoget. Jeg blev forskaaet for den Nat. Hans Brev har jeg brændt. Ikke et Ord kunde det sige mig, som jeg ikke vidste. Ikke en Smerte kunde det tilføje mig, som jeg ikke allerede føler.

Eller føler jeg Smerte? Er jeg ikke snarere bleven følelsesløs? Engang var Maanen selv en Sol. Dens indre Ild fortærede den. Nu er den kold og stivnet, dens Lys er kun et Genskær, et Bedrag.

Jeanne har bedt, om hun maa blive hos mig nu og altid. Nu og altid.

Men hvad skal jeg med hende? Kan jeg begynde forfra efter det, som er skeet?

Hans første Blik sagde mig det. Han slog Øjnene ned af Frygt for at saare mig mere. Og saa fejt var jeg, at jeg tog imod alle hans ømme Ord uden at bryde ham af. At jeg tog imod hans Kærtegn . . .

Men da vore Blikke anden Gang mødtes, vidste vi begge, at alt var forbi.

Mennesker taler om at græde Blod. Jeg tror, vi smilede Blod, vi to, i de Timer, han var under mit Tag.

Og da vi sad overfor hinanden ved Bordet, tavse, som ved et Dødsleje . . .

Kun naar Jeanne bød om, prøvede vi at tale.

Da vi skiltes, sagde han: — Jeg føler mig som den usleste Forbryder! Han har jo intet forbrudt. Han har elsket mig, og han elsker mig ikke mere. Det er alt.

Men jeg holder ikke ud at være her efter dette. Alt her minder om min Forventnings Glæde. Alt her minder om mit Nederlag.

Hvorhen skal jeg gaa for at skjule min Skam?

Richardt . . .

Vilde det ikke være for gement? Skønt hvorfor? Og han har jo mit Løfte: Hvis jeg fortrød min Eneboertilværelse.

Ja, jeg vil skrive til ham. Men først maa jeg komme til Kræfter. Jeanne gaar lange Ture med mig. Vi taler ikke sammen. Vi har ikke noget at sige hinanden, men det gør mig godt, at hun er trofast.

Kære Richardt!

Det er snart længe siden, jeg skrev, men heller ikke du har været altfor flittig i denne Sommertid, saa det gaar vel lige op.

Jeg tænker ofte paa, hvordan du i Grunden har det i *din* Ensomhed. Om du holder ud at bo paa Landstedet og tage til Byen hver Dag, eller om du ikke snarere i Lighed med de fleste af de kære Herrer Mænd nøjes med at tage ud fra Lørdag til Mandag.

Hvis jeg ikke var kemisk blottet for Misundelse, vilde jeg forresten misunde dig dit nye Automobil. Egnen her er saa skøn, men lade sig skumple rundt i en Karosse foret med snavset og hullet Fløjl, det frister mig jo ikke. Nu kunde det ligne dig, min egen

Ven, at sende mig baade Automobil og Chauffeur paa Halsen, men lad for Himlens Skyld være, det var ikke Meningen.

Fortæl mig dygtig meget Bynyt, jeg følger med i Bladene, saa godt jeg formaar, men der er jo de Ting, som ikke kommer i Avisen. Fremfor alt fortæl om Lili, hvordan det gaar med hende. Ventes hun snart hjem? Har du Indtryk af, det er nogen større Skandale udadtil? Folk snakker vel, men de glemmer saa snart igen.

Ja, Nervekliniker er godt for meget. Men jeg synes jo, den gode Hermann Rothe tog for stærkt paa Vej. Mig er han sagtens rasende paa, for jeg sagde ham min lille Mening med rene Ord. Naturligvis begreb han ikke en Tøddel, men jeg fik ham dog til at indse, Lili ikke havde „bedraget“ ham i alleregentligste Forstand. Og det er derpaa, det kommer an for Folk af hans Slags.

Jeg mener nu Lili selv var sluppet tyvefold lettere over det, hvis hun havde været Manden utro paa almindelig Vis.

Men for at komme tilbage til mig: Du aner ikke, hvilket fuldendt Forretningsgeni Verden er gaaet Glip af i mig. Jeg ikke blot faar mine Penge til at slaa til her — jeg, med mine Nytaarsregninger — men jeg har et Overskud saa stort i det rene røde Guld, at jeg næsten kan fylde et Strømpeskaft dermed. Og jeg fører Regnskab. Tænk dig, Richardt, jeg fører Regnskab!

Hver Mandag Formiddag stiller Torp med Tavle og Bog, og saa skal det stemme paa en Øre.

Jeg bader en til to Gange om Dagen i mit eget lille bekvemme Badehus. Og om Aftenen ligger jeg og ror i min egen lille hvide Baad. Her er saa pillent og fint, at din propre Sjæl vilde fryde sig ved Synet. Her slæber jeg ikke Grus ind fra Haven, kan du tro, som paa Landstedet til din evige, men hensynsfuldt tavse Sorg. Og her staar Bøgerne efter en Snor. Du vilde ikke finde et Støvfug paa urette Plads.

Gartneren, jeg skrev om fra Frijsenborg,

er naturligvis Kæreste med Torp, og jeg venter at blive indbudt til Bryllup i nær Fremtid. Forresten er han ganske flink, og mine Grøntsager er hævet over al Kritik. Jeg havde gerne selv „lagt Kyllinger til“, men Torp er saa bange for Hønselopper, at hun bad sig fritaget. Nu faar vi dem fra Skolelærerens, og det er lige alt, de kan ruge ud, hvad vi kan spise.

Jeg har faaet en Idé, som vil glæde dig, Richardt.

Du skal komme og besøge mig. Uden Forbindende, begriber du vel. Bare et lille hyggeligt Samvær, en Opfriskning af gode og daarlige Minder. Jeg tørster efter at tale med et Menneske. Og hvem staar mig nærmere end du?

Men gør mig den Tjeneste at komme i al Stilfærdighed. Ingen behøver jo at vide, du besøger din fraskilte Hustru, vel? For selv om vi har Lov at arrangere os efter eget Tykke, er det meningsløst at udæske Snakken.

Hvem véd, maaske kommer den Tid, da jeg gør Gengæld og indfrier det Løfte, jeg gav dig den sidste Aften, vi var sammen. Naar to Mennesker har haft det som du og jeg, er al Tale om Skilsmisse kun Ord. Man skilles ikke efter toogtyve Aars Ægteskab. Selv om man lever hver for sig.

Men hvorfor tale om Fremtiden. Nutiden staar os nærmere og morer mig mere.

Kom altsaa, min egen Ven, og jeg skal tage imod dig, saa du ikke fortryder din Rejse.

Jeg havde i forrige Uge et ganske flygtigt Besøg af Jørgen Malthe. Han var ovre for at se paa nogle Kalkmalerier her i Nærheden, og saa kom han uanmeldt og tilbragte nogle Timer hos mig. Jeg maa sige, jeg fandt ham forandret — og ikke til sin Fordeel. Mon det Menneske dog ikke slider sig op før Tiden?

Hvis du træffer ham, skal du ikke sige, jeg har omtalt hans Besøg. Det faldt lidt pinligt ud. Maaske var jeg ogsaa noget ner-

vøs. Naar man et helt Aar har levet uden Samkvem med Yderverdenen, bliver man let forvirret bare ved Synet af et levende Væsen.

Giv din Chauffeur Ordre til at holde sig rede. Skulde du finde særlig Behag i Egnen her, kan du jo kalde ham over ekspres.

Hindrer Fabriken dig i at rejse nu, eller har du truffet andre Dispositioner, sender du mig blot to Ord.

Ellers paa Gensyn

din

Elsie,

der maaske alligevel ikke egner sig for Eneboertilværelsen.

Det vover han! . . . Saa har al hans Længsel og alle hans Jeremiader vel været det rene Komediespil! Han har maaske ovenikøbet frydet sig, da jeg gik . . .

Nej, den Haan, den Haan! . . .

Elsie Lindtner, véd du af, at du i samme Aar og samme Maaned har tilbudt dig til to Mænd og er bleven forsmaaet af dem begge? . . .

Og nu er der ingenting mere. Medmindre han skulde fortryde . . . Naturligvis fortryder han, men saa er det for sent. Saa er det for sent, min kære Richardt.

At han vovede det! At han vover det! At lade mig efterfølge af en Bachfisch paa nitten Aar! Han gør sig jo til Nar for den ganske By. Det bliver hans Sag. Men han gør mig til Nar, og jeg kan ikke hindre det.

Med mig er det forbi, jeg har kun hurtigst muligt at komme bort og udslette Sporene efter mig. Men jeg *maa* have en Sortie. Jeg kan ikke udholde den Tanke, at nogen — fremfor alle Richardt — skal ynke mig.

Hvor har jeg spillet mine Kort elendigt! Og jeg, som mente at have en god Forstand . . .

Ved Gud, jeg forstaar de Kvinder, der kaster hinanden Vitriol i Ansigtet — selvom jeg desværre er for velopdragen til slige Pludseligheder. Men havde jeg hende her, den, jeg véd ikke hvem, jeg skulde maale hende med mit Blik, saa hun ikke glemte det . . .

Jeanne har indvilliget, saa er der kun at faa det Brev skrevet; og saa afsted.

Kæreste Richardt!

Som jeg har moret mig over dit Brev! Og glædet mig paa dine Vegne. Du kunde ikke have sendt mig et bedre Budskab. Herefter behøver jeg ikke mere at have Samvittighedsnag for din Skyld, men kan af Hjertens Lyst nyde min Frihed og disponere over den, som jeg selv synes.

Til Lykke, min egen Ven! Nu maa vi jo haabe, at „hun vil“, for du véd, Pigebørn i den Alder har det med Luner. Men du er jo ikke blot en smuk Mand i dine bedste Aar, du er ogsaa et særdeles fint Parti. En nittenaarig Skønjomfru i vor Tid er næppe blind for det. Du skal se, det gaar.

Jeg aner jo ikke, hvem hun er, og priser

din Diskretion — du er og bliver dig selv — men ét forbereder jeg dig paa, Richardt, du faar et endeløst Arbejde med at „gøre Orden“ efter hende. Jeg sætter, hun kører paa Cycle og lægger Cigaretaske i dine Tiffanyglas, at hun hader Galosjer og lange Kjoler — at hun elsker at lege Flytteleg. Og i saa Fald faar hun jo noget at lege med i dit store Hjem.

Jeg haaber da, du holder hende saameget i Ørene, at hun ikke vrænger ad din „gamle Kone“ og tror, det er min Smag, der har været den gældende. Kære Ven, jeg ser dig med Barnevogn! Husker du den lystige Historie om Grosserer Bang, der giftede sig i en høj Alder og fik Børn, der kaldte ham „Bedstefar“ — — — Naa, du er jo virkelig i dine bedste Aar. Dine vordende Børn vil snarere bruge dig som Bonkammerat.

Du ser, jeg er helt kaad af Overraskelse og Fornøjelse. Lod det sig gøre, vilde jeg overmaade gerne med til Brylluppet, men et saadant Brud paa al Tradition vilde du

næppe tilstede. Ligge paa Landet hos mig kunde I nu da godt, af og til. I dybeste Gedulghed.

En af mine første Tanker var, maa jeg tilstaa: Mon hun kan klæde sig? Mon hun kan sætte sit Haar? For véd du, de fleste unge Sjæle indenfor vor Kreds tillader sig nu det utrolige i Retning af Tjavser og mærkelige Gevandter. Men jeg stoler paa dit sikre Blik, og gaar Bryllupsrejsen til Paris, faar hun jo gode Eksempler for Øje.

Nu forstaar jeg bedre, hvorfor Monsieur blev saa mat til at skrive. Det har vel staaet paa det meste af Sommeren? Eller er det „love at the first sight“, opstaaet i Toget mellem Hørsholm og Helsingør? Ja, jeg spørger bare, men du behøver ikke at svare.

Af dit Brev ser jeg, at du har siddet og rødmet, da du skrev det. Alle Ordene er saa dødelig forlegne. Som om du skyldte mig Regnskab, eller frygtede, jeg skulde optage det forkert. Jeg har, kan du fortælle den

lille Dame, allerede drukket jeres Skaal i Champagne, med mig selv forstaar sig. Det var altfor morsomt.

Under disse Omstændigheder synes jeg ikke, du bør tage ned til mig. Skønt jeg jo unægtelig vilde give meget til at se dit af en ny Lykke foryngede kære Ansigt. Men det vilde ikke være klogt. Du véd, en ung Pige er sværere at passe paa end en hel Sækfuld af de smaa hoppende Dyr, der er mit altfor røde Blods Rædsel.

Desuden har jeg faaet en Idé, som i den Grad brænder min Hjerne, at jeg næsten ikke kan vente en Dag mere med at føre den ud i Virkelighed.

Gæt, min egen Ven, gæt! Jeg vil rundt om Jorden. Hverken mere eller mindre. Jeg har alt skrevet til Cooks Bureau og venter i største Utaalmodighed Svar paa alle mine Forespørgsler om Route, Pris o. s. v.

Alene rejser jeg ikke. Dertil drister jeg mig ikke. Jeg tager Jeanne med mig. Skulde Rentepengene ikke slaa til, hvad de vist

ikke tænker paa at ville, tager jeg lidt op af Kapitalen og suger paa Labben senere. Kom ikke med nye generøse Tilbud, du har aldeles ikke Lov mere at ødsle Penge bort paa „Damer“. Husk det, Richardt!

Den hvide Villa lukkes og skoddes, den løber ikke sin Vej og spiser ikke Brød de Aar, jeg er borte. Forresten er det muligt, jeg herefter deler mig mellem den og de store Byer i Udlandet, saaledes at jeg kun tilbringer Sommeren her.

Jeg sender sammen med dette Brev en lille Brudegave til din nye Veninde, du behøver jo ikke at sige, hvem den er fra. Unge Piger er altid som Ravne efter Smykker, og jeg gaar dog ikke mere med Diadem i Haaret. Det var din første overvældende Gave — jeg var saamænd saa optaget af den, at jeg ikke hørte et Ord af Præstens efter andres Sigende meget velformede Tale.

Du har dog, haaber jeg, den Takt at fjerne de altfor mange Billeder af mig, du

har hængende paa dine Vægge. Lad dem bortlodde til Fordel for unge fattige Malere, saa gør de deres Gavn. Ellers risikerer jeg, at min Efterfølgerske gaar rundt og stikker Øjnene ud paa dem.

Finder jeg i Japan nogle særdeles smukke Vaser eller Broderier, skal jeg erindre din Passion —.

Lad mig din Bryllupsdag vide, — min Bankier er altid vidende om, hvor jeg er — men udover det, skal du ikke skrive. Herefter bør du ene og alene hellige dig dit nye Kald som ung Ægteemand.

Du glemte helt at besvare mine Spørgsmaal om Lili, jeg gaar derfor ud fra, alt staar nogenlunde vel til. Hils hende meget. Og vær selv mangfoldigst hilset fra din baade forhenværende og nuværende

Elsie Lindtner.

Det med Navnet er jo det værste. Men jeg har ikke rigtig Lyst til at tage mit Pige-

navn igen. Elsbeth Bugge forekommer mig som en overgroet Grav paa en Kirkegaard.

Naa, du er jo hverken den første eller den sidste, der har flere Koner spaserende om. Og Jorden er jo forholdsvis stor.

GYLDENDALSKE BOGHANDEL · NORDISK FORLAG

KARIN MICHAËLIS

BARNET. Fortælling. 2. Oplag. 2 Kr. 50 Øre.

LILLEMOR. Fortælling. 3. Oplag. 3 Kr.

SØNNEN. Fortælling. 4 Kr.

HELLIG ENFOLD. Fortællinger. 3 Kr. 50 Øre.

GYDA. Fortælling. 4 Kr. 50 Øre.

MUNKEN GAAR I ENGE. Fortælling. 3 Kr.

DE SMAA MENNESKER. 4 Kr.

TOMMELISE. Fortælling. 3 Kr. 75 Øre.

KYLLINGESORGER. Fortælling. 3 Kr. 50 Øre.

OVER AL FORSTAND. Fortælling. 2 Kr.

BETTY ROSA. En ung Kvindes Roman. 5 Kr.

TRO SOM GULD. Fortælling. 4 Kr.

